(I)

A NAGYSZALONTAI EV. REF. EGYHÁZMEGYE

1899. ÁPRIL 20. NAPJÁN

N.-SZALONTÁN TARTOTT KÖZGYŰLÉSÉNEK

ÉS

BIRÓSÁGI ŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE:

NAGY IMRE

EGYHÁZMEGYEI LELKÉSZI FŐJEGYZŐ.

KIADTA: A NAGYSZALONTAI EV. REF. EGYHÁZMEGYE.

DEBRECZEN,
NYOMATOTT A VÁROS KÖNYVNYOMDÁJÁBAN.
1899—559

(I.)

A NAGYSZALONTAI EV. REF. EGYHÁZMEGYE

1899. ÁPRIL 20. NAPJÁN

N.-SZALONTÁN TARTOTT KÖZGYŰLÉSÉNEK

ÉS

BIRÓSÁGI ŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE:

NAGY IMRE

EGYHÁZMEGYEI LELKÉSZI FŐJEGYZŐ.

KIADTA: A NAGYSZALONTAI EV. REF. EGYHÁZMEGYE.

DEBRECZEN,
NYOMATOTT A VÁROS KÖNYVNYOMDÁJÁBAN.
1899—559

A nagyszalontai ev. ref. egyházmegye

1899. április 20. napján

Nagy-Szalontán tartott közgyűlésének jegyzőkönyve.

Jelen voltak:

Széll Kálmán esperes és *Tisza Kálmán* egyházmegyei gondnok elnöklete alatt:

I. Tanácsbirák:

Lelkészi részről:	Világi részről:
Balog Ambrus	Gróf Tisza István
Dr. Márk Ferencz	Benedek László
Nagy Imre	Dr. Balogh Elek
Böszörményi Lajos	Fábján László
Sipos Imre.	Hadházy Kálmán
	Gróf Tisza Kálmán.

II. Jegyzők :

Nagy Imre és Kozma Zsigmond lelkészi, — Hadházi Kálmán és Sütő Antal világi részről.

III. Számvevőszéki tagok:

Dr. Márk Ferencz, Bagdi János (egyházmegyei pénztárnok is), Szikszay Lajos.

IV. Lelkészek:

Szabó István (tanügyi bizottsági jegyző) geszti, Szondy Géza szentleányfalvai, Ónodi Sándor m.-gyáni, Diószegi Mihály gyantai, Szabó József b.-sebesi, Bagdi János anti, Kolumbán Áron kötegyáni, Nagy Endre s.-kereszturi, Gaál György f.-tótii, Bethlendy Sándor tamásdai, Fogarassy Bálint radna-lippai. Nyeste István m.-homorogi, Dávid Gyula n.-harsányi, Bugyi János erdő-gyaraki, Vadas Gyula csermői, Győri József tárkányi, Boros Gábor árpádi, Csák József komádii, Váczi Dezső bélzerindi, Józsa Károly ágyai lelkész.

V. Tanitói testület képviselői:

Kis Gábor, Varga Károly.

VI. Egyházak világi képviselői:

Szathmáry Sándor és Molnár Lajos N.-Szalontáról, Erős István Ugráról, F. Szabó Mihály M.-Homorogról, Horváth Ferencz Sarkadról, D. Bugyi Sándor Mező-Gyánból, SzőkeJános Okányból, Szilágyi János Tamásdáról, Sánta Gábor Erdő-Gyarakról.

Széll Kálmán esperes alkalomszerü buzgó ima után — üdvözölve egyházmegyénk szeretve tisztelt gondnokát, — ki meg nem fáradva csak a közel mult napokban ülésezett konvent elnöki teendőinek végzésében, eljött egyházmegyénk ügyeit intézni, hogy nemes példaadással előttünk járjon és tanitson; üdvözölve az egyházmegye buzgó tanácsbiráit, jegyzőit, a megjelent lelkészeket, a tanitói testület és az egyházak képviselőit, — a közgyűlést megnyitja.

Tárgyalás előtt:

Elnöklő esperes szomoru kötelességet teljesit, midőn a fájdalom hangján jelenti, hogy Tóth Sámuel, — egyházkerületünknek, az országos konventnek és a zsinatnak évtizedeken át kiváló tevékenységű és csodás munkaerejü főjegyzője f. évi ápril 18-án meghalt, s ma délután fog eltemettetni. Meghatott hangon kéri, hogy egyházmegyénk közgyűlése adjon részvétének kifejezést, s az elhunytnak emlékét jegyzőkönyvében örökitse meg.

Tisza Kálmán egyházmegyei gondnok inditványára e javaslatot magáévá teszi egyházmegyénk közgyűlése, s fölkéri esperest, hogy egyházmegyénk közgyűlésének részvétét is tolmácsolja a gyászoló család előtt.

TÓTH SÁMUEL

született 1838 junius 27-én, meghalt 1899 április 18-án.

A debreczeni ev. ref. főiskola theol. akadémiájának 33 éven át buzgó tanára,

a tiszántúli egyházkerületnek, az egyetemes konventnek és a zsinatnak évtizedeken át kiváló tevékenységű és csodás munkaerejű főjegyzője,

ki ev. ref. egyházunk javaiért tollal, észszel és lángoló odaadással híven és példaadólag munkálkodott egész életén át:

legyen emlékezetében áldott!

1. A tanitói testület képviselői, valamint az egyházak megjelent képviselői beadják megbizó leveleiket.

Neveik felolvasása után a fent irt sorrendben igazoltatnak.

2. Esperes jelenti, hogy Hajdú Elek vadászi lelkész, egyházmegyei tanácsbiró betegsége miatt a gyűlésen nem jelenhetett meg.

Sajnos tudomásul szolgál.

3. Olvastatott a szavazatbontó bizottság következő jegyzőkönyve:

„Jegyzőkönyv.

Felvétetett N.-Szalontán 1899 február 27 én, az üresedésben levő egyházmegyei világi aljegyzőségre beérkezett szavazatok felbontása alkalmával.

Jelen voltak: Széll Kálmán ev. ref. esperes, Böszörményi Lajos, Dr. Balogh Elek e. megyei tanácsbirák.

1. sz.

Esperes üdvözölve a szavazatbontó bizottság megjelent tagjait, előterjeszti, hogy az 58—1898. sz. egyházmegyei végzés folytán, az üresedésbe jött egyházmegyei világi aljegyzőségre szavazásra hivta fel a presbyteriumokat. Ezen felhivás folytán 44 egyházból 56 szavazat érkezett be. — Szavazatot nem küldött a kis-peregi egyház.

A beérkezett szavazatok felbontása alkalmával kiderült, hogy a 44 egyházból beküldött 56 szavazat mind jogérvényes.

Ezen beérkezett 56 jogérvényes szavazatból:

1. Sütő Antal	40	szavazatot nyert.
2. Dr. Nagy Kálmán	8	„ „
3. Csorvássy István	4	„ „
4. Szikszay Lajos	1	„ „
5. Kovács Károly	1	„ „
6. Dr. Vajda István	1	„ „
7. Bessenyey Elemér	1	„ „
összesen:	56	szavazat.

Miért is Sütő Antal, mint általános többséget nyert, a nagy-szalontai ev. ref. egyházmegye világi aljegyzőjéül jelentetett ki.

2. sz.

A számbavett szavazatok */. alatt csatoltatnak.

Kmf. *Széll Kálmán*, ev. ref. esperes.
Böszörményi Lajos,
Balogh Elek,
e. m. tanácsbirák."

A választás eredményét örvendetes tudomásúl veszi egyházmegyénk közgyülése.

Sütő Antal egyházmegyei világi aljegyző az esküt leteszi s a hozzá intézett esperesi üdvözlet után, a gyülekezetek kitüntető bizalmát megköszönve, tiszte hű teljesitének igéretével székét elfoglalja. A számba vett szavazatok megsemmisittetnek.

5. Olvastatott a következő esperesi jelentés az egyházmegye vallás-erkölcsi s anyagi állapotáról:

„Nagytiszteletű egyházmegyei Közgyülés!

Egyházmegyénknek 1898 évi vallás-erkölcsi és anyagi állapotát feltüntető jelentésemet, van szerencsém a következőkben beterjeszteni:

I. Vallás-erkölcsi állapot.

A közönséges istenitisztelet gyakorlása általában gyülekezeteink vallásos buzgóságáról tanuskodik, — mert a beérkezett jelentések szerint ugy ünnepnapokon, mint vasárnapok délelőttjén — a nagy munkaidő kivételével, — dicséretes buzgósággal gyakorolják egyházunk tagjai a hitelveink szerint tartatni szokott közönséges istenitiszteletet; — és ha lankad is ez a buzgóság a vasárnap délutáni és a köznapi istenitisztelet alkalmával, de ujra fellendül és benső érdeklődést tanusit az őszi és téli évszaktan tartatni szokott bibliamagyarázatok alkalmával.

Vasárnap délután egyházmegyénk 28 egyházban: kátémagyarázat, — 4 egyházban: bibliamagyarázat, -- 11-ben felváltva e kettő, — 1-ben egyszerü imádság, — 1-ben pedig nem tartatik istenitisztelet. — Köznap reggelenként mindennap tartatik istenitisztelet 26 egyházban, — hetenként 2-szer 11 egyházban, — csak bűnbánati héten 8 egyházban. — Köznap délután naponként tartatik istenitisztelet 2 egyházban, — 43-ban nem. — Köznapokon bibliamagyarázat tartatott 30 egyházban, — 15-ben nem. — Urvacsoráztak 27 egyházban, hol ez nyilvántartatott: 24884-en.

De másfelől a vallásos buzgóság lankadására vall és beteges tünetként mutatkozik az, hogy a hazánk alkotmányos törvénye értelmében jogerősen megkötött 701 házasságból, 16 egyházban, 78 esetben, mellőz-

ték a házasfelek az eskütételt (=11·1%); — 3013 szülött közül, 6 egyházban, a keresztelést mellőzte: 28 (=0·92%); — 2348 halott közül, 4 egyházban, egyházi szertartás nélkül temettetett: 24 (=1·02%); — végül 180-an léptek ki ev. ref. egyházunk tagjai közül 12 egyházban, illetőleg jelentkeztek a kilépésre. Igaz, hogy ezen kilépők majdnem kivétel nélkül azon nazarénusok és baptisták, kik már hosszabb idő óta csak névleg voltak reformált egyházunk tagjai, tényleg pedig külön váltak és ugynevezett gyülekezeteket tartottak.

Ha egybehasonlitjuk ezeknek számát az 1897. éviekkel, azt találjuk, hogy az esküvést mellőzők száma emelkedett 3·3%-kal; — az egyházi szertartás nélkül temetkezők száma emelkedett 0·01%-kal; — a keresztelést mellőzők száma kisebbedett 0·11%-kal; — a kilépők száma pedig emelkedett 30 taggal.

Törvénytelen szülöttek száma: 272 (3013 közül =9·02%) tehát a tavalyihoz viszonyitva emelkedett: 1·02%-kal; — törvénytelenül együtt él, a mennyire ez kipuhatolható volt: 178 (ezeknek száma emelkedett a tavalyihoz képest 23-al); — visszás házas: 35, kik közül lelkészi békéltetés folytán kibékült: 6; — vegyes házasság köttetett: 91 (a tavalyinál kevesebb 21-el); — hozzánk áttért: 31.

II. Iskolaügy.

A tanügyi bizottság külön jelentésén kivül van szerencsém előterjeszteni, hogy 6—12 éves, 8473 tanköteles közül feljár iskolába: 7963 (=93·98%); — nem jár: 510 (=6.02%); 13—15 éves 3497 tanköteles közül iskolába jár: 2582 (=73·83%); — nem jár: 915 (=26 17%).

III. Anyagi állapot.

Az 1898 évi gondnoki számadásokat az egyházi törvény értelmében bekivánván, azokat megvizsgálás végett áttettem az egyházmegyei számvevőséghez, mely is vizsgálatáról szóló jelentését külön terjesztette be az egyházmegyei közgyűléshez.

Az egyházak ingó és ingatlan vagyonáról kiállitott s a törvényszerü egyházlátogatás alkalmával hitelesitett leltárt nyilvántartom, valamint a 19 egyházból eddig beterjesztett vagyonkönyvet is.

Ezeknek előbocsátása után áttérek az 1898 év folyamán történt épitésekre és adományokra.

a) *Épités és javitás.*

Ágyán a leégett lelkészi lak ujraépittetett: 3000 frt. — a fiuiskola épület avult zsindely-fedele cseréppel fedésére: 300 frt; — *Anton* uj tan-

terem: 2300 frt, — az uj tanitói lakás átalakitása s keritéssel ellátása: 300 frt, — az uj iskolánál ürszék: 50 frt, — lelkészi lakáson góré: 130 frt; — *Aradon* a templom kivül-belől teljesen kijavittatott, átfestetett, czementlapokkal kipadoztatott: 1339 frt 18 kr, — lelkészlak udvarán melléképület javittatott: 15 frt 53 kr; — *Árpádon* egyházi épületek javitására: 200 frt, — *Belényesen* a 116 éves templom az országos közalap tőkesegélyével diszesen kijavittatott és átalakittatott: 3682 frt, — egy bérház ujonnan épittetett: 1542 frt 97 kr, — lelkészlakon javitás: 200 frt, — az orgona kijavitása: 300 frt; — *Belényes-Ujlakon* lelkész- és tanitói lakon javitás: 38 frt 14 kr; — *Bél-Zerinden* lelkészi lakáson kerités: 41 frt 84 kr, — ugyanott egy kút készitése: 45 frt 67 kr; — *Bereg-Böszörményben* kisebb javitásokra: 145 frt; — *Boros-Sebesen* melléképületek tetejének zsindelylyel ujonnan fedésére s a bérház zsindelytetőzetének kijavitására: 135 frt 92 kr; — *Erdő-Gyarakon* apróbb javitásokra: 40 frt; — *Erdőhegyen* kisebb javitásokra: 225 frt; — *Fekete-Gyarmaton* leánytanitói lakáson uj kerités: 50 frt: — *Fenesen* apróbb javitásokra: 25 frt; — *Geszten* a tanitói lakásokon uj ablakok, ajtók készitése, két konyha padlásolás, lelkész lakáson szobák kifestése, — a templom körül, a lelkészi és tanitó lakáson uj keritésekre: 611 frt; — *Kis-Peregen* a vegyes-iskola épület ujból fedésére 325 frt; — *Komádiban* apróbb javitásokra: 500 frt; *Kötegyánban* az egyházi épületeken kisebb mérvü javitásokra: 450 frt; — *Magyar-Homorogon* a templom teteje ujból befestetett: 60 frt; — *Mező-Gyánban* a lelkészi lakáson uj melléképületekre: 484 frt; — *Mező-Sasson* leányiskola keritésének megujitasára: 45 frt 42 kr; — az összes egyházi épületek apróbb javitására: 248 frt; — *Nagy-Harsányban* lelkészi lakon javitásra: 76 frt 74 kr; — *Nagy Szalontán* a templom s torony gyökeres kijavitására s az egyházi épületek tatarozására: 2136 frt 22 kr; — *Nagy-Zerinden* az egyházi épületek kisebb javitására keritésekre s az egyház magtárának kijavitására: 250 frt, — *Okányban* apróbb javitások: 76 frt; —*Radna-Lippán* egyházi épületek javitására: 28 frt 16 kr, — a temetőben fából készült hullaházra: 40 frt; — *Remetén* az egyház vizimalmának gyökeres javitására: 172 frt; — *Sarkadón* épületek javitására: 415 frt 20 kr; — *Szent-Leányfalván* a templom épitése befejeztetett 5000 frt költséggel, — az egyháztagok által teljesitett közmunka a mult évi 1000 frton felül: 500 frt, — a régi templomból fennmaradt s behasznált anyag értéke: 2800 frt; — ezen kivül a templom körül uj keritésre: 80 frt, — az iskola épület javitására: 50 frt, — a lelkészi lakás tetejének javitására: 70 frt; — *Tamásdán* apróbb javitásokra: 26 frt 18 kr; — *Tárkányban* a fiuiskola épülete ujból zsindelyezésére s iskolai pad készitésére: 100 frt; — *Ugrán* az egyházi épületeken kisebb javitásokra: 40 frt; — *Vadászon* a fiuiskola uj székekkel láttatott el s a mellék épületek javittattak 147 frt költséggel.

Épitkezés és javitás történt tehát 32 egyházban, összesen: 28,567 frt 17 kr. o. é. értékben.

b) *Adakozás és hagyomány.*

Anton Antos János, a kecskeméti ev. ref. egyházmegye gondnoka, neje: néhai báró Radák Katalin emlékére, egy tömör ezüst kenyérosztó tányért adományozott 100 frt értékben; — *Aradon* perselypénz 159 frt 33 kr; a 800 frt fizetéssel ujonnan szervezett segédlelkész-vallástanári állás fizetésének fedezésére, társadalmi gyüjtésből befolyt: 118 frt; tandijból: 38 frt, a többi pedig az egyház törzsvagyonának kamatából és Arad szab. kir. város adományából fedeztetett; Csécsi Imre lelkész az „Aradi ev. ref. egyház története" czimü müve tiszta jövedelmét: 508 frt 65 krt a templomjavitás czéljára adományozta; id. Gaál Ferencz aranymenyegzője alkalmából az egyház közszükségére: 20 frt, ugyancsak id. Gaál Ferencz a lelkészi lakáson a tornácz egy részét beüvegeztette, ajtóval s villanyos csengővel láttatta el: 100 frt; Sebesi Ferencz a lelkészlakhoz egy sártisztitót adott 2 frt értékben; Arad szab. kir. város a lelkészlak és templom körüli járdát ujból kiköveztette; az „Aranykönyv-alapra" gyült: 77 frt 22 kr; szegénytanulók vallástani kézikönyvére: 9 frt 94 kr; — *Bájjon* perselypénz 4 frt 33 kr; — *Belényesen* templom, torony gyökeres kijavitására és uj bérház épitésére — az országos közalaptól nyert 4500 frt tőkesegélyen felül — a tőkepénztárból és az egyháztagok adományából befolyt: 884 frt 97 kr; özv. Szalay Ferdinándné Illés Jozefa és Vass Lászlóné Németh Karolina urnők egy urasztali teritőt készitettek: 50 frt; ezen kivül urasztali teritőre, szószék és lelkészi szék diszitésre társadalmi gyüjtésből befolyt: 127 frt 20 kr, ehez járultak: Vargha Károlyné 10 frt, Báthory Zoltánné 5 frt, Benedek László 10 frt, Buder Józsefné Dobray Berta 10 frt, Zankó Tivadarné Pánczél Etelka 5 frt, Pataki Sándor 3 frt, ifj. Erdélyi Jánosné 1 frt 50 kr, Mukkenhaupt Józsefné Illés Zsuzsánna 10 frt, Bartha György 2 frt, Illés László 5 frt, özv. Kiss Károlyné Gordó Zsuzsánna 3 frt, Dr. Nagy Kálmán 2 frt, Hegyessy Béláné 1 frt, Tóth Ferenczné 50 kr, özv. Kovács Józsefné 50 kr, Papp Józsefné Diószeghi Vilma 1 frt, özv. Reginer Jánosné 3 frt, Boros Károly 2 frt, Balku Imre 1 frt, Kristó Károly 1 frt, Nyilas Imre 1 frt, Szigetközi János 1 frt, Kiss Imre 50 kr, Halász Imre, 2 frt, Tóbiás Miklós 3 frt, Beliczay Elekné 2 frt, Gábor János 60 kr, Sipos János 2 frt, Kádár László 50 kr, Nagy István 50 kr, Sipos Imréné 5 frt, Boros Péter 50 kr, Szabó Péter 5 frt, Kollár Gábor 1 frt, Égető Sándor 30 kr, Zih József 2 frt, Groszer Gáspárné 50 kr, özv. Mukkenhauptné 20 kr, Ajtai Istvánné 20 kr, Tegze Géza 1 frt, Józsa Ferencz 50 kr, Józsa Sándor 50 kr, Tavaszi János 50 kr, Szabó Péter 20 kr, Csató János 1 frt, Postás János 30 kr. Budai János 40 kr, Simon László 40 kr, Köteles Péter 30 kr, Ujfalusi János 10 kr, Wladár Sándor 20 kr. Kreichlich Etel 30 kr, Jánossy Ferencz 3 frt, Dringó Demeter 50 kr, özv. Vágó Gáborné 1 frt, Diószegi Endréné 1 frt, Bokor Miklós 1 frt, Zsigmond Árpád 1 frt, Göll Ferenczné 20 kr, Kovács József 50 kr, Kovácsik Mihály 1 frt, Flóra Károly 50 kr, m. kir. csendőrség legénysége 2 frt 50 kr, Végh János 1 frt, Liegerer N. 1 frt; ezen kivül templomi

székek festésére begyült adakozásból: 33 frt; a kijavitott templom megnyitása alkalmával tartott bál jövedelméből: 234 frt 01 kr; évi perselypénz: 19 frt 76 kr; — *Belényes-Ujlakon* perselypénz: 14 frt 50 kr; — *Bél-Zerinden* perselypénz: 7 frt 60 kr; — *Berek-Böszörményben* perselypénz: 38 frt 48 kr; Pataki Sándor az egyháznak egy köböl buzát adott 6 frt értékben, Mári Mihály egy függönyre: 2 frt 80 kr; — *Boros-Sebesen* Máté József szegény iskolás gyermeknek tankönyvi alapjára: 20 frt; — *Csermőn* perselypénz: 29 frt 02 kr, Szita Istvánné adománya az egyháznak: 5 frt, Vadas Gyuláné Sánka Ilona urasztali teritőt: 25 frt; — *Erdőhegyen* néhai Joó István templomi szószékre hagyományozott: 400 frt, néhai Zöldi Ferencz harangra: 100 frt; — *Fekete-Tóton* Meczner Károlyné Vincze Matild urnő egy diszes és értékes keresztelő-edényt adományozott, a Nadányi Gyula-alapitvány kamataiból két iskolás gyermeknek jutalom: 8 frt; — *Geszten* az egyházi épületeken 611 frt értékben eszközölt javitás a Tisza-család által az egyház használatába 3 esztendőre átbocsátott 50 hold szántóföld haszonbéri- jövedelméből teljesittetett, ezen kivül Tisza Kálmán egyházmegyei gondnok esedékes egyházi adóján felül az egyház segélyezésére: 100 frt; Tisza Kálmánné grőf Degenfeld Ilona az iskolás gyermekeknek bibliákat, énekes könyveket, ifjusági iratokat adott 10 frt értékben; gróf Tisza Istvánné az évzáró közvizsgák alkalmával az iskolás gyermekeknek jutalmul könyveket, füzeteket, ruhakelméket, kendőket adományozott: 45 frt; boldogemlékezetü Tisza Lajos gróf végrendeletileg hagyományozott az egyháznak 1000 frtot, azon kikötéssel, hogy ennek kamatai az egyházi épületek jókarban tartására forditandók; perselypénz: 43 frt 25 kr; Pokoly Józsefné Brixl Anna egy urasztali teritőt: 20 frt; — *Gyantán* Ambrus Péterné néh. Boros Sára alapitványa: 180 frt, Köteles Mihály alapitványa: 50 frt; ezen kivül szereztek „temetői-alap"-ot: 74 frt 60 kr, „harang-alap"-ot: 36 frt 98 kr, „szegény-alap"-ot: 75 frt 50 kr, mely utóbbiból 14 szegény 1—1 frt karácsonyi ajándékot nyert; az egyház ezen év folyamán letörlesztett 1075 frtot; — *Komádiban* perselypénz: 16 frt 53 kr, a komádii takarékpénztár szegény gyermekek ruhasegélyére: 15 frt, ugyanezen czélra Schwartz Márkus községi és egyházi földhaszonbérlő: 100 frt, mely adományból 65 szegény gyermek lábbelivel láttatott el, az egyház az év folyamán adósságából törlesztett 1000 frtot; — *Kötegyánban* a helybeli „Kossuth-alap" kamatja: 13 frt 76 kr és a sarkadi takarékpénztár adománya: 5 frt jutalomkönyvek vásárlására fordittatott s az évzáró vizsgák alkalmával kiosztatott; — *Ménes-Gyorokon* Váradi Gergely az egyház közszükségeire: 5 frt, Masznyik Dániel az iskola számára egy uj vaskályhát adott, perselypénz: 31 frt 68 kr; templomjavitás czéljára rendezett bál jövedelme: 62 frt 31 kr; — *Mező-Gyánban* perselypénz: 25 frt 12 kr, Bondár Ferencz és neje orgona-alapra: 10 frt, az egyház templomépitési kölcsönéből törlesztett 1000 frtot; — *Mező-Sasson* szegény iskolás gyermekeknek tankönyvre ifj. Kovács Sándor 2 frt, Klein Samu 3 frt; — *Nagy-Harsányban* perselypénz: 48 frt 08 kr, egyház közszükségére adományoztak: Máté Zsuzsánna és Tarczali Zsófia 6 frt 66 kr,

Tomka Pál 10 frt, harsányi olvasókör 31 frt 67 krt, lelkésznével Bitó Zsuzsánna, Bartha Agnes, Bartha Juliánna az urasztalára, a szószékre és a lelkész székének elejére teritőket adományoztak 50 frt értékben; — *Nagy-Szalontán* özvegy Ercsey Ernőné az „Ercsey Sándor-iskolá"-ra alapitványt tett 10,000 frt értékben, Lovassi Ferencz ezredévi 5000 koronás alapitványának évi kamatát az „Ercsey Sándor-iskola" tanitójának fizetésére alapitványul adta: évi 125 frt, Nagy-Szalonta város 20,000 frtos ezredévi alapitványának évi kamatából ev. ref. népiskolai czélra: 750 frt, évi perselypénz: 234 frt 91 kr, VI-ik temetkezési társulat iskolás gyermekeknek jutalmul 25 frt, nagy-szalontai takarékpénztár szegény iskolás gyermekek ruhasegélyére 40 frt, V-ik temetk társulat a temetésre járó gyermekek ruhasegélyére 10 frt, néh. Szemes Jámbor Sándor hagyománya az egyház közszükségére 10 frt, id. Somi Sándorné Boldogh Juliánna 25 frt, id. Fónyad Imre hagyománya 30 frt; — *Nagy-Zerinden* perselypénz: 16 frt 44 kr; — *Okányban* harang-alapra többen 43 frt; — *Pankotán*, pankotai népbank egyházi czélra 20 frt, toronyóra-alapra Institorisz Ignácz 10 frt. Moldován János 5 frt; — *Radna-Lippán* perselypénz 28 frt 17 kr, templom-alapra Nyiri Istvánné 5 frt, közszükségletre Andreánszky Adél 3 frt 80 kr, m. kir. földmivelésügyi Miniszter ur a lelkésznek tüzifát 40 frt, szegények és árvák részére az egyház 5 frt, az egyháztagok ugyanezen czélra 69 frt 32 kr, délutáni perselypénzben: 11 frt 87 kr, vallásos és épitő irányu olvasmányok kiosztattak a lelkész által 90 frt 15 kr; — *Remetén* perselypénz: 3 frt 31 kr, Izsa Szabó Erzsébet kathedrai diszteritőre 3 frt; — *Sarkadon* V-ik temetkezési társulat 10 frt, IV-ik temetkezési társulat 5 frt, III. temetkezési társulat 5 frt, I-ső temetkezési társulat 5 frt, Sarkadvidéki takarékpénzár 40 frt, néhai Somi Sándorné Boldogh Juliánna 25 frt, a besorozott ifjuság báljövedelméből 25 frt, Csizmadia András 100 frt, ifj. Tóth Imre budapesti rendőr 5 frt; Bársony Lajos 5 frt, 3 egyház takarékmagtára 34 pár csizmára 86 frt, özv. Nagy Sándorné 5 frt 36 kr; — *Sarkad-Kereszturon* a Tisza-család gyantai uradalmából az egyház 1000 kéve nádat nyert, melyből a tanitói lakás fedele kijavittatott; — *Sonkolyoson* perselypénz: 1 frt 90 kr; — *Jánosfalván* perselypénz: 1 frt 61 kr; — *Szent-Leányfalván* koronás királyunk Ő Felségének legmagasabb adománya a templomépitésre folyóvá tétetett: 100 frt, gróf Károlyi Tiborné adománya 50 frt, Hajdu István ujabban adományozott 50 frtot, a torony gombja föltétele alkalmával begyült 274 frt, özv. Mixich Klaár Emma urnő egy ezüst urasztali poharat és tányért: 80 frt, Szondy Gézáné Vadányi Emma szószékteritőt adományozott, a nők gyüjtése urasztali teritőre 50 frt, társadalmi gyüjtésből befoly szószékre: 35 frt, templom körüli keritésre: 18 frt 50 kr, ugyanerre Szondy Gézától 25 frt, a régi urasztali pohár kijavitására 11 frt 50 kr; — *Tamásdán* az egyház kifizette a debreczeni főiskola átalakitására kötelezett tartozását: 87 frt 50 kr; — *Tárkányban* Győri József lelkészi fizetéséből 150 frtot adományozott az egyház folyó költségei s adósságai fedezésére, ifj. Szathmáry Ferencz templomjavitásra 10 frt, Dobrossy István taneszközökre 20 frt, évi perselypénz:

28 frt 97 kr; — *Nyégerfalván* perselypénz 3 frt 86 kr; — *Tenkén* Dr. Sebes Lajos és neje egy urasztali poharat adományozott 50 frt, Barabássy Sándorné ezüst keresztelő-edényt 30 frt, — *Ugrán* perselypénz: 20 frt.

Tehát az összes adományok és hagyományok értéke, az értékben föl nem tüntetett természetbenieken kivül 33 egyházban: 21,919 forint 12 kr o. é.

Ezen kivül az urasztala több helyen, részint egész éven át, részint egyes alkalmakkor egyes buzgó egyháztagok adományából láttatott el kenyérrel és borral, u. m.: Bajjon, Belényesen, B.-Ujlakon, Bél-Zerinden, B.-Böszörményben, Boros-Sebesen, Erdő-Gyarakon, Fekete-Gyarmaton, Geszten, M.-Gyorokon, Mező-Gyánban, Mező-Sasson, Nagy-Szalontán, Pankotán, Radna-Lippán, Szakálon, Tamásdán, Tárkányban, Ugrán és Vadászon.

Az elmult 1898. esztendőben egyházmegyénk az országos ev. ref. közalapból ideiglenes segélyül 150 frtot, missiói segélyül 850 frtot, lelkészi állomások fölsegélésére tőkesegély évjáradékul 245 frtot, rendes államsegélyül 983 frtot, fölemelt államsegélyül 740 frtot, a tiszántuli egyházkerület rendkivüli államsegélyéből 47 frtot, a tiszántuli ref. segélyegylettől 200 frtot, egyházmegyei lelkészi gyámintézetünk a báró Baldácsy-alapitványból 51 frt járulékot nyert.

Az országos ref. lelkészi özvegy-árva gyámintézettől az elmult 1898. évben özvegy Kiss Györgyné és 3 kiskoru gyermeke 400 frt, özvegy Nagy Sándorné és 3 kiskoru gyermeke 341 frt 61 segélyt nyert.

Bécsből egy névtelen B. F. 5 frtot küldött postaútalványon bármely tetszésem szerinti jótékony czélra, mely összeget számadásom igazolása szerint a radna-lippai missiói körben vallásos iratok beszerzésére és szétosztására forditottam.

Az egyházi hivatalnokok fizetését egyházmegyénk minden egyházában a presbiterium szedi be; 10 egyházban nem nyerték ki az egyházi hivatalnokok teljesen fizetéseiket a mult esztendőben.

Az egyházi épületek, egyházmegyénk minden egyházában tüzkár ellen biztositva vannak.

IV. Népmozgalmi adatok.

Egyházmegyénkben 46 anyaegyház, 6 leányegyház, 221 fiókegyház, illetőleg szórvány és 3 missiói kör van. Ezekben a lelkek száma 82134, a születteké 3013 vagyis 3·66%, meghaltaké 2348 vagyis 2·85%, az uj házasoké 701 vagyis 0·85%, konfirmáltaké 1224 vagyis 1·49%. A 45 anyaegyházban van 45 rendes lelkészi állomás, ezek közül 1 betöltés alatt állván, a rendes lelkészek száma 45, a segédlelkészeké 5. Lelkésztanitó 3, ezeken kivül a tanitók száma 93. Van egy helyen községi, 6 helyen állami iskola, a melyekben az illető lelkészek és két leányegyházban az erre felhatalmazott állami tanitók — kik ev. ref. vallásuak — végzik a vallástanitást.

V. Halálozás.

Fájdalmas részvéttel jelentem be, hogy Miklóssy Béla erdő-gyaraki lelkész 1898. deczember 19-én, 37 éves korában, rövid 7 évig tartó lelkészkedés után Budapesten meghalt és szülőföldjén Kunhegyesen temettetett el deczember 23-án. Nyugodjék csöndesen!

Nagytiszteletü egyházmegyei Közgyűlés!

Midőn egyházmegyénk valláserkölcsi és anyagi állapotát a fentebbiekben van szerencsém feltüntetni, tisztelettel kérem, hogy a jelentésemben részletezett épitkezéseket és adományokat, a melyek a közelebbi években kitüntetett épitkezéseket és adományokat kétszeresen, sőt háromszorosan is felülmulják, örvendetes tudomásul venni s a buzgó adakozóknak jegyzőkönyvi köszönetet nyilvánitani méltóztassék.

Tiszteletem kifejezésével vagyok

Nagy-Szalontán, 1899. márczius 23

Széll Kálmán,
ev. ref. esperes.

Egyházmegyénk közgyűlése a szokott gondossággal szerkesztett esperesi jelentést tudomásul veszi, jegyzőkönyvébe iktatja, a felsorolt épitkezésekért, adományokért e helyen is köszönetet mond a buzgó elöljáróknak s a nemes szivü adakozóknak, régibb kegyeletes szokás szerint külön is hálával emlékezvén meg.

a) boldogemlékü Tisza Lajos grófról, ki végrendeletében 1000 forintot hagyományozott a geszti egyháznak, hogy ennek kamataiból az egyházi épületek jó karban tartassanak;

b) néhai Joó Istvánról, ki templomi szószékre 400 forintot, — és néhai Zöldi Ferenczről, ki harangra 100 forintot hagyományozott Erdőhegyen az egyháznak;

c) Ambrus Péterné néhai Boros Sáráról — Gyantán — ki az egyház részére 180 forint alapitványt tett;

Köszönetét fejezvén ki:

d) Antos János kecskeméti egyházgondnoknak, hogy neje néhai báró Radák Katalin emlékére egy tömör ezüst — 100 forint értékü — kenyérosztó tányért adományozott az anti egyháznak;

e) id. Gaál Ferenczcznek Aradon, ki a lelkészi lak tornáczának egy részét beüvegeztette, ajtóval villamos csengővel szereltette föl 100 forint költséggel;

f) a Tisza-családnak, a miért az egyházi épületeken 611 frt értékben eszközölt javitás fedezésére 50 hold szántóföldet 3 évre a geszti egyház használatába átbocsátott;

g) Schwartz Márkus bérlőnek Komádiban, ki 65 szegény gyermek lábbelijére 100 forintot adott;

h) Nagy-Szalontán özvegy Ercsey Ernőnének, ki az „Ercsey Sándor iskolára“ 10,000 forint értékben alapítványt tett; Lovassy Ferenczneк, — ki ezredévi 5000 koronás alapítványának évi kamatát — 125 forintot, — az „Ercsey Sándor iskola“ tanítójának fizetésére alapítványúl adta; Nagy-Szalonta városnak, a miért 20,000 forintos ezredévi alapítványának évi kamatából ev. ref. népiskolai czélokra 750 forintot adott;

i) Sarkadon Csizmadia Andrásnak, — az egyház részére adott 100 forintért;

k) Győry József tárkányi lelkésznek, ki fizetéséből 150 forintot az egyháznak adósság törlesztésre adott.

Végűl — a vallásos buzgóság lankadására való beteges tünetekre útalva, megújjtja 5—1898. sz. a. hozott végzését.

6. Olvastatott az esperesnek következő jelentése az elnökileg elintézett ügyekről:

„Nagytiszteletű egyházmegyei közgyűlés!

Egyházmegyénk utóbbi közgyűlése óta az elnökileg elintézett közérdekű ügyekről a következőkben van szerencsém beterjeszteni jelentésemet:

1. 1898. szeptember 9-én, 501. sz. a. az aradi ev. ref. presbyterium választása alapján, Beőr Kálmán segédlelkészt, beterjesztett lelkészképesítő okmányai és tanítói oklevele alapján, a folyó tanévre ideiglenesen megerősítettem az aradi egyház által ujonnan szervezett segéd-lelkészvallástanárságban s egyszersmind fölhatalmaztam arra, hogy ezen idő alatt a lelkészi szolgálatokat az aradi egyházban és annak filiáiban, Csécsi Imre rendes lelkész mellett jogérvényesen végezhesse.

2. Szeptember 9-én, 504. sz. a. a gyantai presbyterium indokolt fölterjesztése alapján engedélyeztem, hogy Nagy Sándor gyantai leánytanító, a változott viszonyok folytán, gyantai fitanítóul alkalmaztassék a folyó tanévre; — egyszersmind azt is, hogy Sarkadi Mihály széplaki ideiglenes tanító, segédtanítóképen gyantai leánytanítóul alkalmaztassék az 1898/9. tanévre a gyantai lelkész felelőssége mellett.

3. Szeptember 11-én résztvettem a szent-leányfalvai ujonnan épitett templom fölavatásán, a fölavatási imát végezve.

4. Október 4-én, 529. sz. a. az ágyai presbyterium indokolt fölterjesztése alapján, — melyhez csatoltatott az építendő lelkészlak tervrajza, 3945 frt 81 kros költségvetése s annak építését 3000 frt költséggel jóváhagyó egyházközségi közgyűlési végzése és a presbyterium azon határozata, mely szerint az építés, az építő bizottság által tett megtakaritásokkal 2800 frt 76 krba kerül; — továbbá a nyilvánosan megtartott árlejtés pályázati hirdetése, feltételei és jegyzőkönyve, — valamint az annak alapján kiál-

lított építési szerződés, — mely szerint Nádházy Ferencz 1435 forint átalány összegért vállalta fel az építést — a beterjesztett építési szerződést jóváhagytam azzal, hogy az ágyai presbyterium, állásából folyólag, köteles úgy az építés folyama alatt, mint az építés befejeztével, szakértő által ellenőriztetni és megvizsgáltatni egyfelől a behasznált anyagok jó minőségét, a teljesitett munka kifogástalan voltát, — másfelől pedig a megállapított tervhez való alkalmazkodást s az építés befejeztével szakértői vélemény alapján venni át az épületet s mindezekről hozzám jelentést tenni.

5. Október 8-án, 552. sz. a. a kőrösszeg-apátii presbyterium indokolt fölterjesztése alapján, — miután az általuk választott 3 tanító időközben jobb állomást nyert s ismételt tudakozódások után sem tudtak tanítót kapni, — kivételesen felhatalmaztam Fodor Viktor VII. gymn. osztályt végzett tanulót, hogy a folyó tanévben a k.-apátii iskolában a kántortanítói teendőket jogérvényesen végezhesse.

6. Október 16-án, a belényesi ev. ref. egyház örömünnepén, midőn 116 éves ódon temploma, az országos ev. ref. közalap 4500 frtos tőkesegélyéből díszesen kijavíttatott és a közhasználatnak átadatott, — közreműködtünk főtiszteletű püspök és egyházkerületi főjegyző urakkal s tanui voltunk annak az igaz lelkesedésnek, a mely egyfelől főpásztorunk látogatása, másfelől az országos közalap áldásos segélye nyomán — ref. egyházunk ezen egyik végső őrállomásán — vallási és nemzetiségi különbség nélkül nyilvánult.

7. Október 12-én, 562. sz. a. Boros Gábor árpádi lelkészt fölkértem és megbiztam, hogy — mivel szegény Miklóssy Béla erdő gyaraki lelkész ujra szolgálatképtelenné vált — az erdő-gyaraki egyházban, a lelkészi összes teendőket, további intézkedésig ideiglenesen lássa el felügyelő-lelkészi minőségben.

8. Október 18-án, 571. sz. a. a sarkadi presbyterium választása alapján, ifj. Nagy Lajost, — ki tanítóképezdét végzett és részben képesitő vizsgát is tett — a folyó tanévre ideiglenesen megerősítettem a sarkadi leányiskola II-ik osztályának tanítóságában.

9. Október 18-án, ad 571. sz. a. a sarkadi presbyterium indokolt fölterjesztése alapján, a folyó tanévre vonatkozólag ,jóváhagytam azon intézkedést, hogy rendes tanító hiányában, a II-ik fiuiskola tanítójául, Antal Géza tanítói oklevéllel biró sarkadi kántor alkalmaztassék, — felhiván a presbyteriumot, hogy a káplántanítóság rendszeres betöltéséről, f. év május havában, a törvény értelmében gondoskodjék.

10. Október 25-én, 586. sz. a. a remetei presbyterium indokolt fölterjesztése alapján, jóváhagytam azon intézkedést, hogy az egyház a tulajdonát képező vízimalom halaszthatatlan kijavítására 60 frt ideiglenes kölcsönt vehessen föl, azon határozott kikötéssel, hogy ezen 60 frt kölcsönt 1899. deczember végéig, a malom jövedelméből és az iskolaépület haszonbéréből teljesen kifizetni s annak megtörténtéről hozzám, nevezett határidőig jelentést tenni köteles.

11. November 9-én, 599. sz. a. a gyantai presbyterium indokolt fölterjesztése alapján, kivételesen megengedtem, hogy a gyantai leányiskolában, a beállított tanító mellett Papp Gábor igazolványos tanító, ideiglenes segédtanítóul alkalmaztassék a lelkész felügyelete és ellenőrzése alatt.

12. November 23-án, 618. sz. a. a szintyei leányegyház indokolt fölterjesztése alapján, kivételesen engedélyeztem, hogy Varga Etelka, a kolozsvári állami tanítóképezde III-ik osztályát „jelesen“ végzett növendéke alkalmaztassék a szintyei vegyes iskolában, ideiglenes tanítóul, a folyó tanévre.

13. Deczember 9-én, 637. sz. a. a bereg-böszörményi presbyterium azon intézkedését, — hogy Raffai Ilona még a folyó tanévben ideiglenes tanítóul alkalmaztassék mult évi állomásán, — kivételesen engedélyeztem az egyházi törvény 429. §-a alapján.

14. 1899. január 24-én, 54. sz. a. az okányi presbyterium fölterjesztése alapján megengedtem, hogy — mivel az egyházi adóhátrálék náluk oly nagy mérvű, hogy e miatt az egyház folyó szükségleteit fedezni képtelen — 500 frt ideiglenes kölcsönt vehessen fel azon határozott kikötéssel, hogy ezen ideiglenes kölcsönt minél előbb, de legkésőbb folyó évi október hó 1-ig kifizetni s annak megtörténtéről hozzám jelentést tenni tartozik.

15. Január 30-án, 72. sz. a. a radna-lippai presbyterium és egyházközségi közgyűlés végzése alapján, jóváhagytam az egyház azon intézkedését, mely szerint a dadi egyháztól, 170 frtért két harangját megveszi úgy, hogy a vételi árból 130 frtot f. évi juniusban az átvételkor, 20 frtot 1900. évi juniusban, ismét 20 frtot 1901. juniusban, kamat nélkül fizet. A harangok árát fedezik a 97 frt 61 krt tevő harang-alapból, kötelezvén magukat, a hiánynak társadalmi gyűjtésből leendő fedezésére.

16. Február 14-én, 104. számú körlevélben értesítettem a lelkészeket és tanítókat a m. kir. földmivelésügyi miniszter úr azon intézkedéséről, hogy a miniszterium által kiadott „Utmutatás a szőlőmivelésre“ czimű művet, jelentkezés esetén, minden lelkész és tanító, díj nélkül megkapja; felkértem őket a jelentkezésre s egyben arra, hogy a kedvező alkalmat felhasználva, az okszerű szőlőmivelésnek buzgó apostolai legyenek a nép között, tanácsuk és példaadásuk által.

17. Márczius 8-án, 150. sz. a. jóváhagytam a széplaki egyháznak azon építési szerződését, mely mellett az állami iskola helyiségéül bérbeadott épületnek f. évi augusztus 15-ig leendő elkészítését Boros B. Ferencz gyantai vállalkozónak adta át 570 frt átalányár mellett.

18. Márczius 26-án, 196. sz. a. Bugyi János kunhegyesi segédlelkészt, — kit az erdő-gyaraki ev. ref. egyház, az egyházi törvény rendeleteinek pontos megtartásával, meghívás utján választott lelkészévé — fel-

hatalmaztam az erdő-gyaraki lelkészi állomás elfogadására és felhivtam annak haladéktalan elfoglalására.

Tiszteletem kifejezésével vagyok

Nagy-Szalontán, 1899. márczius 31.

Széll Kálmán,
ev. ref. esperes."

Általában jóváhagyó tudomásul vétetik. Intézkedései helybenhagyó megerősítést nyernek.

A széplaki egyház építési szerződését egyházmegyénk közgyűlése is megerősíti, kötelezvén az egyház előljáróit arra, hogy az építés ellenőrzését, szakértői átvételét eszközölje, erről az esperesi hívatalnak jelentést tegyen; másfelől az épitési költség fedezéséről, elszámolásáról gondoskodjék, s erről a számvevőszék útján a gondnoki számadás kapcsában egyházmegyénk közgyűléséhez jelentést terjesszen be.

7. Olvastatott esperesnek a scontró ügyekről beterjesztett következő jelentése:

„Nagytiszteletű egyházmegyei közgyűlés!

A scontró-ügyekről a következőkben van szerencsém jelentésemet megtenni:

1. 1898. augusztus 25-én, 476. sz. a. gyantai lelkész jelenti, hogy a lelkészi lak kijavítása teljesen befejeztetett, szakértők által felülvizsgáltatott s mint teljesen kifogástalan, a csatolt szakértői vélemény alapján, átvétetett.

2. September 19-én, 520. sz. a. anti lelkész beterjeszti az ujonnan épített iskola szakértői felülvizsgálásáról s átvételéről szóló jegyzőkönyvet, mely szerint úgy a behasznált anyagok, mint azoknak elhelyezése és megmunkálása, a szerződésben foglalt feltételeknek megfelel.

3. Szeptember 27-én, 527. sz. a. a gyantai alapítványi számadások, melyek 71/1898. sz. a. pótlásra útasíttattak, most már ellennyugtákkal fölszerelve, hozzám beterjesztettek s a számvevőszék által felülvizsgáltatva, rendben találtattak és a gondnok a számadás terhe alól fölmentetett, — valamint jóváhagyó tudomásul vettem azt is, hogy Varga András széplaki gondnok 15 frt 32 krt tevő számadási maradványát, gyantai lelkész kezéhez kifizette.

4. Október 25-én, 550. sz. a. a szemlaki tanító módosított díjlevelét, a 79/1898. sz. egyházmegyei végzés értelmében, jóváhagytam s annak első példányát az egyházkerület levéltára számára, püspök úrhoz beterjesztettem, egyik másolati példányát pedig az egyházmegye levéltárába elhelyeztem.

5. 1899 február 8-án, 95. sz. a. a belényesi egyház beterjeszti a 4500 frtos tőkesegély fölhasználásáról szóló, okmányokkal igazolt számadását, a

62/1898. sz. egyházmegyei végzés 3. pontja értelmében, a mely becsatolt nyugtáival igazolja, hogy a templom kijavítására és a bérház épjtésére 5013 frt 60 kr adatott ki és így a 4485 frt tőkesegélyen felül: 528 frt 60 kr a belényesi egyház által pótoltatott.

6. Van szerencsém jelenteni, hogy egyházmegyénk közelebbi közgyűlése óta, a nagymélt. vallás és közoktatásügyi miniszterium, a következő egyházakban szolgáló tanítók részére engedélyezett államsegélyt, első ötödéves pótlék fedezésére:

a) ágyai tanítók: Varga Károly és Koczóh Lajos részére 1898. évről 25 frt, — 1899—1903. évekre évi 100 frtot, — 1898. augusztus 13-án kelt 32567. sz. rendeletében;

b) kötegyáni tanítók: Csathó Gyula és Kovács János részére, mult évről 25 frtot, 1899—1903. évekre évi 100 frtot — 1898. augusztus 26-án kelt 45450. sz. rendeletében;

c) mező-gyáni tanító Antal Imrének mult. évről 12 frt 50 krt, — 1899—1903. évekre 50—50 frtot, — 1898. augusztus 27. kelt 45422. sz. rendeletében;

d) mező-sassi Kálmán Antal tanítónak mult évről 12 frt 50 krt, — 1899—1903. évekre évi 50 frtot, — 1898. augusztus 30-án kelt 45453. sz. rendeletében;

e) szintyei tanító Juhász Józsefnek mult évről 12 frt 50 krt, 1899. január-augusztus havára pedig 33 frt 33 krt, — 1898. október 11-én kelt 40436. sz. rendeletében;

f) kis-peregi tanítók Nagy Ferencz, Szűcs József és Lengyel József részére mult évről 37 frt 50 krt, — 1899—1903. évekre évi 150 frtot, 1898. deczember 21-én kelt 88203. sz. rendeletében;

g) nagy-zerindi tanító Molnár Sándor részére tétette folyóvá a Lehóczky József részére engedélyezett államsegélyt 1898. deczember 28-án kelt 63164. sz. rendeletében;

h) nyégerfalvi tanító Kondor Imrének mult évről 12 frt 50 krt, — 1899—1903. évekre 50—50 frtot, f. évi január 4-én kelt 65733/1898. sz. rendeletében;

i) magyar-homorogi tanító Fodor Sándornak 1899—1903. évekre évi 50 frtot azzal, hogy a mult évről őt megillető 12 frt 50 kr korpótlékot, a magyar-homorogi egyház a költségvetésében mutatkozó felesleg-ből fedezze, — 1899. évi január 6-án kelt 45498/1898. számu rendeletében;

j) árpádi tanító Debreczeni Józsefnek mult évről 12 frt 50 krt, — 1899—1903. évekre évi 50 frtot, f. évi január 26-án kelt 45478/1888. sz. rendeletében;

k) fekete-gyarmati tanító Kolozsi Géza részére tétette folyóvá a Molnár Sándor részére engedélyezett államsegélyt, folyó hó 10-én kelt 79262/1898. sz. rendeletében;

l) szentleányfalvai tanitó: Juhász József 1898-ról 12 frt 50 krt, — 1899—1903 évekre évi 50—50 frtot f. é. márczius 28-án kelt 80730/98 számu rendeletében;

m) fenesi tanitó: Csatári Lajos az 1898—9 tanévre 45 frt 83 krt, f. é. márczius 26-án 16680 sz. rendeletében;

n) bajji tanitó: Tatay Ambruzs 1898-ról 12 frt 50 krt, — 1899/1903 évekre évi 50—50 frtot, f. é. márcz. 25-én 16695 sz. rendeletében;

o) Boros Mihály, Posztós István, Mikó Márton, Nagy Lajos, Schrötter Dániel és Nagy Ferencz sarkadi tanitók 1898-ról 75 frt, — 1899—1903 évekre évi 300 frtot, f. évi márczius 26-án kelt 8354 sz. rendeletében;

p) Szőke János és Kiss Gábor okányi tanitók 1898-ról 25 frt, — 1899—1903 évekre évi 100 frtot, f. évi márcz. 26-án kelt 14917 sz. rendeletében;

q) nagy-harsányi tanitó: Forrás József 1898-ról 12 frt 50 krt, — 1899—1903 évekre, évi 50—50 frtot, a f. é. márcz. 26-án kelt 16696 sz. rendeletében;

a szokásos fentartások mellett. Ezen miniszteri rendeleteket tudomás és alkalmazkodás végett az illető iskolaszékek elnökeivel, hiteles másolatban közlöttem.

7. A nagyszalontai ev. ref. egyház gondnokának fölterjesztése alapján jelentem, hogy a nagyszalontai ev. ref. egyház kezelése alatt levő „Bajó János alapitvány“ a Közép-Cserén épitendő ev. ref. templomra:

1898 január 1-én volt	241 frt 57 kr,
ehez jött az 1898 évi 5%-os kamat	12 „ 20 „
1899 január 1-én lett =	253 frt 77 kr,

mely összeg a 3354 sz. n.-szalontai takarékpénztári betéti könyvön van elhelyezve.

A „Kiss Ferencz alapitvány“ uj templomra:

1898 január 1-én volt	231 frt 80 kr,
ehez jött az 1898 évi 5%-os kamat	11 „ 71 „
1899 január 1-én lett =	243 frt 51 kr,

mely összeg a 3635 sz. n.-szalontai takarékpénztári betéti könyvön van elhelyezve.

Tiszteletem kifejezésével vagyok

Nagy-Szalontán 1899 márczius 27-én

Széll Kálmán,
ev. ref. esperes.

Tudomásul szolgál.

8. Esperes beterjeszti számadását az egyházmegye utóbbi közgyűlése óta hozzá érkezett s általa rendeltetési helyére juttatott pénzekről.

Egyházmegyénk közgyűlése ezen számadás megvizsgálására Kolumbán Áron és Ónody Sándor lelkészeket kérte fel, kik is megbizatásukban

eljárván, jelentik, hogy az 1898 évi november 1-től 1899 évi február 5-ig terjedő esperesi számadást megvizsgálták, miután azt minden tételében helyesnek, az okmányokkal megegyezőknek találták: esperes részére a további számadás terhe alól a felmentvény megadását véleményezik.

A kiküldött számvizsgálók jelentése alapján egyházmegyénk közgyűlése a számadást jóváhagyja, esperesnek a felmentvényt a szokásos fentartással megadja; a számadást egész terjedelmében jegyzőkönyvben kinyomatni s az iratokkal együtt levéltárba elhelyezni rendeli.

„Nagytiszteletü egyházmegyei Közgyűlés!

Van szerencsém jelenteni, hogy egyházmegyénk utóbbi közgyűlése óta a következő hivatalos pénzeket továbbitottam:

Sorszám	Idő hó, nap	Okmány szám	Megnevezés	Bevétel frt	Bevétel kr	Kiadás frt	Kiadás kr
1	1898 novemb. 1	595	Koronás királyunk Ő Felsége legmagasabb adományát a szt.-leányfalvai templom segélyezésére, püspök urtól átvettem	100	—	—	—
2	„ 18	ad 595	Ezen segélyt a szt.-leányfalvai egyháznak elküldöttem	—	—	100	—
3	„ 19	614	Egyházkerül. pénztárnok a báró Baldácsy-alap jutalékát megküldi	51	—	—	—
4	„ 23	ad 614	Ezen jutalékot az e. megyei lelkészi gyámintézeti pénztárnokhoz áttettem	—	—	51	—
5	„ 21	615	Egyh. ker. pánztárnok rendkivüli államsegélyül küld 47 frtot	47	—	—	—
6	„ 25	ad 615	Ezen segélyt Sipos János b.-ujlaki lelkésznek elküldtem	—	—	47	—
7	„ 22	616	Egyh. ker. pénztárnok ref. egyleti segélyül küld ...	200	—	—	—
8	„ 23	617	Ebből Hajdu Elek vadászi lelkésznek	—	—	50	—
9	„ 26	$617/_1$	Ebből fekete-tóti egyháznak	—	—	50	—
10	„ 26	$617/_2$	„ gyantai lelkésznek ...	—	—	50	—
11	„ 30	$617/_3$	„ pankotai egyháznak...	—	—	50	—
12	„ 13	627	Egy névtelen B. F. Bécsből küld	5	—	—	—
13	1899 február 5	92	Az $52/_{896}$ sz. e. megyei végzésben irt tőke kamata ...	14	92	—	—
14	„ 5	ad 92	A radna-lippai missiói körben vallásos iratok beszerzésére	—	—	19	92
			Összesen:	417	92	417	92

Tiszteletem kifejezésével vagyok
Nagy-Szalontán 1899 márczius 28.

Széll Kálmán,
ev. ref. esperes.“

9. Olvastatott esperesnek az 1899 évi közalapi számadások megvizsgálásáról és a f. 1899 évi közalapi járulékok helybenhagyásáról szóló következő jelentése:

„Nagytiszteletü egyházmegyei Közgyülés!

Van szerencsém jelenteni, hogy az egyházmegyei közalapi bizottság az 1898-ik évi közalapi járulékokról szóló számadást, a „kezelési szabályok" értelmében megvizsgálta, teljesen rendben levőnek találta s mint ilyet jóváhagyta. (Lásd 1. sz. mellékletet.)

Van szerencsém továbbá jelenteni, hogy a hozzám beérkezett 1899 évi közalapi járulékokról szóló bevallási íveket, az egyházmegyei közalapi bizottság felülvizsgálta és jóváhagyta. Az ekként jóváhagyott bevallási íveket az illető egyházak presbyteriumához 1—1 példányban visszaküldöttem; 1—1 példányban pedig az egyházmegyei levéltár számára visszatartottam. (L. 2 sz. mellékletet.)

Midőn ezen jelentésem kapcsában az 1898 évi közalapi számadás és az 1899 évi bevallási ívek felülvizsgálásánál eljárt bizottságnak szives fáradozásáért köszönetemet nyilvánitom:

tisztelettel felkérem a Nagytiszteletü egyházmegyei közgyűlést, hogy ezen jelentést jóváhagyó tudomásul venni, továbbá a presbyteriumokat oda utasitani méltóztassék, hogy a hozzájok már megküldött bevallási íveken kitüntetett s kötelező erejűvé vált 1899 évi járulékot, illetőleg tartozást, minden további sürgetés bevárása nélkül, az általuk legalkalmasabbnak vélt időben beszedni és azt, a reformatio-ünnepi perselypénzzel együtt, legkésőbb f. é. deczember 1-ig ez egyházmegye pénztárához eljuttatni ismerjék állásukból folyó kötelességüknek;

végül kérem, hogy a „kezelési szabályok" 15. 16. és 17. §-ai értelmében és az azokban megnevezett hatáskörrel, az egyházmegyei közalapi bizottságot megválasztani méltóztassék.

Tiszteletem kifejezésével vagyok

Nagy-Szalontán 1899 márczius hó 20-án

Széll Kálmán,
ev. ref. esperes."

A felolvasott jelentést tudomásul veszi s egész terjedelmében jegyzőkönyvbe vétetni rendeli egyházmegyénk közgyűlése, — egyszersmind

a) a közalapi számadás és bevallási ívek felülvizsgálását eszközlő küldöttségnek buzgó fáradozásáért köszönetét nyilvánitja;

b) Esperesnek, az általa előlegezett 3 frt 65 krt tevő postai viteldijat az egyházmegye házipénztárából kiutalja;

c) az egyházak presbyteriumait utasitja, hogy ugy a f. évi, mint a netalán hátralékban levő közalapi tartozást a legalkalmasabb időben szedjék be s a reformatio-ünnepi perselypénzzel együtt legkésőbb deczember 1-ig az egyházmegye pénztárnokához, ellennyugta mellett, küldjék el;

d) a közalapi bizottság tagjaiul, az 1899—1900-ik évre Dr. Balogh Elek, Böszörményi Lajos tanácsbirákat rendes, — Hadházy Kálmán tanácsbirót s világi jegyzőt pedig póttagul megválasztja.

1-ső számu melléklet.

Számadás az országos reform. egyházi közalap 1898. évi járulékairól.

Tiszántúli egyházkerület, nagy-szalontai egyházmegye.

I.		II. Hátralékok rovata								III. Folyó évi járulékok rovata								IV.	
Sorszám	Egyházközség neve	1. összes hátraléka a f. 1898. év jan. 1-én		2. ebből töröltetett		3. hátralékából befizetett a f. 1898. évben		4. hátraléka maradt a f. 1898. decz. 31-én		1. Melyik osztályba iratkozott	2. járuléka a folyó 1898. évre		3. ebből befizetett a f. 1898. évben		4. ebből hátralék maradt a f. 1898. év decz. 31-én		Tőke természetű adományok	
		frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr		frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr
1	Ágya	—	—	—	—	—	—	—	—		63	30	—	—	63	30	—	—
	l. e. Szintye	—	—	—	—	—	—	—	—		6	30	—	—	6	30	—	—
2	Ant	—	—	—	—	—	—	—	—		28	80	28	80	—	—	—	23
3	Arad	—	—	—	—	—	—	—	—		84	30	84	30	—	—	—	—
	f. e. Uj-Arad	—	—	—	—	—	—	—	—		1	60	1	60	—	—	—	—
4	Árpád	—	—	—	—	—	—	—	—		31	30	31	30	—	—	—	—
5	Bajj	—	—	—	—	—	—	—	—		16	20	16	20	—	—	—	—
6	Belényes	14	70	5	70	9	—	—	—		35	20	28	50	6	70	—	—
	f. e. Vaskóh	1	30	—	—	—	—	3	—		2	40	—	—	2	40	—	—
7	Belényes-Ujlak	—	—	—	—	—	—	—	—		12	50	12	50	—	—	—	52
8	Bél-Zerind	—	—	—	—	—	—	—	—		10	70	10	70	—	—	—	—
9	B.-Böszörmény	1	10	1	10	—	—	—	—		91	80	—	—	91	80	—	—
10	Bihar-Zsadány	—	—	—	—	—	—	—	—		73	10	73	10	—	—	—	—
11	Boros-Sebes	—	—	—	—	—	—	—	—		18	60	18	60	—	—	2	—
12	Csermő	14	30	—	—	14	30	—	—		14	50	—	10	14	40	—	46
13	Erdő-Gyarak	—	—	—	—	—	—	—	—		49	80	49	80	—	—	3	20
14	Erdőhegy	34	40	6	10	28	30	—	—		97	30	97	30	—	—	1	—
15	Fek.-Gyarmat	—	—	—	—	—	—	—	—		43	40	43	40	—	—	—	—
16	Fekete-Tót	—	—	—	—	—	—	—	—		29	60	29	60	—	—	—	—
17	Fenes	—	—	—	—	—	—	—	—		19	—	—	—	19	—	—	—
18	Geszt	—	—	—	—	—	—	—	—		88	—	88	—	—	—	—	—
	f. e. Cséffa	1	—	1	—	—	—	—	—		—	—	—	—	—	—	—	—
19	Gyanta	31	10	—	—	31	10	—	—		30	80	30	80	—	—	—	—
	l. e. Kisháza	—	—	—	—	—	—	—	—		4	80	4	80	—	—	—	—
	l. e. Széplak	2	30	—	—	2	30	—	—		2	60	2	60	—	—	—	—
20	Kis-Pereg	35	85	3	40	5	90	26	55		58	90	49	80	9	10	—	—
	l. e. N.-Pereg	14	40	—	—	11	10	3	30		12	40	12	40	—	—	—	—
21	Komádi	—	—	—	—	—	—	—	—		159	60	159	60	—	—	—	32
	Átvitel	152	15	17	30	102	—	32	85		1086	80	873	80	213	—	7	73

Sorszám	Egyházközség neve	I.	II. Hátralékok rovata								III. Folyó évi járulékok rovata								IV.	
			1. összes hátraléka a f. 1898. év jan. 1-én		2. ebből töröltetett		3. hátralékából befizetett a f. 1898. évben		4. hátraléka maradt a f. 1898. decz. 31-én		1. Melyik osztályba iratkozott		2. járuléka a folyó 1898. évre		3. ebből befizetett a f. 1898. évben		4. ebből hátralék maradt a f. 1898. év decz. 31-én		Tőke természetű adományok	
			frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr			frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr
	Áthozat		152	15	17	30	102	—	32	85			1086	80	873	80	213	—	7	73
22	Körösszeg.Apáti		1	90	—	—	—	—	1	90			15	60	14	30	1	30	—	—
23	Kötegyán		—	—	—	—	—	—	—	—			56	60	56	60	—	—	—	—
24	Magy.-Homorog		37	30	—	—	16	30	21	—			22	70	3	60	19	10	—	72
25	Ménes-Gyorok		—	—	—	—	—	—	—	—			10	80	10	80	—	—	—	15
26	Mező-Gyán		—	—	—	—	—	—	—	—			58	70	58	70	—	—	—	47
27	Mező-Sass		—	—	—	—	—	—	—	—			70	20	70	20	—	—	—	50
28	Nagy-Harsány		—	—	—	—	—	—	—	—			34	40	34	40	—	—	1	10
29	Nagy-Szalonta		93	10	12	20	80	90	—	—			481	80	364	10	117	70	2	88
30	Nagy-Zerind		—	—	—	—	—	—	—	—			52	30	52	30	—	—	—	—
31	Okány		—	—	—	—	—	—	—	—			80	60	—	—	80	60	—	—
32	Pankota		—	—	—	—	—	—	—	—			17	30	17	30	—	—	—	—
33	Radna-Lippa		—	—	—	—	—	—	—	—			26	30	26	30	—	—	—	30
34	Remete		—	—	—	—	—	—	—	—			15	70	15	70	—	—	—	26
35	Sarkad		—	—	—	—	—	—	—	—			201	90	201	90	—	—	—	34
36	Sark.-Keresztur		14	90	1	70	2	60	10	60			28	50	28	50	—	—	—	20
37	Sonkolyos		9	40	—	—	9	40	—	—			9	—	9	—	—	—	—	10
	l. e. Jánosfalva		7	60	—	—	7	60	—	—			7	—	7	—	—	—	—	—
38	Szakál		—	—	—	—	—	—	—	—			8	30	8	30	—	—	—	—
39	Szemlak		—	—	—	—	—	—	—	—			24	—	24	—	—	—	—	40
40	Szt.-Leányfalva		—	—	—	—	—	—	—	—			23	70	23	70	—	—	—	59
41	Tamásda		—	60	—	60			—	—			15	10	15	10	—	—	—	51
42	Tárkány		—	—	—	—	—	—	—	—			24	10	24	10	—	—	—	10
	l. e. Nyégerfalv.		—	—	—	—	—	—	—	—			5	60	5	60	—	—	—	10
43	Tenke		—	—	—	—	—	—	—	—			63	80	63	80	—	—	—	—
44	Ugra		—	—	—	—	—	—	—	—			55	10	55	10	—	—	—	22
45	Vadász		—	—	—	—	—	—	—	—			40	60	40	60	—	—	—	60
	f. e. Simonyif.		—	—	—	—	—	—	—	—			3	60	3	60	—	—	—	—
	f. e. Talpas		—	—	—	—	—	—	—	—			1	60	1	60	—	—	—	—
	Összesen:		316	95	31	80	218	80	66	35			2541	70	2110	—	431	70	17	27

Az 1898-dik év folyamán

befizettetett:

1. hátralék	218 frt 80 kr.
2. f. évi járulék	2110 „ — „
3. Perselypénz	17 „ 27 „
összesen	2346 frt 07 kr.

maradt fizetetlen:

1. hátralék	66 frt 35 kr.
2. f. évi járulék	431 „ 70 „
összesen	498 frt 05 kr.

azaz kétezerháromszáznegyvenhat frt 07 kr, mely is a következő részletekben küldetett fel a magyar földhitelintézethez:

1.	1898.	február	3-án a	2545. sz. nyugta szerint:	88 frt 70 kr,	ennek postai költsége	— frt 15½ kr.
2.	„	nov.	26-án „	23391. „ „ „	275 „ — „	„ „ „	— „ 35½ „
3.	„	nov.	28-án „	23483. „ „ „	235 „ 18 „	„ „ „	— „ 35½ „
4.	„	decz.	3-án „	23882. „ „ „	240 „ 90 „	„ „ *	— „ 35½ „
5.	„	„	10-én „	24326. „ „ „	231 „ 71 „	„ „ „	— „ 35½ „
6.	„	„	15-én „	24657. „ „ „	166 „ 26 „	„ „ „	— „ 35½ „
7.	„	„	27-én „	25288. „ „ „	417 „ 88 „	„ „ „	— „ 55½ „
8.	„	„	27-én „	25289. „ „ „	161 „ 25 „	„ „ „	— „ 35½ „
9.	1899.	január	7-én „	837. „ „ „	478 „ 69 „	„ „ „	— „ 55½ „
10.	„	„	16-án „	1274. „ „ „	50 „ 50 „	„ „ „	— „ 25½ „
				Összesen	2346 frt 07 kr,	ennek postai költsége össz.	3 frt 65 kr.

Ezen számadást ugy egyes tételeiben, mint főösszegében okmányaival összehasonlitván, — azt helyesen vezetettnek, teljesen felszereltnek találtuk s mint ilyet jóváhagytuk azon kijelentéssel, hogy a Széll Kálmán esperes által előlegezett 3 frt 65 kr, azaz három frt 65 kr postai költség részére az egyházmegyei pénztárból kiutalványozandó.

Nagy-Szalontán, 1899. január 24-én.

Böszörményi Lajos,
Hadházy Kálmán,
e.. megyei közalapi biz. tagok.

2-dik számu melléklet.

Bevallási ív,

az országos reform. egyházi közalap 1899 évi járulékairól, a tiszántuli egyházkerület nagyszalontai egyházmegye

Sorszám	Egyházközség neve	Összes hátraléka a folyó 1899 év jan. 1-én		Ebből töröltetett		Járuléka a folyó 1899 évre	
		frt	kr	frt	kr	frt	kr
1	Ágya	63	30	—	—	63	30
—	l. e. Szintye	6	30	—	—	6	30
2	Ant	—	—	—	—	28	40
3	Arad	—	—	—	—	80	10
—	f. e. Uj-Arad	—	—	—	—	1	60
4	Árpád	—	—	—	—	29	50
5	Bajj	—	—	—	—	16	20
6	Belényes	6	70	4	70	33	70
—	f. e. Vaskóh	5	40	—	—	1	80
7	Belényes-Ujlak	—	—	—	—	12	50
8	Bél-Zerind	—	—	—	—	10	70
9	Bereg-Böszörmény	91	80	—	—	92	50
10	Bihar-Zsadány	—	—	—	—	73	—
11	Boros-Sebes	—	—	—	—	16	40
12	Csermő	14	40	—	—	10	—
13	Erdő-Gyarak	—	—	—	—	51	90
14	Erdőhegy	—	—	—	—	94	90
15	Fekete-Gyarmat	—	—	—	—	43	70
16	Fekete-Tót és Györös	—	—	—	—	29	60
17	Fenes	19	—	—	—	17	40
18	Geszt	—	—	—	—	88	—
19	Gyanta	—	—	—	—	29	90
—	l. e. Kisháza	—	—	—	—	4	80
—	l. e. Széplak	—	—	—	—	2	20
20	Kis-Pereg	35	65	5	95	58	80
—	l. e. Német-Pereg	3	30	—	—	12	10
21	Komádi	—	—	—	—	181	20
22	Kőrösszeg-Apáti	3	20	—	—	15	50
23	Kötegyán	—	—	—	—	56	90
24	Magyar-Homorog	40	10	—	—	20	40
	Átvitel:	289	15	10	65	1183	30

Sorszám	Egyházközség neve	Összes hátraléka a folyó 1899 év jan. 1-én		Ebből töröltetett		Járuléka a folyó 1899 évre	
		frt	kr	frt	kr	frt	kr
	Áthozat:	289	15	10	65	1183	30
25	Ménes-Gyorok	—	—	—	—	10	90
26	Mező-Gyán	—	—	—	—	51	60
27	Mező-Sass	—	—	—	—	68	90
28	Nagy-Harsány	—	—	—	—	34	40
29	Nagy-Szalonta	117	70	20	50	462	60
30	Nagy-Zerind	—	—	—	—	52	40
31	Okány	80	60	—	—	79	40
32	Pankota	—	—	—	—	17	—
33	Radna Lippa	—	—	—	—	29	10
34	Remete	—	—	—	—	15	40
35	Sarkad	—	—	—	—	202	80
36	Sarkad-Keresztur	10	60	—	10	29	60
37	Sonkolyos	—	—	—	—	8	80
—	l. e. Jánosfalva	—	—	—	—	6	80
38	Szakál	—	—	—	—	7	20
39	Szemlak	—	—	—	—	24	20
40	Szent-Leányfalva	—	—	—	—	23	20
41	Tamásda	—	—	—	—	15	—
42	Tárkány	—	—	—	—	24	40
—	l. e. Nyégerfalva	—	—	—	—	5	60
43	Tenke	—	—	—	—	63	90
44	Ugra	—	—	—	—	54	—
45	Vadász	—	—	—	—	40	—
—	f. e. Simonyifalva	—	—	—	—	3	80
—	f. e. Talpas	—	—	—	—	1	70
	Összesen:	498	05	31	25	2516	—

ésigy az 1899-ik évre áthozott hátralék:	498 frt 95 kr.
melyből töröltetvén:	31 „ 25 „
marad hátralék:	466 frt 80 kr.
f. évi járulék:	2516 „ — „
tehát fizetendő összesen:	3982 frt 80 kr.

10. Beterjesztetett a lelkészi gyámintézeti választmánynak N.-Szalontán 1899 évi február 10-én 2. sz. alatt hozott határozata, mely szerint a pénztárnak 1898 évi számadása — melyet előzőleg Nagy Imre számvevő beterjesztett jelentése szerint, tételről-tételre megvizsgált — a gyámintézeti választmány által megvizsgáltatott, az értékkötelezvények egyenként számba vétettek.

A választmány a teljesitett vizsgálat után meggyőződött a számadás teljes szakavatottsággal lett vezetéséről s azt minden tételében helyesnek, rendbenlevőnek találván, számadó pénztárnok részére, az 1898 évről, elismerésének kifejezése mellett, mindazonáltal a szokásos fentartással, a felmentvényt megadandónak véleményezi s egyszersmind az egyházmegyei gyűlésre bejelenti, miszerint meggyőződött arról, hogy az 1896, 1897 és 1898. években az egyhm. gyámintézet kötelezett terheit ugy az özvegyek és árvák gyámosztalékát, mint az országos gyámintézetbe az e. megyei gyámintézeti tagok után fizetendő belépési járulékot és évi tagsági dijakat a tiszta jövedelemből, ugy tudta teljesiteni, hogy ezen fizetési kötelezettségek teljesitése magának a gyámintézetnek tőkéjét épen nem érintette, tehát az ujabban 1896 évi 53. sz. a. hozott e. megyei végzésben megerősitett alapszabályok azon intézkedésére, — hogy ha az emlitett 3 év alatt a gyámintézet kötelezett terheit a tiszta jövedelemből fedezni képes nem volna, feljogosittatik a választmány, hogy a hiányzó összeget a tőkéből fedezze — szükség épen nem volt, — jövőben pedig, midőn már a belépési járulékok nem ezen gyámintézeti pénztárból fizettetnek, gondolni sem lehet arra, hogy a tiszta jövedelemből a gyámintézet kötelezett terhei teljesen fedezhetők ne legyenek.

Kapcsolatban ezzel beterjesztve lett lelkész-gyámintézeti pénztárunknak az országos lelkészi gyámintézetbe befizetett járulékokról, — az 1898 évről szóló s az egyhm. bizottság által megvizsgált és jóváhagyott számadása.

Egyházmegyénk közgyűlése a lelkész gyámintézeti választmány határozata alapján Dr. Márk Ferencz pénztárnokot az 1898 évi számadás terhe alól — elismerésének kifejezésével, mindazonáltal a szokásos fentartással — felmenti s a jelentés azon részét, mely szerint a gyámintézet kötelezett terheit a jövedelemből fedezni tudta, örvendetes tudomásul veszi.

Egyben a jóváhagyott számadást a hátralékosok kimutatásával együtt, egész terjedelmében jegyzőkönyvébe felvenni s közétenni rendeli.

A bizottsági jelentés alapján ugyancsak jóváhagyja s egész terjedelmében jegyzőkönyvébe venni rendeli, Dr. Márk Ferencz pénztárnok azon számadását is, mely szerint az egyházm. lelkészi gyámintézet a tagok helyett a országos lelkészi gyámintézet pénztárába, az 1898. évben a befizetéseket az e. m. lelkészi gyámintézeti pénztárból teljesitette.

„Számadás,

a nagyszalontai ev. ref. egyházmegyei lelkészi gyámintézetnek pénztáráról 1898 január 1-től deczember 31-ig

Sorszám	Tétel megnevezése	Egyes összeg korona	fill.	Főösszeg korona	fill.
	I. Tényleges vagyon.				
	A) Bevétel.				
1	Tényleges vagyon 1898 jan. 1-én kötvények, betét és készpénzben			130519	88
	Ehhez jött az 1898 év folyamán:				
2	A kötvényeken elhelyezett tőke után 8 és 7%, a takarékp. betét után 5% kamat ...	7581	20		
3	Régibb kamatokból	1897	88		
4	1898-ik évi tagdíjakból	2006	76		
5	Önkéntes adomány, államsegély és Baldácsy alapból	1324	52		
6	Kölcsön vétetett Hadházy Kálmántól ...	5595	84		
7	Késedelmi kamatokból	246	66	18652	86
	Összes tényleges bevétel=			149172	74
	B) Kiadás.				
1	Gyámdijul 1898-ról özvegy Diószegi Endrénének	165			
2	Gyámdijul 1898-ról özv. Bihari Istvánnénak	220			
3	„ „ „ Kiss Károlynénak ...	330			
4	„ „ „ Csomor Jánosnénak	440			
5	„ „ „ Kincses Pálnénak ...	330			
6	„ „ Kutassy Károlynak	165			
7	„ „ özv. Kutassy Ferenczénének	440			
8	„ „ „ Szaniszló Gáborné és gyermekeinek	495	04		
9	Gyámdijul 1898-ról özv. Nagy Sándornénak	440			
10	„ „ „ Böszörményi Károlynénak	440			
11	Gyámdijul 1898-ról özv. Pápay Lajosnénak	330			
12	Tömöry árváknak 1897 jul. 1-től 1898 decz. 31-ig	495			
	Átvitel:	4290	04		

Sorszám	Tétel megnevezése	Egyes összeg korona	fill.	Főösszeg korona	fill.
	Áthozat	4290	04		
13	Gyámdijul 1898-ról Gál Mihálynak... ..	220			
14	„ „ özv. Böszörményi Pálnénak	440			
15	„ „ „ Nagy Péternének ...	440			
16	„ „ „ Ferenczy Gedeonnénak	440			
17	„ „ „ Kiss Györgyné és gyermekeinek	385			
18	Gyámdijul 1898-ról özv. Szilágyi Sándorné és gyermekeinek	275			
19	Gyámdijul 1898-ról özv ágyai Nagy Sándorné és gyermekeinek	751	20		
20	Az országos lelkészi gyámintézetbe belépési és tagjárulék	5058	20		
21	Telegdy Lajos, Gerőcz Lajos és Pokoly Józsefnek a visszafizetés 3-dik részlete	210	42		
22	Nyugták, ellennyugták kamat Hadházynak posta portó stb.	186	64		
25	Pénztárnok tiszteletdija 1898-ról	400		13096	50
	Levonva a kiadást a bevételből lesz a pénztár tényleges állapota 1898 decz 31-én ...			136076	24
	mely a következőleg van elhelyezve:				
1	Kötvényeken 8 és 7% -ra	135726	24		
2	Takarékpénztári betétben	196	96		
3	Készpénzben	153	04	136076	24
	II. Hátralék követelések.				
1	Kamatokban 1898-ról	3231	58		
2	„ régebbről	434	84		
3	Tagdijban 1898-ról	14			
4	Késedelmi kamatokban	288	82	3969	24
	Összes vagyon állag 1898 decz. 31-én =			140045	48

Okány, 1898 január 1.

Márk Ferencz,
pénztárnok.

A tényleges vagyon régi pénzértékben kifejezve lenne	68038 frt 12 kr
ugyde a teherállapot, mint kölcsönt levonva	2797 „ 92 „
lesz e szerint a tiszta vagyon	65240 frt 20 kr
Ehez jön a hátralék összege	1984 frt 62 kr
Összes vagyon állag =	67224 frt 82 kr

szóval hatvanhétezerkétszázhuszonnégy forint 82 kr.

Nagy-Szalonta, 1899 február 10.

Márk Ferencz,
gyámint. pénztárnok.

Márk Ferencz pénztárnok 1898 évről vezetett jelen számadását, a melyet előzőleg Nagy Imre számvevő 1899 évi január hó 31-én kelt jelentése szerint tételről-tételre átvizsgált, — a mai napon tartott választmányi ülésben megvizsgáltuk okmányaival egyeztettük és azt teljesen rendben vezetettnek találtuk, s ennek alapján pénztárnok Már Ferenczet a fentebbi időről, a számadás terhe alól a fentartandók fentartásával elismerés kifejezése mellett, felmenteni véleményezzük.

Nagy-Szalonta, 1899 február 10.

Széll Kálmán,
ev. ref. esperes.

Nagy Imre,
Balogh Ambrus.
Szikszay Lajos,
Hadházy Kálmán,
vál. tagok.“

„Kimutatása

azon egyéneknek, a kik a nagyszalontai ev. ref egyházmegyei lelkészi gyámintézet pénztárába 1898 és előző évekről kamat hátralékkal tartoznak 1899 április 20-ig.

Sorszám	Hátralékos neve, lakása	Korona	Fillér
1	Nemes János okányi lakos	159	—
2	Mogyorós Gergely nagyszalontai lakos	103	78
3	Bertalan Rebeka ugrai lakos	85	76
4	Kovács László ágyai lakos	84	80
5	Gyantai ev. ref. egyház	64	24
6	Szabó Bálint ugrai lakos	58	80
7	Szabó Sándor ugrai lakos	55	50
8	Szabó László ágyai lakos	53	92
9	Gál István harsányi lakos	51	52
10	Tari István okányi lakos	50	88
11	Bai Mihály harsányi lakos	49	92
12	Ölyüs Imre sarkadi lakos	47	60
13	Hőgyes Mihály okányi lakos	47	52
14	d) Nagy János ugrai lakos	45	76
15	K. Tóth József harsányi lakos	45	76
16	Kiss János ugrai lakos	39	08
17	b) Nagy József ugrai lakos	38	88
18	Czudar Mihály, Lagzi János, szintyei lakos	35	32
19	Tóth Sándor ugrai lakos	34	—
20	Kincses Gábor okányi lakos	33	92
21	M. Nagy Bálint ugrai lakos	33	92
22	Király Károly okányi lakos	33	92
23	Kincses Péter okányi lakos	33	92
24	r) Nagy Benedek okányi lakos	33	28
25	Horváth László sarkadi lakos	33	28
26	cs) Szabó Bálint ugrai lakos	32	—
27	M. Kincses Mihályné okányi lakos	30	—
28	Bertalan István ugrai lakos	26	88
	Átvitel	1443	26

Sorszám	Hátralékos neve, lakása	Korona	Fillér
	Áthozat	1443	26
29	Borsos Zsófia harsányi lakos	25	44
30	p) Vass Sándor ugrai lakos	25	44
31	Tornyi Mihály ugrai lakos	21	84
32	g) Nagy Sándor ugrai lakos	20	80
33	Csomós István szintyei lakos	20	74
34	Gulyás László ugrai lakos	16	96
35	Tóth Gergely harsányi lakos	16	96
36	Tóth József harsányi lakos	16	96
37	Pásztor József harsányi lakos	16	96
38	Sztán Tódor árpádi lakos	16	96
39	Tarczali József harsányi lakos	14	88
40	Tornyi Bálint ugra lakos	13	60
41	sz) Nagy Lajos harsányi lakos	12	88
42	Muczi Péter szintyei lakos	12	48
43	gy) Szabó István árpádi lakos	12	96
44	Bálint Sándor ugrai lakos	12	48
45	Szász József okányi lakos	12	—
46	Makai István ugrai lakos	12	—
47	Vida Sándorné ágyai lakos	9	44
48	Simon István okányi lakos	6	64
49	Bálint László ugrai lakos	2	32
50	Bárdos Ferencz ágyai lakos	2	—
51	cs) Nagy Károly ugrai lakos	1	92
52	Bálint Ferenczné ugrai lakos	1	70
53	Fejér Sándor ágyai lakos	1	28
54	Simonfi József okányi lakos	1	—
55	Turi Zsuzsánna ugrai lakos	—	92
	Összesen	1772	82

Okány, 1899. április 19.

Márk Forencz,
gyámint. pénztárnok.“

Szám-

az országos ref. lelkészi özvegy-árva-gyámintézet 1898-ik évi járulékairól

Sorszám	I. Egyházközség és gyámintézeti tag neve			II. Hátrálékok: Összes hátraléka a folyó 1898. év január hó 1-én frt	kr	Ebből: 10%-os belépési járulék fejében frt	kr
1	Ágyai	lelkész	Józsa Károly				
2	Anti	„	Bagdi János				
3	Árpádi	„	Boros Gábor				
4	Aradi	„	Csécsi Imre				
5	Bajji	„	Bódogh János				
6	Belényesi	„	Siposs Imre				
7	Belényes-ujlaki	„	Siposs János				
8	Bél-zerindi	„	Váczi Dezső				
9	Berek-böszörményi	„	Buday János				
10	Bihar-zsadányi	„	Nagy Béniámin				
11	Boros-sebesi	„	Szabó József				
12	Cserményi	„	Vadas Gyula	34	42	1-sö harmad 19	67
13	Erdő-gyaraki	„	Miklóssy Béla				
14	Erdőhegyi	„	Csiha Márton				
15	Fekete-gyarmati	„	Szűcs József				
16	Fekete-tóthi	„	Gál György				
17	Fenesi	„	Dobray Ferencz				
18	Geszti	„	Szabó István				
19	Gyantai	„	Diószegi Mihály				
20	Kis-peregi	„	Szondy Imre				
21	Komádii	„	Csák József				
	A gyoroki és komádii javadalom különbözete						
22	Kőrösszeg-apátii	lelkész	Pató Károly				
23	Kötegyáni	„	Kolumbán Aron				
			Átvitel	32	42	19	67

özvegy-árva gyámintézet.

adási iv

a tiszántúli ev. ref. egyházkerület nagy-szalontai egyházmegyéjében.

rovata fizetett				III. F. évi jár. rovata Ebből fizetett				Összes tartozásaiból hátrálákban maradt a f. 1898. év deczember 31-én		5%-os késedelmi kamat fejében a folyó 1898. évben fizetett		Jegyzet
2½%-os tagsági díj fejében		Összesen		10%-os belépési járulék fejében		2½%-os tagsági díj fejében						
frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	
								53	90			
				3-ik harmad		3-ik évről						
				28	53	21	40					
				28	40	21	30				20	
				36	50	27	38					
				29	—	21	75					
				23	13	17	35				18	
				21	13	15	85				16	
				15	37	11	52				12	
				42	30	31	73				24	
				27	87	20	90				36	
				16	40	12	30				14	
I-sö évről												
14	75	34	42	—	—	—	—	34	42		40	
				23	20	17	40					
				33	33	25	—			—	23	
				33	53	25	15					
				—	—	—	—	24	91			
				25	87	19	40					
				34	57	25	92					
				II-ik harmad		2-ik évről						
				32	97	24	72					
				III-ik harmad		3-ik évről						
				44	40	33	30			—	33	
				55	30	41	47				87	
				109	—							
				III-ik harmad		3-ik évről						
				19	70	14	75					
				41	63	31	23					
41	75	34	42	722	13	459	82	113	23	3	23	

Sorszám	I. Egyházközség és gyámintézeti tag neve	II. Hátrálékok: Összes hátráléka a folyó 1898. év január hó 1-én		Ebből: 10%-os belépési járulék fejében	
		frt	kr	frt	kr
	Áthozat	34	42	19	67
24	Magyar-homorogi „ Nyeste István				
25	Ménes-gyoroki „ Hunyady László				
	A fekete-tóthi és m.-gyoroki javadalom különbözete				
26	Mező-gyáni lelkész Ónody Sándor				
27	Mező-sassi „ Kozma Zsigmond				
28	Nagy-harsányi „ Dávid Gyula				
29	Nagy-szalontai „ Széll Kálmán				
30	Nagy-szalontai „ Böszörményi Lajos				
31	Nagy-zerind „ Bán József				
32	Okányi „ Márk Ferencz				
33	Pankotai „ Kócsa Károly				
34	Radna-lippai „ Fogarassy Bálint				
35	Remetei „ Szathmári István				
36	Sarkadi „ Balog Ambrus				
37	Sarkad-kereszturi „ Nagy Endre				
38	Sonkolyosi „ Nagy Elek				
39	Szakáli „ Kálmán Béla				
40	Szemlaki „ Bedrich József				
41	Szent-leányfalvai „ Szondy Géza				
42	Tamásdai „ Bethlendy Sándor				
43	Tárkányi „ Győry József				
44	Tenkei „ Bernáth Lajos				
45	Ugrai „ Nagy Imre				
46	Vadászi „ Hajdu Elek				
	Összesen	34	42	19	67

rovata fizetett				III. F. évi jár. rovata Ebből fizetett				Összes tartozásaiból hátrálékban maradt a f. 1898. év december 31-én		5%-os késedelmi kamat fejében a folyó 1898. évben fizetett		Jegyzet
2½%-os tagsági díj fejében		Összesen		10%-os belépési járulék fejében		2½%-os tagsági díj fejében						
frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	
14	75	34	42	722	13	459	82	113	23	3	23	
				30	23	22	68				22	
				18	97	14	22					
				14	20							
				39	73	29	80					
				33	68	25	25					
				32	13	24	10					
				59	83	44	87					
				59	83	44	87					
				38	10	28	58					
				43	80	32	85					
				21	60	16	20					
				15	—	11	25					
				15	97	11	96					
				73	83	55	38					
				20	53	15	40					
				16	—	12	—					
				II-ik harmad		2-ik évről						
				15	17	11	37					
				II-ik harmad		3-ik évről						
				21	63	16	22				15	
				24	63	18	47				18	
				20	50	15	38					
				32	70	24	52				24	
				37	87	28	40					
				III-ik harmad		3-ik évről						
				36	97	27	73					
				30	90	23	18				23	
14	75	34	42	1475	93	1014	50	113	23	4	25	

Az 1898-ik év folyamán tehát befolyt:

1. Hátrálékból	34 frt	42 kr.
2. 10%-os járulékból	1475 „	93 „
3. 2½%-os tagdijból	1014 „	50 „
4. Késedelmi kamatból	4 „	25 „
Összesen	2529 frt	10 kr.

Ezen 2529 frt 10 kr bevételből fizetett:

1. Az egyházmegyei lelkészi gyámintézet pénztára: mint 10%-os járulékot és 2 és ½%-os tagdijat, postai viteldijban pedig	2367 frt	23 kr,
	1 frt	94 krt.
Összesen	2369 frt	17 kr.
2. Egyesek 12., 21. 25. tétel alatt	157 frt	62 krt.
3. Egyesek késedelmi kamatképen	4 „	25 „
Postai viteldijjal együtt összesen	2531 frt	04 kr.

Okány, 1899. január 24.

Márk Ferencz,
gyámint. pénztárnok.

Ezen 2529 frt 10 kr a következő részletekben küldetett fel a magyar földhitelintézethez:

1. 1898.	ja	ár 10-én a	870. sz. nyugta szerint	34 frt	82 kr,	ennek postai viteldija	— frt	10 kz.
2.	„	n 3-án a	21669. „ „ „	1597 „	92 „	„ „ „	— „	74 „
3.		d . 3-án a	23878. „ „ „	858 „	36 „	„ „ „	1 „	— „
4.	„	13-án a	24491. „ „ „	38 „	— „	„ „ „	— „	10 „
			Összesen	2529 frt	10 kr,	ennek postai viteldija	1 frt	94 kr.

Ezen számadást, úgy a kirovás alapjául szolgáló, hatóságilag jóváhagyott „Kimutatással, mint a befizetést igazoló okmányokkal összehasonlítottuk és azt teljesen rendben levőnek és fölszereltnek találtuk; — miért is Márk Ferencz pénztárnokot ezen számadás terhe alól, elismerés kifejezése mellett, fölmentendőnek véleményezzük azzal, hogy az ezen számadásban kitüntetett összegből: 2367 frt 23 kr, mint belépési járulék és tagsági dij összege; továbbá 1 frt 94 kr postai viteldij, tehát főösszegében: 2369 forint 17 kr, a nagy-szalontai ev. ref. egyházmegyei lelkészi gyámintézeti pénztárból fedeztetett; — 157 frt 62 kr pedig, valamint 4 frt 25 kr késedelmi kamat, — tehát főösszegében: 161 forint 87 kr az egyes tagok által fizettetett.

Nagy-Szalontán, 1899. január 26.

Széll Kálmán,
ev. ref. esperes.
Böszörményi Lajos,
Hadházy Kálmán,
e.-megyei vizsg. bizotts. tagok.

11. A lelkész gyámintézeti választmány 1899 évi április hó 19-én tartott gyűléséből beterjeszti Gaál György fekete-tóti lelkésznek az egyházmegyei lelkészi gyámintézetbe felvételére vonatkozó következő határozatát:

„A gyámintézeti választmány Gaál György f.-tóti lelkészt 1899 évi január 1-től fogva egyházmegyénk lelkészi gyámintézete tagjai közé felveszi azon hetározott kikötéssel, hogy 1899 évi január 1-től számitott 5 éven keresztül, lelkészi fizetésének 6%-át köteles az alapszabályok értelmében a lelkész gyámintézeti pénztárba befizetni, önként értetvén, hogy az 1898 évről az országos gyámintézetbe általa teljesitett befizetést gyámintézeti pénztárunk nem kárpótolja, mert az 1898 évben történt jelentkezését az „alapszabályok“ értelmében szabályszerünek elfogadni nem lehetett.“

Egyházmegyénk közgyűlése a beterjesztett határozatokat jóváhagyja.

12. Ugyancsak lelkész gyámintézeti válaszsmány 1899 évi április 19-ről felmerült eset alkalmából, a következő kérelmet intézi az egyhm. közgyűléshez:

„Felkéri a gyámintézeti választmány a nagyisztéletü egyházmegyei közgyülést, hogy az 53—896 sz. e. megyei végzésben megerősitett gyámintézeti „alapszabályok“ általános határozatának ötödik kikezdésében „Az ujonnan választandó lelkészek, ha erre önként ajánlkoznak“ szavai után beigtatni méltóztassék a következőket: — „mely ajánlkozási határidő a hivatalba lépés idejétől számitott 6 hónapnál több semmi körülmények között nem lehet.“

A lelkész-gyámintézeti választmány javaslatához képest, egyházmegyénk közgyűlése az 53 – 896 számu e. megyei végzésben elfogadott „alapszabályek“ általános határozatának, a gyámintézeti választmány javáslatához képest kiegészitését, az ötödik kikezdésben, e szavak után „Az ujonnan választandó lelkészek, ha erre önként ajánlkoznak“ — e szavakat — „mely ajánlkozási határidő a hivatalba lépés idejétől számitott 6 hónapnál több semmi körülmények között nem lehet“ bevenni rendeli s ezekben az alapszabályokat módositja.

13. Lelkész-gyámintézeti választmány Gál Ferenczné Török Julianna azon kérvénye felett hozott határozatát, melyben nevezett az 1887 évtől kezdődőleg nyugdijjárulék kiutalását kéri, a következőkben terjeszti fel:

„Miután egyházmegyei gyámintézetünk nyugdijat általában senkinek sem ad, Gál Ferenez, itéletileg elmozditott lelkész családját pedig kegyeletből az alapszabályszerü illetéken felül, egész árvák $^{1}/_{4}$ részes gyámdij-

osztalékában részesitette, — folyamodó kérelme nem teljesithető, annyival is inkább, mert az 1886 évben érvényben volt „alapszabályok“ 11. §-a értelmében, részvénydijának pontos fizetése által részesithette családját a gyámintézet jótéteményében, a gyámintézet bármelyik tagja; — ilyen részvénydijat pedig sem kérvényező sem férje soha nem fizetett.“

Egyházmegyénk közgyülése a lelkész-gyámintézeti választmánynak Gál Ferenczné Török Juliánna kérelme felett hozott elutasitó határozatát mindenekben magáévá tevén, azt jóváhagyja.

14. Balog Ambrus és Márk Ferencz tanácsbirák, mint esperes által megbizott számvizsgálók, beterjesztik az egyházmegye közigazgatási pénztárának megvizsgálásáról szóló következő jelentésüket:

„Nagytiszteletü egyházmegyei Közgyűlés!

Van szerencsénk tiszteletteljesen jelenteni, hogy nagytiszteletü Széll Kálmán esperes urnak 97—1899 szám a. kelt megbizása folytán Bagdi János egyházmegyei pénztárnok 1898. évi számadását átvizsgáltuk, — és pedig volt:

A) *Egyetemes egyházi költségekből*:

Kiadás	1638 frt	27 kr.
Bevétel	1390 „	51 „
Hiány:	247 frt	76 kr.

B) *Vegyesekből*:

Bevétel	559 frt	71 kr.
Kiadás	169 „	79 „
Maradvány:	398 frt	92 kr.

Ennélfogva jelen számadást minden pontjában helyesnek s okmányokkal igazoltaknak találtuk s számadó pénztárnok részére a felmentést. teljes elismeres kifejezése mellett, a szokásos fentartással, megadhatónak véleményezzük.

Megvizsgáltuk az értékeket is s azokat is meglevőknek találtuk.

A beterjesztett kölségelőirányzatot, mely szerint a szükséglet 1710 frt, a fedezet pedig 2833 frt 65 krt tüntet ki, elfogadásra ajánljuk.

A számadásnál mutatkozott 247 frt 76 kr hiány oka az, hogy olyan egyházközségek, mint Berek-Böszörmény, Belényes, Gyanta, K.-Pereg N.-Pereg, S.-Keresztur, Szentleányfalva, Tárkány, Tenke, Csermő stb. nem egy, hanem több évről, tartozásaikkal hátralékban vannak, mert az egyházak vezetői, különösen a lelkészek, keveset törődnek azzal, hogy egy-

házunk köztartozásai a kellő időben kiegyenlittessenek: annálfogva melegen ajánljuk a nagytiszteletü egyházmegyei Közgyűlés figyelmébe azt, hogy méltóztassék oly intézkedést tenni, mely valahára a kötelességek teljesitése iránt való laza felfogást megszüntetni alkalmas legyen.

Ant 1899 február 27.

Balog Ambrus.
Márk Ferencz."

Közigazgatási pénztárnok 1898 évi számadását, a számadást vizsgálók ezen jelentése alapján, jóváhagyja egyházmegyénk közgyűlése s Bagdi János pénztárnokot, elismerésének kifejezése mellett, a szokott fentartással, a további számadás kötelezettsége alól felmenti Az 1899 évre elkészitett s bemutatott költségelőirányzatot jóváhagyja s azt, a számadással s a hátralékosok kimutatásával együtt, jegyzőkönyvében kinyomatni rendeli.

A közigatási költségekkel több év óta hátralékban levő egyházak lelkészeit és gondnokait, utalva a 14—1892. sz. végzésére, fegyelmi vizsgálat terhe alatt kötelezi egyházmegyénk közgyűlése, hogy egyházuk hátralékos tartozását legkésőbb f. évi okt. 1-ig fizessék be; pénztárnokot pedig felhivja, hogy azon egyházakról, a melyek a kitűzött határidőig kötelezettségeiknek eleget nem tesznek, az esperesihivatalnak 8 nap alatt tegyen jelentést.

Végül azokat, kik keblezési illetékeikkel hátralékban vannak, felhivja és utasitja e. m. közgyűlése, hogy tartozásukat még a f. 1899-dik évben mulhatatlanul fizessék be, a mit ha nem teljesitenének, megbizatik esperes, hogy az egyházak gondnokait utasitsa, hogy ezen illetékeket az illető hátralékosok fizetéséből visszatartván, az e. m. pénztárnokához küldjék be. — A jövőre nézve pedig kimondja e. megyénk közgyűlése, hogy mindazon illetékek után, a melyek a szolgálat megkezdésétől számitandó egy év alatt akár az egyházak, akár az illeték fizetésére kötelezett egyházi hivatalnokok által be nem fizettetnek, 8%-os késedelmi kamat számitandó.

„Számadás

a nagyszalontai ev. ref. egyházmegye közigazgatási pénztárnoka által kezelt pénzekről, a közalap kivételével, az 1898-dik évről.

A) Számadás az egyh. megyei pénztár értékeiről.

Folyó szám	Év, hó nap	Tárgy megnevezése	Bevétel frt	Bevétel kr	Kiadás frt	Kiadás kr
1	1898 decz. 31.	A n.-szalontai takarékpénztárba elhelyezett 4116. sz. könyv értéke tőke és kamatokban	2100	80		
2	„ „	Három drb kötvény értéke	375	—		
		Összesen	3475	80		
		II. Tűzkárbiztositási jutalék.				
3	„ „	A n.-szalontai takarékpénztárba elhelyezett 3864 sz. könyv értéke tőke és kamatokban	90	99		
		Összesen	90	99		
		Összes érték:				
		A 4116. sz. könyv értéke ...	2100	80		
		3 drb. kötvény értéke ...	375	—		
		A 3864. sz. könyv értéke ...	90	99		
		Összesen	2566	79		
		Kettő ezer ötszáz hatvan hat frt 79 kr.				

Ant, 1899 február 3.

Bagdi János,
e. m. pénztárnok.“

B) Számadás az egyetemes egyházi költségekről.

Sorszám	Kelet		Tárgy megnevezése	Bevétel		Kiadás	
	év. hó	nap		frt	kr	frt	kr
	1898.						
1	január	1	Számadási maradvány az 1897. évről	78	31	—	—
2	„	10	Ónody S. 300 frtos tőke tartozásának jan.-jul. 8%-os kamatja	12	—	—	—
3	„	14	Tárnok L. 75 frt tőke tartozásának 1898. évi 8% kamatja	6	—	—	—
4	„	26	Jánosfalva egyet. költség 1897. évi	5	18	—	—
5	„	30	Postaköltség	—	—	—	20
6	február	14	Számadás vizsgálóknak fuvardij	—	—	5	—
7	„	17	A k.-gyáni postán egy külön fiók tartásért jan.-jul. félévre	—	—	3	—
8	„	23	Postaköltség	—	—	—	10
9	márcz.	10	Irodai szerek	—	—	7	37
10	„	10	Fuvardij pénztárnoknak	—	—	1	50
11	április	2	Remete egyet. költség 1897. évi	13	64	—	—
12	„	2	Remete „ „ 1898. évi	—	26	—	—
13	„	2	K.-apáti „ „ 1897. évi	17	12	—	—
14	„	2	K.-apáti „ „ 1898. évi	—	52	—	—
15	„	14	Balog Ambrus t.-birónak napdij	—	—	3	
16	„	14	Böszörményi Lajos „ „	—	—	3	—
17	„	14	Nagy Imre „ „	—	—	3	—
18	„	14	Sipos Imre „ „	—	—	3	—
19	„	14	Márk Ferencz „ „	—	—	3	—
20	„	14	Hajdu Elek „ „	—	—	3	—
21	„	14	Bagdi János pénztárnoknak „	—	—	3	—
22	„	14	Nagy Imre főjegyző tiszteletdija	—	—	21	
23	„	14	Márk Ferencz számvevő napi- és fuvardija	—	—	5	—
24	„	14	Bagdi János „ „ „ „	—	—	5	—
25	„	14	Sipos Imre iskolalátogatónak utiköltség	—	—	5	—
26	„	14	Szondi Géza „ „	—	—	5	—
27	„	26	Nagy Imre e.-ker. képviselőnek utiátalány	—	—	30	—
28	„	26	Postaköltség	—	—	—	10
29	„	30	Főjegyzőnek irodai szerek	—	—	3	50
30	„	30	Postaköltség	—	—	—	05
31	május	22	Balog Ambrus egyházkerületi képviselőnek utiátalány	—	—	30	—
32	„	22	Balog A. t.-birónak az aradvidéki egyházak látogatási költségeire	—	—	41	20
33	„	22	Postaköltség				20
34	„	26	Egyházm. gyűlés jkönyvének nyomatási dija	—		71	90
35	„	26	Postaköltség	—	—	—	20
36	junius	1	Hajdu E. egyházlátogatási dij	—	—	26	40
			Oldal összeg:	133	03	285	73

Sorszám	Kelet		Tárgy megnevezése	Bevétel		Kiadás	
	év, hó	nap		frt	kr	frt	kr
	1898.		Áthozat:	133	03	285	73
37	junius	1	Postaköltség	—	—	—	10
38	„	5	Főjegyzőnek irodai szerek	—	—	4	17
39	„	5	Főjegyzőnek postaköltség	—	—	—	56
40	„	5	Postaköltség	—	—	—	05
41	„	14	Márk F. t.-birónak egyh. látogatási fuvardij	—	—	19	20
42	„	14	Postaköltség	—	—	—	10
43	julius	13	Tűzkárbiztositási jutalék 1897. évről	44	—	—	—
44	„	13	Egyházlátogatási költség a Sebes-Körösön tuli 6 egyház és a n.-szalontai egyházért	—	—	20	40
45	„	13	Postaköltség és irodai szerekre az esperesi hivatal részére	—	—	23	91
46	aug.	11	25 darab hivatalos szállitólevélért	—	—	—	08
47	„	11	Utiköltség a congrua-ügyben Nagy Imre tanácsbirónak	—	—	10	36
48	„	15	A k.-gyáni postán egy külön fiók tartásért jun.-decz. félévre	—	—	3	—
49	„	31	Esperesi napdij az ápril 14-én tartott e. m. gyűlés alkalmából	—	—	4	—
50	„	31	Esperesi napdij az aug. 31-én tartott e. m. gyűlés alkalmával	—	—	4	—
51	„	31	Nagy Imre tanácsbirónak napidij	—	—	3	—
52	„	31	Márk Ferencz „ „	—	—	3	—
53	„	21	Sipos Imre „ „	—	—	3	—
54	„	31	Balog Ambrus „ „	—	—	3	—
55	„	31	Hajdu Elek „ „	—	—	3	—
56	„	31	Böszörményi Lajos „ „	—	—	3	—
57	„	31	Bagdi János pénztárnoknak „	—	—	3	—
58	„	31	Böszörményi Lajos tanácsbirónak a belényes-vidéki egyházak látogatásáért fuvardij czimen	—	—	24	—
59	szept.	20	Sonkolyos egyet. költség 1898. évi	6	46	—	—
60	okt.	12	1898. évi augusztusi e. m. jkv. (100 példány) nyomatási dija	—	—	44	73
61	„	12	Postaköltség	—	—	—	10
62	„	21	40 drb utalvány ürlapért	—		—	20
63	„	22	Márk Ferencz egyházker. képviselőnek	—	—	30	—
64	„	22	Postaköltség	—	—	—	10
65	„	28	Balog A. egyházker. képviselőnek	—	—	30	—
66	„	28	Postaköltség	—	—	—	10
67	nov.	4	Lippa egyet. költség 1898. évi	3	76	—	—
68	„	11	Ónodi S. 300 frtos tőke tartozásának 8%-os kamata jul.-decz. félévről s késedelmi kamata	12	32	—	—
			Oldal összeg:	199	57	525	89

Sorszám	Kelet		Tárgy megnevezése	Bevétel		Kiadás	
	év, hó	nap		frt	kr	frt	kr
	1898.		Áthozat:	199	57	525	89
69	nov.	20	K.-Pereg egyet költség hátralék	40	—	—	—
70	„	22	Ugra egyet. költség 1898. évi	35	52	—	—
71	„		Jánsofalva „ „ „ „	5	18	—	—
72	„	23	M.-Gyán „ „ „ „	34	34	—	—
73	„	23	N.-Zerind „ „ „ „	40	28	—	—
74	„	23	Postaköltség	—	—	—	30
75	„	24	Sarkad egyet. költség 1898. évi	148	36	—	—
76	„	24	Postaköltség	—	—	—	30
77	„	26	B.-Zerind egyet. költség 1898. évi	7	56	—	—
78	„	27	N.-Harsány „ „ „ „	25	16	—	—
79	„	30	Zsadány „ „ „ „	35	22	—	—
80	„	30	Pankota „ „ „ „	8	20	—	—
81	„	30	Geszt „ „ „ „	30	72	—	—
82	„	30	Postaköltség	—	—	—	30
83	decz.	1	B.-Sebes egyet. költség 1898. évi	7	16	—	—
84	„	2	Nyégerfalva „ „ „ „	4	32	—	—
85	„	6	Postaköltség	—	—	—	30
86	„	6	Ant egyet. költség 1898. évi	21	96	—	—
87	„	6	M.-Sass „ „ „ „	29	80	—	—
88	„	6	K.-Gyán „ „ „ „	48	38	—	—
89	„	6	F.-Tót „ „ „ „	7	68	—	—
90	„	7	K.-Apáti „ „ „ „	17	44	—	—
91	„	11	Remete „ „ „ „	13	38	—	—
92	„	11	Szemlak „ „ „ „	10	50	—	—
93	„	12	Postaköltség	—	—	—	30
94	„	14	E.-Gyarak egyet. költség 1898. évi	21	70	—	—
95	„	18	Erdőhegy „ „ „ „	35	40	—	—
96	„	19	Gyorok „ „ „ „	4	60	—	—
97	„	19	Postaköltség	—	—	—	30
98	„	23	N.-Szalonta egyet. költség 1898. évi	216	82	—	—
99	„	23	Esperesi tiszteletdij részletében	—	—	221	02
100	„	27	F.Gyarmat egyet. költség 1898. évi	30	26	—	—
101	„	30	Arad „ „ „ „	65	40	—	—
102	„	30	Bajj „ „ „ „	21	72	—	—
103	„	31	Tamásda „ „ 1897. „	27	28	—	—
104	„	31	Árpád „ „ 1898. „	26	60	—	—
105	„	31	Komádi „ „ „ „	92	94	—	—
106	„	31	Postaköltség	—	—	—	50
107	„	31	Egyházker. költségekre	—	—	737	—
108	„	31	Postaköltségre	—	—	—	80
109	„	31	Postaköltségre	—	—	—	20
110	„	31	Széplak egyet höltséghátralék és folyó évi tartozás	10	74	—	—
			Oldal összeg:	1324	19	1487	21

Sorszám	Kelet: év, hó	Kelet: nap	Tárgy megnevezése	Bevétel: frt	Bevétel: kr	Kiadás: frt	Kiadás: kr
	1898.		Áthozat:	1324	19	1487	21
111	decz.	31	Tűzkárbiztositási jutalék a 3864. számu t.-pénztári könyvben elhelyezve	—	—	44	—
112	„	31	Pénztárnoknak fuvar és vasuti dij Szalontára	—	—	3	—
113	„	31	Kisháza egyet. költség 1898. évi	2	64	—	—
114	„	31	Postaköltség	—	—	—	10
115	„	31	Vadász egyet. költség hátralékból	40	—	—	—
116	„	31	Esperesi tiszteletdij kiegészitésére	—	—	78	98
117	„	31	Postaköltség	—	—	—	20
118	„	31	Pénztárnoknak 1% tiszteletdij 2475 frt 80 kr után	—	—	24	78
119	„	31	Fenes egyet. költség 1898. évi	23	68	—	—
			Összesen:	1390	51	1638	27

Összes kiadás: 1638 frt 27 kr.
Összes bevétel: 1390 frt 51 kr.
Túlkiadás: 247 frt 76 kr.

Ant, 1899. február 3.

Bagdi János,
e. m. pénztárnok.

C) Számadás a vegyes bevételek és kiadásokról.

Sorszám	Kelet év, hó	Kelet nap	Tárgy megnevezése	Bevétel frt	Bevétel kr	Kiadás frt	Kiadás kr
	1898.						
1	jan.	1	Számadási maradvány	371	22		
2	„	1	Ágya főisk. kamatjáradék	4	50		
3	„	15	Sonkolyos supp. váltság	—	50		
4	febr.	23	Főisk. pénztárnál elszámoltam kamatjáradékot 1897. évről			17	10
5	április	2	K.-Apáti főisk. kamat 1898. ápr. 24-ig	5	67		
6	„	6	F.-Tót 100 drb ker. és 50 drb esk. jegy	—	60		
7	jun.	28	N.-Zerind 200 drb ker. jegy	—	80		
8	aug.	10	Komádi 600 drb nyomtatvány (400 drb. ker. és 200 drb. esk.)	2	40		
9	„	24	M.-Homorog 50 drb ker. jegy	—	20		
10	szept.	15	Kálmán Béla kebl. illeték	5	25		
11	„	20	Sonkolyos ref. ü p. p.	—	10		
12	„	20	Sonkolyos supp. váltság	—	50		
13	„	20	Sonkolyos főisk. kamat 1899. márcz. 10-ig	4	20		
14	nov.	12	N.-Szalonta 500 drb ker. és 100 drb. esk. j.	2	40		
15	„	23	M.-Gyán supp. váltság	1	66		
16	„	26	B.-Zerind főisk. kamat 1899. ápr. 1-ig	8	40		
17	„	27	N.-Harsány szegény tanulók részére	1	—		
18	„	30	Zsadány főisk. kamat 1899. ápr. 12-ig	27	72		
19	„	30	Zsadány főisk. régi kamathátralék	14	88		
20	„	30	Geszt főisk. kamat 1899. év ápr. 12-ig	12	60		
21	decz.	2	Nyégerfalva főisk. kamat 1899. ápr. 1-ig	2	10		
22	„	6	F.-Tót keblezési illeték	5	25		
23	„	6	Gál György kebl. illeték	5	25		
24	„	7	K.-Apáti főisk. kamat 1899. év ápr. 24-ig	5	87		
25	„	11	Szemlak „ „ 1899. év febr. 10-ig	6	30		
26	„	18	Erdőhegy „ „ 1899. év márcz. 25-ig	6	60		
27	„	19	Gyorok kebl. illeték	5	25		
28	„	23	N.-Szalonta kebl. illeték	2	10		
29	„	23	Albert András „ „	1	05		
30	„	23	Váczi Sándor „ „	1	05		
31	„	27	F.-Gyarmat főisk. kamat 1899. április 1-ig	20	79		
32	„	27	F.-Gyarmat főisk. régibb kamathátralék	10	40		
33	„	31	Árpád főisk. kamat 1898. év decz. 2-ig	10	50		
34	„	31	Komádi keblezési illeték	12	60		
35	„	31	Főiskolai pénztárnál kamatjáradékot elszámoltam			140	53
36	„	31	Főiskolai pénztárnál supp. váltságot elszámoltam			3	16
			Összesen :	559	71	160	79

Összes bevétel	559 frt 71 kr.
Összes kiadás	160 frt 79 kr.
Számadási maradvány:	398 frt 92 kr.

Mérleg a két számadásnál:

Bevétel az egyet. költségekből	1390 frt 51 kr.
Bevétel a vegyesekből	559 frt 71 kr.
Összes bevételei:	1950 frt 22 kr.

Kiadás az egyet. költségekből	1638 frt 27 kr.
Kiadás a vegyesekből	160 frt 79 kr.
Összes kiadás:	1799 frt 06 kr.

Összes bevétel	1950 frt 22 kr.
Összes kiadás	1799 frt 06 kr.
Számadási maradvány	151 frt 16 kr,

azaz egyszázötvenegy frt tizenhat kr.

Ant, 1899. február 3.

Bagdi János,
e. m. pénztárnok.

A n.-szalontai ev. ref. egyházmegye

Sorszám	A tárgy megnevezése	frt	kr
	A) Szükséglet.		
1	Egyh. kerületi költségekre	737	—
2	Eperes évi tiszteletdija	300	—
3	Egyh. megyei főjegyző tiszteletdija	21	—
4	Két egyh. megyei közgyűlés költségeire	50	—
5	Két egyh. ker. képviselőnek a két gyűlésre	120	—
6	Két egyhm. és konventi jkvek nyomatása	135	—
7	Irodai szerekre	45	—
8	Postaköltségre	6	—
9	Előfogati és napidij számvevőknek	10	—
10	Előfogati dij iskolai körlátogatóknak	15	—
11	Előfogati dij az e. m. pénztárnokának	10	—
12	Előfogati dij az egyházlátogató küldöttségnek	136	—
13	Az egyh. m. pénztárnokának 1% tisztelet dij	25	—
14	Előre nem látható kiadásokra	100	—
	Összes szükséglet:	1710	—

Ant, 1899. január 25.

Badgi János,
e. m. pénztárnok.

költségelőirányzata az 1899. évre.

Sorszám	A tárgy megnevezése	frt	kr
	B) Fedezet.		
1	Számadási maradvány 1898 évről	151	16
2	375 frt kötvényen lévő tőke 8%	30	—
3	1899 évre előirott egyet. egyh. költségekből	1509	06
4	Kint lévő követelés	1143	43
	Összes fedezet: .	2833	65

Ant, 1899. január 25.

Bagdi János,
e. m. pénztárnok.

„A n.-szalontai ev. ref. egyházmegyében a hátralékok kimutatása 1898. deczember 31-ig.

Sorszám	Tartozók nevei	Egyetemes egyh. költség		Építési költség		Főiskolai kamat		Kebelezési illeték		Egyházi törv. könyv ára		Összesen	
		frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr
1	Ágya	32	72			4	50					37	22
2	Belényes	40	04			73	50	2	10			115	64
3	B.-Ujlak	34	28					2	10			36	38
4	B.-Böszörmény	183	50									183	50
5	Gyanta	85	50			131	75	12	60			229	85
6	K.-Pereg	89	32					8	40	—	60	98	32
7	N.-Pereg	70	50									70	50
8	M.-Homorog	54	18									54	18
9	S.-Keresztur	70	20									70	20
10	Okány	56	—					2	10			58	10
11	Szakál	3	24					5	25			8	49
12	Szt.-Leányfalva	86	68							—	60	87	28
13	Tamásda	10	82						4	20		15	02
14	Tárkány	47	92			50	40					98	32
15	Tenke	102	80					2	10			104	90
16	Vadász	29	29					2	10			31	39
17	Csermő	40	24	8	70			5	25			54	19
18	Szintye	4	20									4	20
19	Bajj					33	60					33	60
20	Halász Imre							2	10			2	10
21	Komjáti Antal							2	10			2	10
22	Asztalos Ferencz							2	10			2	10
23	Albert András							2	10			2	10
24	Diószegi Mihály							12	60			12	60
25	Hunyadi László							5	25			5	25
26	Csák József							12	60			12	60
27	Greifenstein Henrik							2	10			2	10
28	Sághi Péter							2	10			2	10
29	Matólcsi Gyula							2	10			2	10
30	Balogh József							2	10			2	10
31	Vadas Gyula							5	25			5	25
32	Lévai Gábor							2	10			2	10
	Összesen:	1041	43	8	70	293	75	100	80	1	20	1445	88

Ant, 1899. január 24.

Badgi János
e. m. pénztárnok

15. Egyházmegyénk közgyűlése a folyó 1899. évi egyházkerületi közgyűlésekre képviselőül

lelkészi részről: Nagy Imre főjegyzőt és Balog Ambrus tanácsbirót,

világi részről: Gróf Tisza István és Benedek László e. m. tanácsbirákat,

póttagokul *lelkészi részről*: Dr. Márk Ferencz és Böszörményi Lajos e. m. tanácsbirákat,

világi részről: Dr. Balogh Elek és Hadházy Kálmán tanácsbirákat közfelkiáltás utján egyhangulag megválasztja s részökre igazolásul, megbizó levél gyanánt, e végzést, jegyzőkönyvi kivonat alakjában kiadni rendeli.

16. A nagyváradi leányinternatus igazgató bizottsága 1898. aug. 24-dikén tartott ülésének határozata folytán, állásában leendő végleges megerősitésre ajánlja Gyarmathy Kamilla internatusi igazgatónőt, ki az egy évi próba időt minden tekintetben a legnagyobb megelégedést keltőleg töltötte el; — beterjeszti jóváhagyás és megerősités végett az intézetnek, az 1898—9. évre elkészitett költségelőirányzatát, továbbá az intézet 1997—98. isk. évi állapotát feltüntető jelentését; végül a „gyüjtő pénztár“ 1898. évi számadásának felülvizsgálásáról felvett jegyzőkönyvet, csatolva ahoz a számadás egy példányát is, — a mint következik:

I.

„Nagytiszteletü s tekintetes egyházmegyei Közgyűlés!

A f. évi tavaszi e. m. közgyűlés elé nagváradi ev. ref. leányinternatusunk szellemi és anyagi életéről, valamint ezzel kapcsolatosan az intézet pézügyi helyzetéről beterjesztett jelentésünkben mindazt elmondottuk, a melyekből e szép hivatásu intézménynek 7 hónapos működését áttekinteni s megbirálni lehetett.

Ezuttal az ismétlésekbe való bocsátkozást kerülni akarván, első jelentésünknek mintegy pótlásául, csak annak feltüntetésére kivánunk szoritkozni, hogy intézetünk kitűzött feladatát a problematikus első évben ugy erkölcsi mint anyagi tekintetben eléggé szerencsésen megoldotta s a vezetés és irányitás a gyakorlati élet tüzpróbáját meglehetősen kiállották.

A tanév utolsó hónapjai intézetünk belső életében semmi figyelemre méltóbb változást nem hoztak elő. — Növendékeink létszáma érintetlen maradt, s ezek iskolai előmenetele és magaviselete épen nem hanyatlott. Bizonyitják ezt részint a tanév végén nyert s elismerésre méltó eredményt feltüntető iskolai bizonyitványok, részint pedig az a körülmény, hogy intézetünknek két növendéke lankadatlan szorgalma és példás magaviselete következtében nyilvános elismerésben és jutalmazásban részesült.

Az egészégi állapot egészen kifogástalan volt.

Az intézet anyagi életére vonatkozólag mindenek előtt annak az örvendetes jelenségnek kiemelésével tartozunk, hogy az intézet kitartását az évi költségelőirányzat keretében, minden tulkiadás nélkül keresztülvinni sikerült. Sikerült anélkül, hogy növendékeink ellátása, élelmezése körül olyan megszoritásokhoz kellett volna folyamodnunk, a melyek egészségi szempontból kifogásolandók lennének.

Igaz ugyan, hogy ez csak ugy történhetett, hogy a növendékektől a befolyó különböző járulékokon kivül az egyházkerülettől s a bihari és nagy-szalontai egyházmegyék részéről nyujtott segélyek is felhasználtattak. És ez igen természetes, mert mig egyfelől az elmult év folyamán köztudomás szerint az élelmiczikkek igen magas árban voltak csak beszerezhetők, addig másfelől a legszükségesebb tárgyakra irányuló beszerzés szintén igen jelentékeny összeget igényelt.

Az igazgató Bizottság intézkedett, hogy a „házi pénztár“ 1897/8-dik évi s a f. évi aug. 31-ik napján lezárt számadása küldöttségileg megvizsgáltassék. A megejtett pénztár vizsgálat 2264 frt bevételt, 2318 frt 81 kr kiadást s igy 54 frt 81 kr hiányt tüntetett fel, mely összeg azonban teljes fedezetet talál azon 55 frtban, mely részint mint 28 frt készpénz, a pénztárba befizettetett, részint mint egyik növendék ellátási dijából fennálló követelés a napokban már kiegyenlitve leend.

Egyébaránt, mintegy felvilágositáskép e számadás kapcsán hangsulyoznunk kell, hogy a mint a „házi pénztár“ bevételei között a különböző segélyek elhagyásával, melyek a „gyüjtő pénztár“ bevételéül számoltattak el, — csak a növendékek ellátási dija és járuléka emlittetik meg: ugy a kiadás tételeiből is hiányzanak azok az összegek, a melyek a beruházás és tüzifa beszerzés czimen az intézet megnyitása előtt közel 2000 frtban folyósittattak. S bár e kiadási tételek természetszerüleg a „házi pénztár“ keretében volnának elszámolandók, de a mennyiben a fedezetökre szolgáló összegek még akkor utaltattak pénztárba, mielőtt az intézet megnyitása végérvényesen elhatároztatott volna: azért a számadási zavarok elkerülése czéljából helyesebbnek látszott ez adatokat a „gyüjtő pénztár“ számadásában meghagyni. Jövőre azonban mindezek a „házi pénztár“ költségelőirányzatába illesztetnek be, miként az 1898—9-ik évre már meg is történt.

Jelentésünknek tudomásul vételét tiszteletteljesen kérve, vagyunk N.-Váradon 1898 évi szept. 10 én a nagytiszteletü s tek. Egyhm. Közgyűlésének alázatos szolgái: Ritoók Zsigmond igazgató biz. elnök, Sulyok István igazgató biz. jegyző.

II.

Jegyzőkönyv, mely a nagyváradi ev. ref. leánynevelő intézet „gyüjtő pénztár“-a 1898. évi számadásának felülvizsgálásáról az 1899 február hó 6-án Nagyváradon felvétetett.

Jelen voltak: Ritoók Zsigmond ig. biz. elnök elnöklése mellett: Némethy Károly pénztárnok, Miskolczy Árpád számvevő, Kiss Elek és Sulyok István jegyző.

1. sz. Az intézet „gyüjtő pénztár"-ának 1898. évi számadása a vonatkozó összes mellékletekkel együtt beterjesztetik.

A pénztárnoki naptó és a pénztári főkönyv alapján beható vizsgálat tárgyává tett számadás a pénztárnoki kimutatásnak megfelelően a következő eredményeket tünteti föl:

I. *Bevétel.*

1. Pénztári maradvány 1897-ről . . .	5·59
2. Takarék betétben	2095·72
3. Évjáradékos ajánlatokból	424·67
4. 1898 évi adomány és kamatban . . .	3756·96
5. Ideiglenes kölcsönből	143·46
Összesen:	6426·40

II. *Kiadás.*

1. Takarék betétekben	4706·92
2. Tüzifa az intézetnek	58·36
3 Intézeti beruházásra	546·45
4. Épitkezési és fentartási költség . . .	1104·87
5. Nyomtatvány és posta	9·80
Összesen:	6426·40

Amennyiben a fenti számadás ugy a bevétel, mint a kiadás minden egyes tételében kellően okmányoltnak és általában helyesen s kifogástalanul vezetettnek találtatott: a bizottság a szokásos fenttartások mellett, számadók részére a fölmentvényt megadandónak véleményezi s egyben határozatilag kimondja, hogy jelen számadás vizsgálatról felvett jegyzőkönyv, a pénztári kimutatás mellékletével a közelebbről érdekelt egyházmegyékhez beterjesztessék.

2. sz. A fenti számadás kapcsán az intézet takarékpénztári betétjeire nézve a bizottság a következő intézkedések foganatositását elrendeli:

1. Az intézet tulajdonát képező tiz (10) takarékpénztári könyvecske a betétek 1898. deczember 31-iki állásával lezárandó, az időközi kamatokkal megnövelt betétek az 1899. évi január 1-től kezdve, egy betétkönyvön kezelendők.

2. Az intézet birtokában levő 1 drb komadii takarékpénztári részvény, valamint 1 drb regale kötvény esedékes szelvényeinek beváltása eszközöltessék.

3. szám. Olvastatott az intézet részére lett egyszersmindenkori s évjáradékos ajánlatokban 1898. deczember 31-ik napján fennálló követelésekre vonatkozó kimutatás.

E kimutatásból a bizottság azt látván, hogy az ajánlatok esedékes részletei nem törlesztetnek pontosan, sőt némely egyháznak és egyesek részéről éveken keresztül figyelmen kivül hagyatnak: azért a közelebbről érdekelt egyházmegyék esperesi hivatalát a hátrányosok figyelmeztetése czéljából fölkérendőnek határozza.

4. szám. Pénztárnok a „Ritoók"- és „Ullmann"-alapok miként állásáról jelent.

A jelentés szerint a „Ritoók-alap" időközi takarékbetéte 1317 frt 65 kr, kamat 10 frt 10 kr vagyis 1327 frt 75 kr. Az „Ullmann-alap" betéte 200 frt. Tudomásul szolgál.

K. m. f. Hitelesittetett 1899. febr. 17. Ritoók Zsigmond, Miskolczy Árpád, Némethy Károly, Kiss Elek.

Az internátus intéző bizottságának az intézet állapotát feltüntető jelentését örömmel veszi tudomásul egyházmegyénk közgyülése s ugy azt, mint a „gyüjtő pénztár" felülvizsgálásáról felvett jegyzőkönyvet, a számadással és az 1898/9. évi költségelőirányzattal együtt, jegyzőkönyvében egész terjedelemben kinyomatni rendeli.

Az 1898/9. évi költségelőirányzat jóváhagyását, valamint Gyarmathy Kamilla igazgatónő végleges megerősitését, mivel az ősz óta egyházmegyénk közgyülést nem tartott; a „Szervezeti szabályzat" értelmében az egyházkerületi közgyűlés 321. és 322/1898. sz. végzésében már eszközölvén: egyházmegyei közgyűlésünk részéről intézkedés szüksége fenn nem forog.

„Kivonat

a nagyváradi ev. ref. leányinternátus ig. bizottsága 1898. évi szeptember hó 10-én tartott ülésének jegyzőkönyvéből.

15. szám. Tárgyalás alá vétetett az intézet 1898/9-ik évi költségelőirányzatára vonatkozó javaslat.

Az ig. bizottság. az intézet 1898/9. évi költségelőirányzatát a beterjesztett javaslat értelmében a következőleg állapitja meg:

I. Szükséglet.

a) *Személyzeti kiadás:*

1. Igazgatónő évi fizetése	500·—	
2. Kisegitő felügyelőnő tiszteletdija	100 —	
3. Intézeti orvos tiszteletdija	50·—	
4. Alkalmazottak évi fizetése	350·—	1000·—

b) *Dologi kiadás:*

5. Élelmezés 10 hónapra 25 növendék és a személyzet részére	2643·30	
6. Intézet szünidei kitartására	150·—	
7. Fütés és világitás	490·—	
8. Ujabb beruházásra	600·—	
9. Portó és nyomtatvány	25·—	
10. Épület fentartására	100·—	
11. Előre nem látottakra	50·—	4058·30
		5058·30

II. Fedezet.

1. Növendékek ellátási dijából	4200· -	
2. „ járulékából	175·—	
3. Egyházkerületi segély	1000·—	
4. Egyházmegyék adománya	200·—	5575·00

Vagyis a bevétel és kiadás adatait egybevetve maradványképen 516 frt 20 kr jelentkezik.

Az ekként megállapitott költségelőirányzat a közelebbről érdekelt egyházmegyék közgyűlésével közöltetni határoztatik.

Kmf. Kiadta:

Sulyok s. k.,
jegyző.“

A nagyváradi ev. ref. leánynevelő intézet „Gyüjtő

Tételszám	Megnevezés	frt	kr	frt	kr
	I. Bevétel:				
I	Pénztári maradvány 1897-ről				
	a) készpénzben	5	59		
	b) takarékpénztári betétekben	2095	72	2101	31
II	Évjáradékos ajánlatból				
	a) nagyszalontai egyházmegyétől	143	50		
	b) bihari „ „	225	17		
	c) érmelléki „ „	50	—		
	d) nem érdekelt „ „	6	—	424	67
III	1898-ban gyült adomány és kamatból			3745	76
IV	1898. évi betét után kamat			11	20
V	Értékpapir szelvény beváltásból			—	—
VI	Házipénztárból kölcsön			143	46
	Összesen			6426	40

pénztár"-ának számadása az 1898-adik évről.

Tételszám	Megnevezés	frt	kr	frt	kr
	II. Kiadás:				
I	Takarékbetét:				
	a) N.-Váradi Takarékpénztár XXVIII—239	600	—		
	b) „ „ XXVIII—240	90	—		
	c) Gazdasági és Iparbank IV—762	9	80		
	d) „ „ „ IV—775	30	26		
	e) „ „ „ IV—294	25	92		
	f) „ „ „ IV—245/1091	1334	92		
	g) „ „ „ III—449	1	47		
	h) „ „ „ II/IV—650/1178	1	40		
	i) „ „ „ I—741	1	95		
	k) „ „ „ V—2156	2611	20	4706	92
II	1—2 Tüzifa az intézet részére			58	36
III	Beruházásokra				
	6 lobogó az intézet részére	6	—		
	10 intézeti fürdőszoba berendezése	178	50		
	11 lámpa az intézet részére	4	60		
	12 48 drb szék	108	—		
	15 asztalos munkákért	202	—		
	16 kárpitosnak	6	—		
	17 kályhák megcserélése és felrakása	12	—		
	19 asztali edényekért	29	35	546	45
IV	Építkezés és épületfentartás				
	18 Guttmann I. építésznek	578	31		
	13 Hann L. építőmesternek	198	56		
	5 Bach Nándor tiszteletdija	300	—		
	8 Városnak vizhasználatért	28	—	1104	87
V	$\frac{3-4}{7-9}$ Nyomtatvány és posta			9	80
	Összesen			6426	40

Kelt Nagyváradon, 1899. Február hó 19-én

Sulyok István,
ig. biz. jegyző.

17. Olvastatott a nagy-szalontai ev. ref. egyházmegye 1899. április hó 19-én tartott tanügyi bizottsági ülésének az egyházmegyei gyűlésre beterjesztett következő jelentése:

Jegyzőkönyv

felvétetett N.-Szalontán 1899. április 19-én, az egyházmegyei tanügyi bizottság rendes gyűlésén.

Jelen vannak: Széll Kálmán esperes, elnök; Böszörményi Lajos alelnök, Dr. Márk Ferencz, Balog Ambrus Siposs Imre tanácsbirák; Bagdi János, Szondy Géza, Kozma Zsigmond, Boross Gábor, Szőke János, Kapéri Károly, Váczy Sándor körlátogatók; előadó: Szabó István.

A) Elnöklő esperes szivélyesen üdvözölvén a tanügyi bizottság szép számmal megjelent tagjait, a gyűlést megnyitja; — egyuttal felhivja a bizottság előadóját, hogy szokásos jelentését tegye meg.

B) A tanügyi bizottság előadója felolvassa a n.-szalontai ev. ref. egyházmegye népiskoláinak állapotát az 1898—99. isk. év első felében feltüntető jelentését, mely is a következő:

Az egyházmegyei körlátogatók a hét iskolakörben meglátogattak 41 anyaegyházban, 5 leány- s 2 fiókegyházban összesen 94 iskolát, melyek közül 4 állami, hol a vallás- és énektanitás vétetik számon; 2 a Tisza-uradalom által fenntartott, de az egyházmegye hatósága alá helyezett iskola; a többi 88 pedig az ev. ref. egyház által fenntartott iskola; a jelzett 94 iskola közül 35 fi-, 32 leány-, 27 vegyes iskola; a tanitványok száma 7131; a törvényes létszámnál több növendék van 39 iskolában; rendkivül népesek: a komádii belső osztatlan leányiskola (146 növendékkel), a bélényes-ujlaki vegyes iskola (132 növ.), a n.-szalontai III. fiosztály (129), a bajji vegyes iskola (124). — A nagy-zerindi fi- és leányiskola tulnépessége (amaz 147, emez 128 növendékkel) onnan van, mert az időközben eltávozott harmadik tanitó tanitványai a másik két tanitó keze alá osztattak be ideiglenesen. — A kör látogatás elmaradt Tenke és Széplak 4 felekezeti iskolájában, melyek vörheny járvány miatt zárva voltak; továbbá Arad, Radna-Lippa és Fekete-Tót állami iskoláiban a vallás- és énektanitásra vonatkozólag, a mely hiánynak pótlása a nyári canonica visitatio feladata leend.

Az iskolatermek közegészségi viszonyait tekintve: vagy nem elég tágas, vagy nem elég világos, vagy mindkét fogyatkozással biró: 11 tanterem; zsúfolt, vagy épen tulzsúfolt 12; az iskolatermek s a tanitói lakások kivül-belül tisztán vannak tartva mindenütt; ürszék mindenütt van.

Az iskolák feiszerelését tekintve: iskolai anyakönyvek, felvételi s mulasztási naplók — Szintyét kivéve — mindenütt vannak s rendben vezettetnek; a kiszabott vezérkönyvek csak részben vannak meg 3 iskolánál; teljesen hiányzanak egynél. Mindenütt az egyházkerület által kiadott, illetve elfogadott tankönyvek használtatnak kézikönyvekül; tankönyvekkel hiányosan vannak ellátva 2 iskola növendékei. — Taneszközök részben vagy hiányosan vannak 6 iskolánál.

Az iskolák szellemi életét tekintve: vagy nem, vagy csak részben tartja meg a tantervet 3 tanitó; nem módszeresen tanit 1; nagymérvű az igazolatlan mulasztás 6 helyen; a többi iskoláknál a mulasztás csekélyebb mérvű, s különböző okok által némileg igazolható. — Az igazolatlan mulasztások meggátlására a törvény kivánta eljárást nem alkalmazza a községi előljáróság 4 helyen; de kétségen kivül a többi helyeken is — kevés kivétellel — a lehető leggyengébb elbánásban részesülnek a mulasztók szülei, legfeljebb egy-egy szelid és hatás nélküli intést kapnak; pénzbüntetéssel — a mi pedig az egyetlen orvosszer, már csak példaadás szempontjából is — vajmi kevésszer rovatnak meg. — Járványos betegség, és pedig: köhögés, szamárhurut váltóláz, kanyaró, himlő, vörheny, fültőmirigylob akadályozta a rendszeres tanitást 12 helyen; fájdalom! maga a vörheny, e réme a gyermekeknek, 6 helyen szedte áldozatait; átalában véve azonban a közegészségi állapot egyházmegyénk iskoláiban — kivált a multakhoz mérve — kielégitőnek mondható; sőt az egészségügyi kivánalmak felismerésével és teljesitésével e téren is folyton tartó javulás remélhető.

Ismétlő iskola van a meglátogatott egyházak közül 22-ben; ugynevezett gazdasági ismétlő iskola van 7-ben; mindkétfajta ismétlő, és pedig gazdasági ismétlő a fiuk számára, egyszerü ismétlő a leányok számára van két helyen (Komádi és B.-Böszörmény); összesen tehát a 13—15 éves növendékek számára ismétlő van 31 helyen. Az ismétlő iskolák heti óraszáma 2—6 között váltakozik, a tanitás 2 egyházban (Sarkad és K. Gyán) egész éven át tart, a többiben pedig a külső munka szünetelésekor, a téli időszakon keresztül. — A gazdasági ismétlő iskolák heti óraszáma rendesen 5; Vadászon 6; Komádiban télen 6, nyáron 2; a tanitás tart 6 helyen egész éven át (Komádi, B.-Böszörmény, Erdőhegy, F.-Gyarmat, Vadász, Szt.-Leányfalva); 2 helyen 8 hónapig (N.-Szalonta, K.-Pereg); N.-Zerinden csak a téli időszakban. — Minden ismétlő iskolák tananyaga — a mennyire a nagyon hézagosan beérkezett jelentésekből következtetni lehet — áll a mindennapi iskolák tananyagának — főként az irás, olvasás, számolásnak — ismétlésében és gyakorlásában; talán egy-két helyen haladnak a minisztérium által kiadott „Benedek-Földes"-féle vezérkönyv nyomán.

Azon iskolák, melyek ellen a körlátogatók jelentékenyebb kifogást nem tettek, melyekben nagyobb hiányokat nem találtak, a melyek tehát a törvényes kivánalmaknak — egy két iskola tulnépességét leszámitva — többé-kevésbé megfelelnek s a tanitás eredményében sikert tüntetnek fel — a mennyiben alább felemlitve nincsenek — a következők:

ágyai, anti, árpádi, bajji, belényesi, b.-zerindi, b.-böszörményi, b.-sebesi, cserműi, e-gyaraki, csegőd-pusztai, erdő-hegyi, f-gyarmati, geszti, n.-peregi, komádii, k.-gyáni, m.-gyoroki, m.-gyáni, m.-sassi, n.-harsányi, n. szalontai, n.-zerindi, okányi, pankotai, sarkadi, szakáli, szt.-leányfalvai, tamásdai, ugrai, vadászi.

A fentebb csak szám szerint, összegezve emlitett hiányok és kifogásolható esetek a következő helyeken fordulnak elő:

I. Az aradi körben:

K.-Peregen a leányiskola tanterme sötét; a fi- és leányiskolában a számtani és vallástani vezérkönyvek hiányzanak.

Szemlakon az iskola terme szük, sötét, tulzsúfolt, a vezérkönyvek mind hiányzanak.

II. Az árpádi körben:

Árpádon a fiiskolában gyenge a fegyelemtartás, a tanitásbeli eredmény csekély; a mulasztás tetemes.

Vadászon a leányiskolánál az ürszék javitást igényel.

A bajji, e.-gyaraki osztatlan vegyes iskolák tulnépesek (amaz 124, emez 115 növendékkel).

E kör iskoláiban köhögés, szamár-hurut, vörheny lépett fel szórványosan.

III. A belényesi körben:

B.-Ujlakon az iskolaterem szük, sötét, tútzsúfolt; ugy egészségi, mint paedagogiai szempontból türhetetlen; 132 növendékével egyike a legnépesebb iskoláknak; taneszközökkel hiányosan van felszerelve; a mulasztás — valószinüleg a fellépett váltóláz miatt — tetemes.

Fenesen a finövendékek tankönyvekkel hiányosan vannak ellátva; a mulasztás a községi elöljáróság lanyha eljárása miatt — nagymérvü.

Tárkányban a fiuiskola ablakai rozzantak, használhatlanok; a leányiskola szük, homályos, túlzsúfolt; taneszközök csak részben vannak; mindkét iskola ürszéke javitást igényel; a mulasztás mindkét iskolában — a községi elöljáróság erélytelensége következtében — tetemes.

Nyégerfalva iskolájának taneszközei hiányosak.

E kör iskoláiban váltóláz, himlő, vörheny gátolta itt-ott a tanitás rendes folyamát.

IV. A b.-böszörményi körben:

B.-Böszörményben a nagyobb és kisebb fiiskola terme nem elég világos; a nagyobb leányiskolánál a vallástani, természettani és természetrajzi vezérkönyvek hiányzanak.

Komádiban a belső fiuiskola és a külső leányiskola terme nem elég világos; a belső leányiskola terme a törvényes létszám befogadására elég tágas volna, de 146 növendék számára nem.

K.-Apáti iskolája taneszközökkel hiányosan van ellátva.

M.-Homorog iskolájában a fegyelemtartás gyenge, a növendékek a könyvnélkülieket értelmetlenül hadarják; legjobban el van hanyagolva a számtanitás.

M.-Sass leányiskolájában a fegyelem csekély, a számtan el van hanyagolva.

V. Az erdőhegyi körben:

N.-Zerind fiu- és leányiskolájának tulnépessége a vegyes iskola növendékeinek szükségkivánta beosztása folytán állott elő ideiglenesen.

E körnek pár iskolájában szamárhurut és kanyaró lépett fel.

VI. A geszti körben:

S.-Kereszturon a növendékeknek tankönyvekkel való hiányos ellátása most is tapasztalható; a tankötelesek későn, több esetben november vége felé mennek iskolába; a nagymérvű mulasztás állandó baj; s a tanitónak, kivált a lelkésznek a mulasztások megszüntetésére irányzott lépései mindeddig nem vezettek kivánt sikerre.

VII. A n.-szalontai körben:

K.-Gyán, Sarkad, N.-Szalonta iskolái — eltekintve attól, hogy K.-Gyán fiiskola tanterme kissé zsúfolt; N.-Szalontán pedig a III. fiosztály terme 129 növendékkel zsúfoltnak mondható, a mi azonban a jövő iskolai évben megnyiló Ercsey Sándor-féle iskola által különben is megszünik, — mondom — eltekintve ettől, ezen egyházak iskolái kifogástalan rendben vannak.

E kör iskoláiban a kanyaró, vörheny és fültőmirigylob lépett fel szórványosan.

E hiányoknak és kifogásoknak előszámlálása után, nem mulaszthatom el, hogy a jelentő ívekben feltüntetett nehány elismerésre méltó tényt is fel ne emlitsek.

Nem szólva egyházmegyénk azon iskoláiról, a melyek ugy berendezett és felszerelt voltukat tekintve, mint a bennök folyó tanitás sikerét illetőleg megütik a törvény és a mai kor kivánta kellő mértéket; és igy, mig egy részről a fenntartó egyházközségek áldozatkészségének bizonyságai, más részről a bennök működő tanerők odaadó szorgalmának és igaz hivatottságának tanujelei: részint méltánylásul, részint buzditásul, mint a multhoz képpest haladást, jelezhetem a következőket:

Komádiban a belső fiiskolában feltünő előhaladás mutatkozik, a növendékek helyesen vezetve minden tárgyból igen értelmesen felelgetnek; a belső leányiskolában — daczára a tulmagas létszámnak (146 növendék) — a tanitás eredménye most is jó.

K.-Pereg vegyes iskolájában — a tanitás eredménye tekintetében — örvendetes haladás tapasztalható.

Szemlakon a lelkésztanitó a magyar nyelv tanitásában szép eredményt mutat fel, tanitása más tekintetben is sikeres.

Pankotán a tanitás sikerét illetőleg szintén igen szép haladás észlelhető.

Elismerést érdemel *B.-Sebes* lelkésze is, ki szeptembertől kezdve február elejéig tanitotta az iskolásokat szorgalommal és jó eredménynyel.

A fentebb jelzett hiányok orvoslása végett egyházmegyei tanügyi bizottságunk a következő intézkedések megtételét tartja szükségesnek és ajánlja a nt. egyházmegyei közgyűlés jóváhagyó figyelmébe:

Az egyházmegyei közgyűlés felhivja és utasitja az illető presbytériumot, hogy:

K.-Peregen — a mire már több ízben volt utasitva — a leányiskola termének világosabbá tételéről, a számtani és vallástani vezérkönyveknek a fi és leányiskola részére leendő megszerzéséről gondoskodjék, s ennek megtörténtét jelentse be az esperesi hivatalnak.

Szemlakon — mivel ott különben is jelentékeny iskolai alap van — a tanterem világosabbá tételét eszközölje, a vezérkönyveket mielőbb szerezze be, s erről tegyen jelentést az esperesi hivatalnak.

Árpádi fitanitó ismételten utasittatik szigorubb fegyelemtartásra, s arra, hogy teljes erővel törekedjék tanitásában jobb eredményt felmutatni.

Vadászon a leányiskola ürszéke kijavitandó.

Bajj iskolájának államositása folyamatban lévén, felhivatik a presbytérium, hogy ez ügyben teendő további lépéseiben az egyházi törvények 412. § által előirt eljárást kövesse.

E.-Gyarak iskolájában évről-évre magas lévén a növendékek létszáma, figyelmébe ajánlja egyházmegyénk az ottani presbytériumnak, hogy egy uj iskola felállitásáról — s a mennyiben ezt önerején tenni képes nem volna, esetleg államsegély igénybe vételével is — gondoskodjék.

B.-Ujlakon a presbytérium utasittatik, hogy a hiányzó taneszközöket igyekezzék beszerezni; továbbá, hogy a jelen tűrhetlen állapotokon segitve legyen, az államsegély mielőbbi megnyerését szorgalmazzák.

Fenesi presbytérium felhivatik, hogy a növendékeknek mindjárt az iskolai év kezdetén tankönyvekkel leendő ellátásáról gondoskodni tartsa kötelességének.

Tárkányban a presbytérium utasittatik, hogy a fiuiskola ablakainak megujittatását, a leányiskola világosabbá tételét, a hiányzó taneszközök beszerzését, mindkét helyen az ürszék rendbehozatalát eszközölje.

Nyégerfalván a hiányzó taneszközöket beszerezni igyekezzenek.

B.-Böszörményi presbytérium felhivatik, hogy a nagyobb leányiskolához a hiányzó vezérkönyveket szerezze be; két fiuiskolája tantermeinek mostani hiányain pedig

a tervbe vett épitkezés mielőbbi megvalósitása által segiteni igyekezzék.

Komádii presbytérium felhivatik, hogy iskoláiban a növendékek létszámának mostani feltünő aránytalanságát helyesebb és gyakorlatibb beosztás által megszüntetni törekedjék.

K.-Apátiban a presbytérium az iskolánál hiányzó taneszközöket szerezze be.

M.-homorogi tanitó ismételten utasittatik, hogy iskolájában szigorubb fegyelmet tartson, a számtanitásban nagyobb siker elérésére törekedjék, tanitványait szoktassa értelmes tanúlásra s a megtanultaknak helyes elmondására.

M.-Sass leánytanitója utasittatik, hogy szigorubb fegyelemtartásra s főként a számtanitásban jobb eredmény felmutatására törekedjék.

S.-Keresztúron a presbytérium felhivatik, hogy a növendékeknek már az iskolai év kezdetén tankönyvekkel leendő ellátásáról kellő időben gondoskodjék.

Árpád, B.-Ujlak, Fenes, Geszt, S.-Keresztúr, Sárkány iskoláiban nagy lévén a mulasztók száma, minek oka az, hogy a község előljárósága a mulasztók szüleivel szemben a törvény szigorát nem alkalmazza: felkéri egyházmegyénk Biharmegye közigazgatási bizottságát: hogy utasitsa ezen községek előljáróságát a közigazgatási bizottság ide vonatkozó 1171—895. sz. végzésének kellő erélylyel leendő foganatositására.

Az ismétlő iskolákat illetőleg örömmel tapasztalja egyházmegyénk közgyűlése, hogy azoknak száma évről-évre emelkedik, ugy, hogy jelenleg már 31 egyházközségünkben van részint ismétlő, részint u. n. gazdasági ismétlő iskola. — Teljes jóakarattal felhivja azért egyházmegyei közgyűlésünk mindazon egyházakat, melyekben még ismétlő iskolák egyátalában nincsenek, hogy az államkormánynak gazdasági ismétlő iskolák felállitására irányuló intézkedéseinek megvalósulására segédkezet nyujtani s átalában minden tőlök telhetőt megtenni szivesen igyekezzenek.

C) Elnöklő esperes előterjeszti az anti képviselő testületnek az anti ev. ref. egyház iskolájának államositására vonatkozó jegyzőkönyvét, melyben egyfelől a tanfelügyelőnek a képviselő testülettel szemben felállitott kivánalmai, másfelől a képviselő testületnek ajánlatai foglaltatnak; mindezek megegyező eljárás végett közöltettek az anti ev. ref. egyház presbytériumával is.

Tanügyi bizottságunk javaslata idevonatkozólag az, hogy az egyházmegyei közgyűlés utasitsa az anti presby-

tériumot, miszerint ez ügyben az egyházi törvények 412. §. által előirt módon tegye meg a szükséges lépéseket.

D) Elnöklő esperes ugy tanügyi bizottságunknak, mint a nt. egyházmegyei közgyűlésnek és egyházmegyénk tanitói karának figyelmét felhivja arra, hogy az egyházkerületi népiskolai tanügyi bizottság a mult évi őszi kerületi közgyűlésre beterjesztette az egyházi törvények 427. §. értelmében a rendes tanitók által letenni kötelezett esküformát, valamint az esküt letett tanitóknak adandó bizonyitvány-mintát; ezeket az egyházkerület elfogadván, kötelezte a már hivatalban álló rendes tanitókat, hogy a jelen évben, az esperesi látogatás alkalmával, az összehivott presbytérium előtt, az esperesnek vagy helyettesének kezébe tegyék le az esküt; jövőre pedig a hivatalba lépett rendes tanitók az egyházmegyei közgyűlés alkalmával és szine előtt fogják ez esküt letenni. Az eskületételről nyert bizonyitvány az egyházi törvények 431. § értelmében a pályázó okmányai közül nem hiányozhatik.

Kéri ennek tudomásul vételét.

E) Elnöklő esperes előadja, hogy tanügyi bizottságunk megbizatása — mandatuma — lejárván, szükségessé vált annak a népiskolai szervezet 75. pontja értelmében ujonnan való megalakitása, s e tárgyban tanügyi bizottsági gyűlésünk utján következő javaslatot terjeszti a nt. egyházmegyei közgyűlés elé:

Az egyházmegyei közgyűlés hagyja érintetlenül az egyes iskolaköröket oly beosztással, a milyennel azokat az 1891. tavaszi közgyűlés jegyzőkönyvének 24. pontja megállapitotta és a legközelebbi hat évre következőleg alakitsa meg a tanügyi bizottságot:

Körlátogatók:

az árpádi körben: Boross Gábor árpádi lelkész s *Váczy Sándor* n.-szalontai tanitó;

az aradi körben: Szondy Géza szt.-leányfalvai lelkész;

a belényesi körben: Sipos Imre belényesi lelkész és *Tóth Lajos* jánosfalvai tanitó;

a berek-böszörményi körben: Kozma Zsigmond m.-sassi lelkész és *Szentandrási Kálmán* komádii tanitó;

az erdőhegyi körben: Bagdi János anti lelkész és *Szabó József* n.-zerindi tanitó:

a geszti körben: Szabó István geszti lelkész és *Szőke János* okányi tanitó;

a n.-szalontai körben: Böszörményi Lajos n.-szalontai lelkész és *Kapéri Károly* n.-szalontai tanitó.

Kéri e javaslatnak elfogadását.

Egyházmegyei közgyűlésünk a tanügyi bizottság e jelentését, illetve jegyzőkönyvét teljes egészében tudomásul

veszi, a benne foglalt javaslatokat helybenhagyja és megerősiti, magát a jegyzőkönyvet hitelesitettnek nyilvánitja s azt egész terjedelmében az egyházmegyei közgyűlés jegyzőkönyvébe igtatni s kinyomatni határozza.

18. Olvastatott a missziói bizottság következő jelentése:

„Nagytiszteletü egyházmegyei Közgyülés!

A missziói működéssel megbizott lelkészek jelentései, utazási naplói és számadásai alapján az 1898-ik évre vonatkozó jelentésünket van szerencsénk a következőkben beterjeszteni:

I.

Az erdőhegyi körben Csiha Márton erdőhegyi lelkész a gondozása alá beosztott hiveket 14 szórványban 1—1 helyen 1—6 izben megfordulva — 39 izben látogatta meg.

Vallásos beszélgetést tartott 13-szor; bibliá olvasást 10-szer; bibliamagyarázatot 8-szor.

15 szórványban a lelkek számát 598-ban mutatja ki, mely összegben az Erdőhegy tőszomszédságában fekvő Kis-Jenő 327 lélekkel van felvéve

Utazási naplója rendben van, mely szerint számadása következő:

A) *Bevétel*

1897. évi maradvány	— frt 50 kr.
1898. évi missziói segély	150 „ — „
Összesen:	150 frt 50 kr.

B) *Kiadás*

Fuvarra	42 frt 50 kr.
Napi dijra	78 „ — „
Kosztra	30 „ — „
Összesen:	150 frt 50 kr.

II.

A boros-sebesi missziói körben Szabó József boros-sebesi lelkész a gondozása alá beosztott szórványokban ugy az idegen nemzetiségek közé szorult kevés számu magyaroknak, — mint a felekezetünkhöz tartozó hiveknek gondos és buzgó apostola volt, mert felkereste őket, a hol esak alkalma volt, házaiknál munkáik között és nem szünt meg buzditani őket arra, hogy mind magyar anyanyelvükhöz — mind vallásukhoz szivósan ragaszkodjanak.

Predikált 13-or; urvacsorát osztott 5-ör; keresztelt 2-er; temetett 11-er.

A lelkek számát a szórványokban 541-re teszi.

Utazási naplója rendben van, mely szerint számadása a következő:

A) *Bevétel*

1898. évi missiói segély	300 frt

B) *Kiadás*

Fuvardij és koszt	250 frt
Napidij	50 frt
Összesen:	300 frt

III.

A randna-lippai körben Fogarassy Bálint radna-lippai körlelkész az 1898-ik évben épen ugy mint az az előtti esztendőben nagy szorgalmatossággal, — kicsiny jövedelme mellett még saját anyagi áldozatának meghozatalával is törekedett arra, hogy a gondozása alá tartozó hivek lelkében a vallásos buzgóság ne csak ne lankadjon, hanem fokozódva emelkedjék, s ugy a vallásunkhoz, — mint a szeretett magyar hazához való ragaszkodás olyan mély gyökeret verjen a hivek és a honfiak szivében, hogy mind a protestáns öntudat, mind a honszerelem, mint egy törről fakadt két nemes csemete: legyen képes ellene állani minden veszedelmes csábitásnak.

Ugy Lippán az anya egyházban, mint Mácsán a fiók-egyházban az istenitiszteletet a hivek szorgalmasan és buzgón látogatták, urvacsorával éltek, s a vallásos buzgóságot a szeretet és áldozatkézség jó cselekedeteivel is megbizonyitották.

Mácsán a fiók egyházban minden hónap 3-ik vasárnapján és a nagyünnepek 2-ik napjain rendes istenitisztelet tartatott a Topilla nevü pusztán levő iskola helyiségben. A 3 nagy ünnepen az urvacsorát is kiosztotta.

A szórványok érdeklődésének felköltése — a protestáns hitbuzgóság tüzének gerjesztése és táplálása czéljából szétosztott 11 drb énekes könyvet, 60 drb vallástant, és 330 drb más vallásos iratot, — ezek között az 1897 évi kinyomatott lelkészi jelentését — összesen 401 darabot 90 frt 05 kr értékben, mely öszegből megtérült 36 frt 60 kr; nem térült meg 53 frt 45 kr.

A tanköteles gyermekek számát a következőkben mutatja ki:

6—12 éves gyermek	Lippán:	23 fiu	8 leány,	együtt	31
	Radnán:	6 „	5 „	„	11
	Paulison:	2 „	— „	„	2
	Konopon:	3 „	3 „	„	6
	M.-Szlatinán:	2 „	2 „	„	4
	N.-Remetén:	2 „	1 „	„	3
	Kapniczán:	1 „	— „	„	1
	Mácsán:	13 „	17 „	„	30
6—12 éves gyermek	összesen	52 fiu	36 leány,	együtt	88
13—15 „ „	Lippán	15 „	1 „	„	16
6—15 „ „	összesen	67 fiu	37 leány,	együtt	104

Vallás óráinak száma:

Lippán	heti	16 óra
Radnán	„	2 „
Mácsán	„	2 „
Konopon	„	1 „
Paulison	„	1 „
összesen:		22 óra

Körlelkész kérelmezi, hogy az egyházmegyei törvényszerü látogató küldöttség Mácsán is sziveskednék megjelenni a vallás tanitás felülvizsgálására.

Az 1898-ik év folyamán tett adományokról következőleg ad számot.

1. Szegény- és árvaalap.

A) Bevétel

Egyháztagok adománya	69 frt 32 kr.
Vasárnap délutáni perselypénz...	11 „ 87 „
Egyház adománya	5 „ — „
Összesen:	86 frt 19 kr.

B) Kiadás

Iskolás gyermekeknek tankönyvre és ruhára	18 frt 80 kr.
Maradvány, mint egyenleg	67 „ 39 „
Összesen:	86 frt 19 kr.

2. Templom alap.

Nyiry Istvánné — B.-Ujfalu — adománya	5 frt — kr
Vasárnap délelőtti perselypénz...	28 „ 17 „
Időközi kamat	1 „ 23 „
Összesen:	34 frt 40 kr.

3. Vegyes adományok.

Nagyméltóságu gróf Károlyi Tiborné lelkészt fáradozásáért ujabban 50 frttal jutalmazta.

A m. kir. földmivelésügyi miniszterium lelkésznek tűzi fát adott 40 frt értékben.

Az 1898-ik évben a vidéki hivek lelki gondozására forditott: Mácsán 21, — Konopon 16, — Paulison 17, — Német-Remetén 3, — Baraczkán 2, — Milován, Paulis-Baraczkán, Dorgoson, Hosszaszón, Kelmákon, Belotinczén 1—1 napot; összesen 61 napot.

Istenitiszteletet tartott 16 szor; vallástanitást 44-szer; keresztelt 9-szer; temetett 6-szor; urvacsorát osztott 3-szor; konfirmált 7-szer; házassági ügyben járt 1-szer; látogatást tett 2-szer; összesen 88-szor.

Lelkek száma.

Radna-Lippáa	ev. ref.	158	ág. h.	43	együtt	201
Mácsán	„ „	108	„ „	34	„	142
59 szórványban	„ „	121	„ „	36	„	157
Összesen	ev. ref.:	387	ág. h.	113	együtt	500

Minthogy a legnagyobb takarékosság mellett is a radna-lippai egyháznak az 1898-ik évben 34 frt 33 krra menő szükséglete fedezetlenül maradt; minthogy az 1899 évi költségelőirányzata is 60 frt 80 kr hiányt mutat: azon kérelmet intézi körlelkész a misszió ügyi bizottság utján a Nagyt. egyházmegyei közgyűléshez, hogy a radna-lippai egyház részére az 1899-ik évben az állami segélyből 100—150 forint segitséget juttatni kegyeskedjék!

Utazási naplója rendben van, s számadása következő:

A) Bevétel

1898 évi (23/1895 sz. e. m. végzés szerint) missziói segély = 100 frt

B) Kiadás

Fuvarköltség	37 frt 40 kr
Napidij	31 „ 60 „
Koszt	31 „ — „
Összesen	100 frt — kr

Meg nem térült vallásos iratok árát — 53 frt 45 krt — sajátjából fedezte.

Nagy-Szalonta 1899 április 19-én.

Márk Ferencz. *Nagy Imre.* *Balog Ambrus.*

Egyházmegyei közgyűlésünk e jelentést átalában tudomásul veszi.

a) A missziói körök gondozásával megbizott lelkészek számadásait helyben hagyja.

Csiha Márton, Szabó József és Fogarassy Bálint lelkészeknek az 1898-ik évre vonatkozó számadásaikat illetőleg a felmentést megadja.

b) Örvendetes tudomásul veszi egybázmegyei közgyülésünk, hogy a radna-lippai missziói körben a hivek hitökhöz való meleg ragaszkodásukról az áldozatkészség jó cselekedeteivel tesznek, minden ékesszóllásnál szebben beszélő tanubizonyságot; mert az élőhit szelid virágának mosolygó gyümölcse, az evangyéliomi özvegy-asszony filléréhez hasonló értékü azon 260 frt 59 krra rugó egy évi jó adomány, melyből maga a perselypénz 40 forint 04 krajczárt teszen.

c) Gróf Károlyi Tiborné kegyelmes asszony iránt a lelkész részére juttatott ujabb 50 frt adományáért..... a Nagyméltóságu magyar királyi földmivelésügyi miniszterium iránt, a radna-lippai lelkész részére juttatott 40 frt értékü tűzifa adományáért egyházmegyénk közgyülése hálás köszönetét jegyzőkönyvében fejezi ki.

d) Egyházmegyénk közgyűlése felkéri Esperest arra, hogy tegye meg az általa szükségesnek vélt intézkedéseket azon czélra, hogy törvényszerü egyházlátogatóság Mácsán is megjelenhessen és ne ütközzék akadályokba az ev. ref. vallástanitás eredményének felülvizsgálása.

e) Tegyen intézkedést arra nézve, hogy Fogarassy Bálint radna-lippai lelkész, — ki a meg nem térült vallásos iratok árát — 53 frt 45 kr összegben — a sajátjából fedezte, kárpótoltassék.

f) A radna-lippai egyházat az államsegély kiosztó bizottság figyelmébe melegen ajánlja közgyűlésünk.

g) E végzés a főtiszteletü egyházkerületi missziói bizottsághoz — az iratok kapcsában — tisztelettel felterjesztetik.

19. Olvastatott a számvevőszék jegyzőkönyvi jelentése :

„J e g y z ő k ö n y v,

felvétetett a n.-szalontai ev. ref. egyházmegye számvevőszéke által 1899. évi április hó 19-ik napján, a n.-szalontai egyházmegyéhez tartozó egyházak gondnokainak, az 1898. évi számadásaik megvizsgálása tárgyában.

Jelen voltak:

Kovács Károly számvevőszéki elnök.
Dr. Márk Ferencz,
Borbély László,
Szikszay Lajos,
Márton István bizottsági tagok.
Bagdi János, jegyző és előadó.

A tárkányi, nyégerfalvai, m.-homorogi, n.-harsányi, n.-zerindi, aradi, kisházai és széplaki, okányi, b.-ujlaki, lippai, tamásdai, vadászi, f.-gyarmati, szemlaki, s.-kereszturi, komádi-i, kötegyáni, f.-tóti, nagy-szalontai, gyaraki, árpádi, sarkadi, geszti, m.-gyoroki, erdőhegyi, m.-sassi, szakáli, pankotai, anti, b.-zerindi, cserműi, m.-gyáni és úgrai egyházgondnokok számadása teljesen rendben levőnek találtatott s ezen egyházgondnokok részére a felmentvény megadhatónak véleményeztetik.“

Az e.-megyei közgyűlés a felmentvényt — a fentartandók fentartásával — megadja.

A zsadányi számadásnál a kiadások végösszege 8 kr különbözettel lett összeadva. A különbözet a gondnok javára esik.

Továbbá a számadás 18. t a. 8 frt 68 kr. perselypénz kiadásként lett elszámolva és ez, az egyház javára 17 frt 36 kr különbséget tesz ki. A pénztári maradvány ezek szerint nem 41 frt 73 kr, hanem 59 frt 01 kr lesz. A kigazitást az egyháztanács saját hatáskörében eszközölje.

Szent leányfalvai számadás I-ső csoport 14. t. a. 1897. évi községi adó czimen 11 frt 08 kr van elszámolva, az erre vonatkozó adókönyv azonban csak 11 korona és 08 fillér lefizetését igazolja.

A 135. tétel alatt 16 kgr. liszt árában számla szerint fizetve lett 2 forint 31 kr, elkönyveltetett pedig 2 frt40 kr.

A 159. t. részben mert okmányolva nincs, részben pedig mert a szöveg is olvashatatlan, ezen tétel el nem fogadható.

Az első csoport kiadási rovatában 3 kr. összeadási hiba is van.

II-ik csoport 29. t. a. számla szerint fizettetett 6 frt 36 kr, elkönyvelve lett 6 frt 39 kr.

A 48. t. a. számla szerint fizettetett 2 frt 20 kr, kiadásba hozatott 2 frt 70 kr.

IV-ik csoport 1., 2., 3., 4. t. alatt bevezetettek, melyek az 1898. évi maradványt, 1898. évi kamatjövedelmet, 1899. évre kiadott kölcsönöket s végre a Szondi Géza alapitvány pénzre változtatását foglalják magokba, semmiféle okmánynyal, vagy gyűlésről felvett jegyzőkönyvi kivonattal igazolva nincsenek; mindezen hiányok pótlása végett számadás visszaadatik.

Körösszeg-Apáti. A 11. t. alatti nyugta 1899. okt. 7-ről van keltezve.

A 25—26. t. a. nyugta szerint fizetett gondnok 23 frt 47 krt, ámde ezen nyugtával elismertetik még 14 frt 20 krnak közalapra történt befizetése is, ez pedig kiadásba téve nincs; pótlás végett visszaadatik.

N.-Pereg. A 6. t. alatti nyugtán a 2 frt kifizetése elismerve nincs.

A bevételi tételek egyáltalán nincsenek okmányokkal igazolva; pótlás végett visszaadatik.

A k.-peregi gondnok 173. t. a. elszámol 10 krt, a nyugta pedig 5 kr kiadását igazolja. A 68. t. alatti nyugta 1 frt 08 krről szól, elkönyvelve pedig 1 frt 20 kr lett.

A 173. t. a. gondnok elköltött 1 forintot, de igazolva mivel sincs.

A 188. és 189. tételek alatt elkönyvel gondnok mint bevételt 10 forintot, de hogy az tényleg annyi volt, okmányolva nincs.

Az alapítványi számadások, melyek állitólag külön kezeltetnek, egyáltalán nincsenek okmányolva.

A hiányok pótlása végett visszaadatik.

A b.-böszörményi számadásnál 57. t. a. nyugta szerint ki lett fizetve 3 frt 37 kr, elkönyveltetett 3 forint 31 kr, gondnok javára esik 6 kr.

A 147. t. alatti nyugta szerint el van ismerve 8 frt 10 kr kifizetése, kiadásba tétetett azonban 12 frt 15 kr.

Pótlás végett visszaadatik.

A bajji egyházgondnok, számadásának 57. t. alatt 20 öl fára per. 6 frt kiad 120 fztot, ebből azonban — az egyház szükséglete 16 ölet tévén — a feleslegül jelentkező 4 ölet gondnok 5 frtjával adta el; miután pedig a szükséglet csak 16 ölet tett, egyáltalán nem indokolható 20 ölnek a beszerzése, vagy ha már ezt a gondnok beszerezte, a feleslegül jelentkező 4 ölet nem volt jogosítva tetszése szerint

5 frtjával eladni, hanem az a jövő évi szükséglet fedezésére lett volna mogtartandó.

Gondnok a maga igazolására felhivatik.

A belényesi számadáshoz költségelőirányzat nincs mellékelve s egyébként is a számadásnak a presbyterium által történt megvizsgálása igazolva nincs: pótlás végett visszaadatik.

A tenkei számadásnál előirányoztatott 24. t. a. tűzifára 150 frt, s mégis ezen a czimen 185 frt 25 kr lett kiadva s igy a többletül jelentkező 31 frt 28 kr minek folytáni előállása igazolandó.

A 12. t. a. 100 frt kölcsönnek 1898. évi kamatára kiadatott 8 frt, de hogy ez miféle kölcsön, ki vette fel, mikor és mi czélra, a számadásból ki nem tünik, tehát ennek jogosult volta igazolásáig a felmentés függőben hagyatik.

A 74. t. a. Somogyi József tanító fizetése czimén 206 frt 70 kr jelentkezik kiadásúl, holott az előirányzat szerint a fitanító fizetése 170 frtban van megállapitva, ugyszintén a 76. t. a. a vegyesiskolai tanító részére 317 frt 19 kr lett kiadva, holott az előirányzat szerint a tanító fizetése 270 frtban van megállapitva és igy a különbözetre vonatkozólag gondnok által felvilágositás adandó, végre miután számadó az előirányzott 1702 frt 15 kron túlterjeszkedni nem jogosult, ennek daczára számadó mind a mellett, hogy a lelkész fizetésében még 75 frttal hátralékban van, az előirányzott kiadásokat 75 frt 55 krral túllépte, holott a számadásból nem tünik ki, hogy az egyház valami rendkivüli befektetéseket eszközölt volna.

Az egész számadás tehát számadónak azzal adatik vissza, hogy azt szabályszerűen akként állitsa össze, hogy ha a költségelőirányzattól eltérés mutatkozik, külön indokoltassék annak oka, czélja és szükséges volta.

Utasíttatik az egyházközség, hogy jövőre a költségelőirányzatot nagyobb körültekintéssel állitsa össze s terjeszkedjen ki mindazon szükségletekre, melyek évről-évre rendesen előfordulnak s vegyék fel abba az előző évek ki nem elégített terheit is, hogy igy ne forduljanak elő benne oly rendellenességek, mint a milyet az 5. t. alatti kiadás mutat, mely szerint az orsz. tanítói nyugdij czimen kifizettetett 166 frt 05 kr; ez azonban a nyugta igazolása szerint az egyháznak 1892, 1893., 1894. és 1895. évi terheit képezte, mégis erről a költségelőirányzatban számitás téve nem lett. — Pótlás végett visszaadatik.

A boros-sebesi számadásnál a magtári számadás annyira összekuszált, hogy az ily alakban meg nem vizsgálható, mert a bevétel és kiadások igazolására becsatolt okmányoknak megfelelő tételek szorgos kutatás mellett sem találhatók fel s általában oly minden rendszer nélkül van összeállitva az egész számadás, hogy az, a bevételek, kiadások s hátrányokra nézve tiszta képet egyáltalán nem nyujt, miért is az egész számadás gondnoknak azzal adatik vissza', hogy azt a követelményeknek megfelelőleg átdolgozva, ujolag terjeszsze be, — egyébként is a számadásnak a presbyterium általi megvizsgálása igazolva nincs. Pótlás végett visszaadatik.

A sonkolyosi, Jánosfalvai és remetei gondnokok számadása mellé költségelőirányzat csatolva nem lett, pótlás végett visszaadatik.

A fenesi számadásnál 21. t. sz. a. a gondnoki naplóba 28 kr kiadás van bevezetve, a nyugta pedig 25 kr kiadását igazolja s igy 3 kr az egyház részére visszatéritendő lesz. Lelkész a saját hatáskörében igazitsa ki.

A gyantai egyházgondnok számadása mellől a terménybevételi nyugták és ellennyugták hiányzanak, pótlás végett visszaadatik.

K. m. f.“

20. Esperes a folyó évi rendes államsegély kiosztása tárgyában a következő inditványt terjeszti be:

„Nagytiszteletű egyházmegyei közgyűlés!

A tiszántúli ev. ref. egyházkerület utján egyházmegyénk részére juttatni szokott rendes államsegély, évenként 983 frt, melyből 603 frt az egyházmegyei lelkészi gyámintézet javára fordittatik, — 380 frt pedig egyházmegyénk legcsekélyebb javadalmazású lelkészei és tanitói között szokott kiosztatni.

Mivel azonban egyházmegyénknek ezen rendes államsegélyből segélyezett lelkészei, a folyó évben a csekélyebb javadalmazású lelkészek segélyezésére adott u. n. fölemelt államsegélyből már jelentékeny államsegélyben részesültek, — nevezetesen az egyetemes konvent e czimen a fekete-tóti lelkésznek 170 frtot, a boros-sebesi lelkésznek 130 frtot, a csermői lelkésznek 130 frtot, a m.-gyoroki lelkésznek 120 frtot, a bél-zerindi lelkésznek 120 frtot, a radna-lippai lelkésznek 150 frtot, a remetei lelkésznek 120 frtot, a szakáli lelkésznek 110 frtot, a sonkolyosi lelkésznek 100 frtot szavazott meg, — és mert ezen lelkészek közül többen csekély javadalmuk segélyezésére az országos közalaptól u. n. tőkeképző évjáradékot is kapnak, — igy pl. a sonkolyosi 70 frtot. a ménes-gyoroki 70

forintot, a fekete-tóti 49 forintot, a szakáli 35 forintot, a bél-zerindi 21 forintot:

mindezek alapján indítványozom, hogy a folyó évben a 380 frtot tevő rendes államsegély, mint már a mult évben is történt, ne a fentebb említett, már jelentékeny segélyben részesült lelkészeknek adassék, hanem abból:

134 frt a radna-lippai szegény egyháznak, — a mely a mellett, hogy 123·58%-át fizeti állami egyenes adójának egyházi adóképen, még ezenkivül temető- és harangvételre, továbbá a m. kir. állami kincstártól nyert föld adójának törlesztésére külön-külön igen terhes és erejét túlhaladó kivetést tett, — adósság törlesztésre;

76 frt a boros-sebesi egyháznak, — melynek szegény tagjai, állami egyenes adójuknak 202·29%-át fizetik egyházi adóul, — önfentartásra;

70 frt a ménes-gyoroki szegény egyháznak, mely tőkesegélyért folyamodott, de abban még nem részesült, s melynek tagjai állami egyenes adójuknak 141·92%-át fizetik egyházi adóképen — adósságtörlesztésre;

50 frt a belényesi lelkésznek vallástanításért;

50 frt a belényes-ujlaki lelkésznek, tekintettel igen népes családjára és szenvedett káraira, — és ezen segélynek ilyen arányban leendő kiosztásával a rendes államsegély kiosztásával megbizott küldöttség bizassék meg.

Tiszteletem kifejezésével vagyok

Nagy-Szalontán, 1899. április 17.

Széll Kálmán,
ev. ref. esperes."

Esperes ezen indítványát egyhangulag magáévá teszi egyházmegyénk közgyűlése s ennek értelmében:

1. a radna-lippai egyháznak adósságtörlesztésre 134 forintot,

2. a boros-sebesi egyháznak önfentartásra 76 frtot,

3. a ménes-gyoroki egyháznak adósságtörlesztésre 70 forintot,

4. a belényesi lelkésznek, vallástanításért 50 frtot;

5. a belényes-ujlaki lelkésznek, népes családja fentartására 50 frtot szavaz meg a f. évi államsegélyből s ezen végzésének foganatosításával a rendes államsegély kiosztásával megbizott küldöttséget bizza meg.

21. Bethlendy Sándor tamásdai — és Unghvári Gyula váncsodi — bihari egyházmegyei — lelkészek, a tamásdai és váncsodi presbyteriumok beleegyezésével megcserélik lelkészi állomásaikat, s beterjesztve az e tárgyban hozott presbyteri végzéseket, valamint Unghvári Gyula — 3 db szolgálati bizonyítványát, ezen csere jóváhagyását kérik, azzal, hogy új állomásaikat f. évi október hó 1-ső napjára foglalják el. Bethlendy Sándor egyházmegyénk lelkészi gyámintézetének továbbra is tagja kiván maradni.

Egyházmegyénk közgyűlése a cserét megerősíti, kötelezve Unghvári Gyula lelkészt, hogy f. évi október első napján lelkészi állomását Tamásdán foglalja el. Végül megengedi, hogy Bethlendy Sándor lelkész a nagy-szalontai egyházmegye lelkészi gyámintézetének — az alapszabályok köteles betartásával — továbbra is tagja maradhasson váncsodi lelkészi állomásán.

22. Beterjesztettek az Erdő-Gyarakon f. év márczius hó 12-ikén meghivás utján megejtett lelkészválasztás iratai, mely szerint az erdő-gyaraki egyház lelkészévé Bugyi János kunhegyesi s.-lelkészt hivta meg, mivel a meghivást ellenző 66 egyháztag az összes választók (274) egyharmadrészét nem teszi ki.

A választási jegyzőkönyv aláirását a meghivást ellenzők bizalmi férfiai, névszerint Balogh György és Arató Mihály megtagadták. Bugyi János kinyilatkoztatta, hogy az erdő-gyaraki egyház lelkészi állomását elfogadni hajlandó.

Miután a meghivás as egyházi törvények 203. szakasza értelmében törvényesen foganatosíttatott: a választás jóváhagyatik s Bugyi János kunhegyesi s.-lelkész az erdő-gyaraki lelkészi állomáson megerősíttetik.

23. Az anti egyház presbyteriuma 1899. február hó 17-én tartott ülése 5. számú határozata, valamint az egyházközségi közgyűlés márczius 12-én 1. szám alatt egyhangulag hozott végzése alapján a 3 évvel ezelőtt 3 évi időtartamra jóváhagyott és megerősített egyházi adókulcsot újabb 3 évre megerősíttetni kéri.

A beterjesztett egyházi adókulcsot, miután az az egyházi törvény 247. §-ának megfelel, és miután az jónak és helyesnek bizonyult: egyházmegyénk közgyűlése 3 év tartamára ismételten jóváhagyja és megerősíti.

24. Kötegyáni lelkész beterjeszti a presbyterium 1899. évi január hó 17-én tartott gyűléséből 2. sz. a., — az ev. ref. egyházközség január hó 24-én tartott gyűléséből 1—9. sz. a. s a presbyterium február hó 28-án tartott gyűléséből 16. sz. a. hozott határozatokat.

Eme határozatokban új, állandó adókulcsot állapítottak meg, — s megállapítottak párbéradó czimen ... ... 1 frt 70 krt,
földdel bíróknál házadó czimen ... ... — „ 30 „
földdel nem bíróknál jobb házra ... ... — „ 50 „
„ „ „ kevésbé jó házra ... — „ 25 „

Terményadó czimen 300 holdban állapítván meg a véghatárt, kimondották, hogy a kivetési alap, 2 évenként váltakozva: az „egyenes adóforint“ és a „hold föld“.

A földadó forintot megterhelték 4 1/2 liter buzával, 2 1/4 liter aljgabonával, — a hold földet 4 liter buzával, 2 liter aljgabonával a 300 holdban elfogadott véghatárig.

Kolumbán Áron lelkész felebbezést adott be a határozatok azon része ellen, mely szerint a földadó forint után 4 1/2 liter buza, felényi aljgabona s a hold földre 4 liter buza, felényi aljgabona kivetése rendeltetett el; továbbá azért is, hogy a Szalontán és Sarkadon lakó ottani birtokosok a törvény ellenére, egész adójuk után felvétetnek; végre a lelkészi, tanitói fizetéslevelekre hivatkozással kimutatja, hogy a kivetés az egyház rendes szükségleteit nem fedezi.

Egyházmegyénk közgyűlése elismeréssel veszi tudomásul a kötegyáni presbyterium és egyházközségi közgyülés abbeli intézkedését, hogy az egyházi törvényhez alkalmazkodva uj és állandó adókulcsot készitett; de mert ez az adókulcs az egyházi törvény rendelkezéseibe ütközik és az eddig érvényben volt osztályos adókulcstól határozott visszaesést mutat, felhivja a presbyteriumot és egyházközségi közgyűlést, hogy az egyházi törvény 246. és 247. §§-ai értelmében osztályos adókulcsot készitsen s pedig aként, hogy az az egyház egész szükségletét állandóan biztositsa és azt egyházmegyénk közelebbi közgyűlésére terjessze be. Addig pedig az eddig érvényben volt egyházi adókulcsot teszi kötelezővé.

Kolumbán Áron lelkész felebbezését az egyházi törvény 300. §-a 6., 12. pontja alapján a közigazgatási bíróság hatáskörébe utasitja.

25. Tárgyaltatott a magyar-homorogi egyház egyházközségi közgyülésének f. évi márczius hó 26-án tartott gyűléséből egyházmegyénk közgyűléséhez felterjesztett 2. számu végzése, mely szerint az egyházközségi közgyűlés, a presbitérium által elfogadásra ajánlott, részben személy szerinti, részben osztályos egyházi adó (1. minden házaspár az eddig fizetett párbér helyett fizetne 1 forint 50 krt; 2. minden családfő 1—5 frt állámadója után annak 30 %-át; 5—10 frt után 25 %-át; 10—15 frt után 20 %-át; 15—50 frt után 15 %-át; 50—100 frt után 10 %-át, 100 frton felüli államadója után 5 %-át: egyuttal a lelkész és tanitó részére eddig párbér czimén fizetett buza vékája 1 frt 40 krral, az árpa vékája 1 frt 20 krral váltatnék meg) mellőzésével az egyházközségi közgyűlés által készitett következő adókulcs és fizetési tervezet jóváhagyását kéri: fizettessék évi javadalmul, földjük évi haszonbérét is beleszámitva, stolán, illetve tandijon kivül lelkésznek 800 frt, tanitónak 400 frt készpénz, melynek fedezésére első sorban az egyház földjének jövedelme, másodsorban a minden egyháztag által párbér helyett fizetendő 1 frt 50 krból befolyó jövedelem szolgáljon, végül a még szükséges összeg az állami egyenes adó megfelelő %-ának kivetéséből fedeztessék.

Ezzel kapcsolatosan olvastatott Nyeste István lelkész és Fodor Sándor tanitó beadott nyilatkozata, melyben kimutatják, hogy az egyházközségi közgyűlés által beterjesztett fizetési tervezet jóváhagyása esetében a lelkész évi jövedelme 170 frttal, a tanitóé 100 frttal csökkenne, miért is csak azon esetben lennének hajlandók az egyházközségi közgyűlés által ajánlott készpénz fizetést elfogadni, ha ahoz ezen összeg hozzáadatik.

Egyházmegyénk közgyülése beható eszmecsere után a magyar-homorogi egyházközségi közgyűlést kérelmével elutasitja, részint azért, mivel a lelkész és tanitó használatában levő földek felett, mint a melyek egyenesen a lelkész és tanitó részére adattak, egyedül ők rendelkeznek, azt tetszésük szerint használhatják, részint azért, mert a tervbe vett fizetésváltoztatás az illető egyházi hivatalnokokra nézve javadalom-csökkenést vonna maga után, a mit pedig az egyházi törvény 253. §-a meg nem enged, részint végre azért, mert az egyházi törvény 246. §-ában osztályos egyházi adó behozatalára kötelezi mindazon egyházakat, a melyek adózási rendszerüket változtatni kivánják, miért is utasitja egyházmegyénk közgyűlése a magyar-homorogi egyház tagjait, hogy ha a prosbitérium által ajánlott, az egyházi törvény figyelemben tartásával készitett egyházi adókulcsot elfogadni nem hajlandók: gondoskodjanak más olyan adókulcsról, a mely az egyházi törvény rendelkezésének megfelelő s igy elfogadható és jóváhagyható legyen.

26. Tárkány ev. ref. egyházközsége temploma kijavitására s a torony ujból fedésére vonatkozó 1899. évi mártius hó 11- és 12-én kelt határozatokat terjeszt be.

A tervet és költségvetést Veress Károly egyházmegyei épitész megvizsgálta s szakvéleményében a tervet helyesnek, jónak elfogadja, a költségvetést megfelelőnek tartja.

A tárkányi ev. ref. presbytérium vállalkozóval az épitési szerződést is megkötötte s azon kivül, hogy az egyház az épitkezéshez szükséges homokmennyiséget s 24 szál tölgyfát természetben szállitja s a belényesi vasuti állomástól a vállalkozó által beszerzendő anyagokat és eszközöket kiszállittatja — vállalkozónak 2300 frtot fizet.

Fedezetül erre kijelölte a volt urbéres község tulajdonát tevő közlegelőről és a Körös-partról eladott fák árából befolyt, a volt urbéresek közgyűlése által az egyházközségnek e czélra ajándékozott 1505 frt 60 kr készpénzt, a Káposztáskert 2 évi haszonbére fejében befolyt 200 frtot s körjegyző Drágos Sándor 20 frt adományát.

A még hiányzó összeg fedezetéről is gondoskodtak; s pedig Ő Felsége a királytól kérnek segélyt, kérnek továbbá közalapi segélyt s az esetleg még igy is fedezetlenül maradt, mintegy 374 frtnyi összeget államadó arányában, kivetés utján állitják elő.

Kérik egyházmegyei közgyűlésünket, hogy a halaszthatatlan épitkezést engedélyezze, a vállalkozóval kötött szerződést hagyja jóvá s engedje meg, hogy a fedezetlen épitési költségnek az egyháztagokra egyenes adó arányában e f. évre kivetését eszközölhessék.

Egyházmegyénk közgyűlése a tárkányi templom, torony javitására, a toronyfedél ujból épitésére vonatkozó a beterjesztett terv és költségvetés alapján Puspás Albert vállalkozó épitészszel kötött szerződést Veress Károly egyházmegyei épitész észrevételeinek elfogadásával jóváhagyja.

Ezen észrevételek a villámháritó felhelyezése s vizbe levezetésére, továbbá a templomlábazat falazatának portland-czementtel kijavitására vonatkoznak.

Utasitja a presbyteriumot, hogy ezen észrevételek szem előtt tartásával, vállalkozóval pótszerződést kössön s miután egyházmegyei szakértő véleménye szerint a portlanddal javitás nem okoz többlet költséget, vállalkozótól ezen munkának dijtöbblet nélkül elkészitését eszközölje ki.

Továbbá utasitja, hogy a munka befejeztével az átvételt szakértő közbenjöttével teljesitse.

Végre megengedi és beleegyezik egyházmegyénk közgyűlése, hogy a presbyterium a templomépitési költség fedezetlen összegét rendkivüli adó alakjában — a lehetőséghez képest e folyó évre, esetleg két évre felosztva — az egyháztagokra egyenes állami adó arányában kivethesse és behajthassa.

27. A nagy-szalontai presbyterium beterjeszti az 1899. évi január hó 8-án tartott gyűlésében 4. sz. a. hozott határozatát, melyben elhatározta, hogy özvegy Ercsey Ernőné nagybecsü alapitványából telket vesz s arra az alapitó levél értelmében „Ercsey Sándor-iskolá"-t épittet.

Beterjeszti az adásvételi szerződést, a Veress Károly egyházmegyei épitész által készitett iskola tervét és költségvetését s az épitési szerződést. A beterjesztett szerződés szerint oly telket vásárolt, a melyen levő épületek tanitói lakásul teljesen megfelelnek.

Kéri az adásvételi szerződésnek, ugy a terv és költségvetés alapján kötött épitési szerződésnek jóváhagyását, az épitkezés engedélyezését.

Egyházmegyénk közgyűlése a beterjesztett határozat alapján a megkötött adásvevési szerződést jóváhagyja s végmegerősités végett a tiszántuli főtiszteletü egyházkerületi közgyűlésre felterjeszteni rendeli.

Jóváhagyja egyben az iskolaterem tervét s költségvetését és annak alapján az épitkezést engedélyezi.

28. A nagy-szalontai presbiterium beterjeszti az özvegy Ercsey Ernőné 10,000 frtos alapitványából létesitett „Ercsey Sándor-iskola“ tanitói dijlevelét 3 példányban szabályszerüleg kiállitva, kéri annak jóváhagyását.

Egyházmegyénk közgyűlése a beterjesztett, szabályszerüen kiállitott fiiskolai tanitói dijlevelet jóváhagyja s végmegerősités végett a főtiszteletü egyházkerületi közgyűlésre felterjeszteni rendeli.

29. A gyantai egyház presbytériuma jóváhagyás és megerősités végett beterjeszti a presbytérium 7/1898. s az egyházközségi közgyűlés 3/1899. számu végzésével elfogadott azon határozatát, mely szerint az 1899-ik év január 1-től fogva — lelkész kérelme folytán — a lelkészi fizetésben levő, eddig természetben kiszolgáltatott 15 öl fa helyett 90 frtot, a széna-illetmény helyett pedig 60 frtot fizet évenként lelkészének. Egyszersmind beterjeszti az igy módositott lelkészi dijlevelet egy eredeti és két másolati példányban, kellő bélyegekkel ellátva.

Egyházmegyénk közgyűlése a gyantai presbytérium kérelmének helyt ad s megengedi, hogy a lelkészi fizetésben levő 15 öl fa 90 frttal, a széna-illetmény 60 frttal 5 év tartamára megváltassék. A beterjesztett szabályszerüen kiállitott dijleveleket az egyházi törvény 253. §-a értelmében jóváhagyja és megerősiti; a dijlevél egy példányának az egyházkerület levéltárába leendő beterjesztésével esperest megbizza.

30. A zsadányi presbyterium 1899. márczius hó 13-án tartott gyűlésében 1. sz. a. tanitói lak és iskola épitését határozta el.

Beterjeszti az épület tervét s egyházmegyei szakértő Veress Károly által átdolgozott költségvetését.

A tervet az egyházmegyei szakértő megfelelőnek tartja.

Beterjeszti a vállalkozó ifj. Borbély Lajossal megkötött épitkezési szerződést.

A tervszerü épités 4775 frtot igényel.

Az egyház az épitéshez szükséges ezen összeget a politikai községtől kapja.

Kérik a terv és költségvetés jóváhagyását s az épitkezésre az engedély megadását.

Egyházmegyénk közgyűlése a beterjesztett s átdolgozott költségvetés alapján kötött épitkezési szerződést jóváhagyja s az esperesi hivatalt felhatalmazza, hogy a mennyiben az egyházközség a fedezetet kimutatja — az épitésre vonatkozó engedélyt megadhassa.

31. Olvastatott az okányi presbytérium kérelme, melyben felekezeti iskolái községivé átváltoztatásának jóváhagyását kéri — csatolván az e tárgyban hozott presbyteri és egyházközségi végzést, tájékozás végett a tanitók fizetésének és a dologi kiadásoknak előirányzatát, valamint a polgári községnek az iskolák átvételére vonatkozó határozatát, és végül a presbyteriumnak a tanitói földek jövedelme, valamint a vallás- és énektanitás — s ennek dijazása — nemkülönben a kántori teendők ellátása tárgyában esperesi fölhivásra hozott felvilágositó végzését.

Dr. Márk Ferencz okányi lelkész indokolja a fölterjesztést azzal, hogy a tanitói korpótlékok, majd a megnövekedett egyházi terhek fedezetének hiánya hozta az okányi egyházat abba a helyzetbe, hogy felekezeti iskoláiról lemondjon.

Egyházmegyénk közgyűlése megütközéssel értesül a beterjesztett iratokból arról, hogy az okányi népes egyház csak nem rég tetemes áldozattal emelt uj iskoláit a polgári községnek kész átadni; sajnálattal látja, miszerint a helyett, hogy megfelelő községi segély nyerésével iskoláit megtartani igyekeznék, nyomasztó anyagi terhek sulya alatt az egyházias élet létalapját erősitő s jövő fejlődését biztositó elemi iskoláiról lemondani kész akkor, a midőn a tanitói korpótlékok fedezésére kért államsegélyt megkapta. De jóllehet a beterjesztett iratokból nem szerezhetett megnyugvást egyházmegyénk közgyűlése a felől, hogy a jövőt illetőleg is állandóan gondoskodva legyen az okányi ev. ref. egyházban a kántori teendők — a vallás- és énektanitás — ellátásáról, a mint ezt az egyházi törvény rendeli: a kényszer hatás alatt megadja az előleges engedélyt az iskolák községivé változtatásához, kötelezve a presbytériumot, hogy a községgel e tárgyban létesitendő szerződést, szigoruan az egyházi törvények 412. §-a minden pontjának betartásával kösse meg s e szerződést érdemleges jóváhagyás végett egyházmegyénk közgyűléséhez terjessze be.

Jelen határozat végmegerősités végett az egyházkerületi közgyűlésre terjesztetik fel.

32. A mező-gyáni egyház presbitériuma 1899. márczius hó 9-én tartott üléséből kelt kérvényében engedélyt kér arra, hogy a folyó évi költségvetésében mutatkozó 296 frt hiányt, visszatérités kötelezettsége nélkül az u. n. „fáskerti-alap"-ból fedezhesse, vagy ha ez nem volna lehetséges, engedtessék meg legalább, hogy 146 frt mult évi tulkiadás a „magtár-alap"-ból térittessék vissza az egyház pénztárának.

Mivel a „fáskerti-alap" ingatlan eladásából számazott s igy el nem idegenithető, rendes évi szükségletek fedezésére el nem költhető: annak a költségelőirányzatban mutatkozó 296 frt hiány fedezésére való f lhasználását

egyházmegyénk közgyűlése meg nem engedheti: a mult évi tulkiadásból származott 146 frtnak a „magtár-alap"-ból leendő kifizetésére azonban, tekintettel arra, hogy az ily czélra már más alkalommal is felhasználtatott, engedélyt ad. Egyuttal utasitja közgyűlésünk a presbitériumot, hogy a költségvetésben mutatkozó hiány fedezeséről az egyházi törvény 246. §-ának figyelemben tartásával készitendő adókulcs alapján gondoskedjék.

33. Szent-leányfalvai lelkész 50/899. sz. jelentése mellett betejeszti a presbyterium 1899. évi ápril hó 3-án hozott határozatát s a jóváhagyot költségelőirányzatot megerősités végett.

Egyházmegyénk közgyűlése 1898. évi 67., 68. sz. végzéseiben a presbyteriumot elfogadható adókulcs készitése s beterjesztésére, tartozásainak azok természete szerinti elkülönitése s az erről készitendő kimutatás beterjesztésére utasitotta; a presbyterium ezen meghagyásoknak eleget nem tevén, a költségelőirányzatot — a melynek az egyház összes szükségleteit s a fedezetet is kimutatni kell — jóvá nem hagyja.

Utasitja egyben a szent-leányfalvai presbyteriumot, hogy az 1898. évi 67., 68. sz. végzéseknek — felelősség terhe mellett — tegyen eleget s egyházmegyénk közelebbi közgyűlésére terjeszsze be.

34. Szent-leányfalvai lelkész 51. sz. a. beterjeszti a presbyterium 1899. évi ápril hó 3-án tartott gyűléséből 13. sz. a. s az egyházközségi közgyűlés 1899. évi ápril hó 3-án 11. sz. a. hozott határozatait.

A presbyterium és egyházközségi közgyűlés a sürgős természetü, a templomépitésből származó adósság törlesztésére 300 frt jelzálogos kölcsön felvételét határozta el s egyházmegyénk közgyűlését kérik, hogy e kölcsön felvételét engedélyezze.

Egyházmegyénk közgyűlése megengedi a szent-leányfalvai presbyteriumnak, hogy a templomépitésből származó adóssága egy részének kifizetése végett — a lelkészi jelentésből kitetszőleg — az egyház tulajdonát képező 31/120. sz. telep jelzálogi lekötése mellett, de egyenesen és kizárólag a templomépitési adósság törlesztésére a Szent-Leányfalva és Fakert községi hitelszövetkezettől 300 azaz Háromszáz forint kölcsönt felvehessen, megengedi, hogy a presbyterium kijelölendő tagjai a kötelezvényt az egyház nevében jogérvényesen aláirhatják. Felelősség terhe mellett meghagyja egyszersmind a presbytériumnak, hogy a templomépitésre engedélyezett rendkivüli adót a felveendő kölcsön visszafizetésére forditsa.

35. A szemlaki egyház engedélyt kér arra, hogy jövedelem helyett az egyháznak évről-évre csak kárt okozó vizimalmát szabadkézből vagy árverés utján eladhassa, kötelezvén magát, hogy a befolyó vételárat, mint elidegenithetlen tőkevagyont „malom-alap“ czimen hiven fogja kezelni. A kérvény kapcsában beterjeszti a presbyterium 1899. február 6-án 1. sz. a. s az egyházközségi gyűlés 1899. márczius 12-én 1. sz. a. 20 szóval 16 ellen hozott végzéseit.

Egyházmegyénk közgyűlése megengedi a szemlaki egyháznak, hogy semmi hasznot nem hajtó vizimalmát eladhassa, kötelezve az egyház presbyteriumát, hogy az eladást a legkedvezőbb időben foganatositsa, a megkötendő adásvételi szerződést egyházmegyénk közgyűléséhez jóváhagyás végett terjeszsze be s a befolyó vételárat „malom-alap“ czimen tőkésitvén, takarékpénztárban vagy betáblázott kötvényen kamatoztassa s a kamatok felhasználásáról a gondnoki számadás kapcsában a számvevőszék utján egyházmegyénk közgyűlése elé évenként jelentést tegyen.

Jelen végzés az egyházi törvények 50. §. o) pontja értelmében végső jóváhagyás végett a főtiszteletü egyházkerületi gyűlésre fölterjesztetik.

36. Az anti presbyterium beterjeszti az 1899. január hó 17-én 6. sz. a. s az egyházközségi közgyűlés 1899. évi márczius hó 12-én 2. sz. a. hozott egyező határozatait.

Az anti egyház presbyteriuma és az egyházközségi közgyűlés az eddigi tanitói lakás telkét — miután a mult évben e czélra uj telket vásárolt s az iskolát is ott épitette fel — a lelkészi lak telkéhez csatolni, ezzel a lelkészi lak telkét kibőviteni határozta el.

Kérik a hozott határozatok jóváhagyását.

Egyházmegyénk közgyűlése a presbyteriumi és egyházközségi közgyűlési egyező határozatokat, a melyekkel az eddig 350 □ ölet tevő lelkészlak telkének 650 □ ölre kibővitését egyhangulag kimondották, készséggel hagyja jóvá s pártolólag terjeszti fel a főtiszteletü egyházkerületi közgyűléshez végmegerősités végett.

37. Berek-böszörményi lelkész a presbytérium 1899 márczius hó 12-én s az egyházközségi közgyűlés 1899. évi márczius hó 19-én hozott határozatait beterjeszti.

Beterjeszti ezek mellett a gróf Csáky-család családi jogi igazgatója gróf Csáky Albin által, a család nevében a presbytériumhoz intézett, Szepes-Mindszenten 1898 október hó 19-én kelt adománylevelet, mely szerint gróf Csáky Albin a berek-böszörményi uradalom tulajdonában levő „böszörményi erdészlak“ nevezet alatt ismeretes épület — iskolai czélra — a berek-böszörményi ev. ref. egyháznak ingyen használatra át-

engedi az adománylevélben foglalt korlátozásokkal. Ezen adománylevélben kijelenti Csáky Albin gróf, hogy a mint a bihari uradalmi birtokok jelenlegi hitbizományszerü megkötöttsége megszünik, a vonatkozó intézkedéseket arra, hogy a most csak használatra átengedett épület és telke az egyházközség teljes tulajdonába átmenjen s az egyház telekkönyvi tulajdonjogot nyerjen — megtenni fogja.

A presbytérium az adományt kész örömmel s hálás köszönettel fogadta el s kéri a határozatok jóváhagyását.

Az adománylevél a következő:

„Tiszteletes Buday János ev. ref. lelkész urnak s általa a b.-böszörményi ev. ref. Egyháztanácsnak Berek-Böszörményben. — Beadott kérvénye folytán a gróf Csáky-család nevében, ezennel tudomásukra hozom, hogy családunk ezen épületet, mely „böszörményi erdészlak“ nevezet alatt ismeretes s az uradalmi épület-leltárban 67. tételszám alatt van az uradalomhoz tartozólag összeirva, — a b.-böszörményi ref. községnek ingyen használatra átengedi, mindazonáltal csakis azon feltétel mellett, hogy: 1. A telek és a rajta levő épület, a használat ideje alatt is, az uradalom tulajdona marad s arra, valamint az épületre senki semmiféle telekkönyvi jogot ne szerezhessen. 2. A telek és épület csupán iskolaczélra használható 3. A használatra átengedett épület iskolai czélokra való átalakitása esetleg áthelyezése is megengedtetik, de mindezen átalakitásnak, avagy áthelyezésnek költségét, valamint az összes fentartási költségeket is a berek-böszörményi ev. ref. egyházközség egyedül viseli. 4. Minthogy a használatra átengedett telek a Kenézy-bérlethez tartozik, köteles az egyháztanács a telken levő istállót, a kenézi bérlő által lakott telekre szintén saját költségén áthelyezni, azon felül a kenézi birtok jelenlegi haszonbérletének tartama alatt, vagyis 1906. év október hó 1-ig, a kenézi haszonbérlő egyik kocsisa részére megfelelő lakást biztositani, s azt is saját költségén. — Minthogy családunkat a fenti szolgalomjog adományozásában a közoktatás culturalis czéljának előmozditása vezeti, szives készséggel kijelentem, hogy ha bihari uradalmi birtokaink, jelenlegi hitbizományszerü megkötöttsége megszünik, s az családunk tagjainak szabad tulajdonába megyen át, az iskolai czélokra átengedett belteleknek az egyházközség telekkönyvi tulajdonába leendő átbocsátása iránt, a kellő intézkedéseket azonnal megtenni fogom. Kelt Szepes-Mindszenten, 1898-ik évi október hó 19-én. — gróf Csáky Albin sk. családi jogi igazgató.“

Egyházmegyénk közgyűlése, az ez idő szerint csupán használatra átengedett telek és épületnek, az adománylevélben foglalt korlátozások mellett elfogadására vonatkozó határozatokat jóváhagyja, s végmegerősités végett pártolólag terjeszti fel a főtiszteleti egyházkerületi közgyűléshez.

38. Dobray Ferencz fenesi lelkész agg korára s szerény jövedelmére hivatkozva, káplántartás czéljából, mig él, évenként 100 frt segélyt kér

az egyházi közalaptól s hogy ezt megnyerhesse, kérvényének meleg pártolás mellett leendő felterjesztését kéri.

Mivel a közalaptól káplántartás czimén segélyt nyerni nem lehet: folyamodó lelkész kérelmét egyházmegyénk közgyűlése nem teljesitheti.

39. Komádii lelkész 83. szám alatt beterjeszti a presbytérium és egyházközségi közgyűlés azon jegyzőkönyvi kivonatát, a melylyel Kiss Gyula kisebb fitanitónak fizetését, — tisztán az ő személyére vonatkozólag s csupán azon időre mig jelen állásában működik, — az egyház tulajdonát képező ugynevezett iszapi földekből 7 katasztrális hold 800 □ öl föld haszonélvezetével emeli s ezen földnek 111 forint haszonbérét 1898 október 1-től Kiss Gyula tanitónak adja.

Egyházmegyénk közgyűlése, a midőn örömmel veszi tudomásul a komádii presbytérium és egyházközségi közgyűlés fenti számú határozatát: ugyanakkor beleegyezését adja abba, hogy Kiss Gyula kisebb fitanitónak szorgalma és sikeres munkálkodása elismerése jeléül, — tisztán az ő személyére vonatkozólag s azon időre mig jelen állásában működik, — fizetését az egyház tulajdonát képező 7 katasztrális hold és 800 □ öl föld évi haszonbérével, — évenként 111 forinttal emeli.

40. Radna-lippai lelkész, egyházhatósági jóváhagyás czéljából, 4 példányban beterjeszti a radna-lippai egyházban alakult „szegényeket s árvákat segitő egyesület“ alapszabályait, a vonatkozó presbytériumi s alakuló közgyűlési határozatok jegyzőkönyvi kivonataival együtt.

Mivel ezen alapszabályok ugy az egyházi törvénynyel, mint egyházmegyénk e tárgyu szabályrendeletével megegyeznek: jóváhagyatnak és megerősittetnek s belőlök egy példány egyházmegyénk levéltára részére visszatartani rendeltetik.

41. Molnár Sándor n.-zerindi l.-tanitó állomásán leendő végleges megerősitését kéri.

Molnár Sándor n.-zerindi leánytanitó, beterjesztett okmányai alapján állomásán végleg megerősittetik azzal, hogy az 52/1892. számú egyházmegyei végzés értelmében az egyházmegyei tanitói gyámintézetnek kötelezett tagja.

42. A gyűlés jegyzőkönyvének hitelesitésére

Széll Kálmán esperes elnöklete alatt, a jegyzők közbenjöttével Dr. Balogh Elek és Böszörményi Lajos tanácsbirák felkéretnek.

Jegyzőkönyv,

mely felvétetett a nagyszalontai ev. ref. egyházmegye 1899. április 20-án Nagy-Szalontán tartott

bírósági üléséről.

Jelen voltak: Széll Kálmán esperes és Tisza Kálmán egyházmegyei gondnok elnöklete alatt: Balogh Ambrus, Dr. Márk Ferencz, Nagy Imre, Böszörményi Lajos, Sipos Imre, gróf Tisza István, Benedek László, Dr. Balogh Elek, Fábján László, Hadházy Kálmán, gróf Tisza Kálmán egyházmegyei tanácsbirák.

---

43. Nagy István belényesi zenetanitó egyházfi váltságdijj fizetése tárgyában, mint felebbezett ügyben,

tárgyalás előtt,

Széll Kálmán esperes kijelenti, hogy Benedek László és Sipos Imre tanácsbirák, — mint az e tárgyban első fokon intézkedett belényesi presbytérium tagjai — e tárgy birói elintézésébe nem folyhatnak be.

Tisza Kálmán birósági elnök felhivására Nagy Imre előadó ismerteti az ügyet.

Nagy István belényesi zenetanitót, kit a belényesi presbytérium f. é. január 1-én tartott gyűlésében egyházfinak választott, a miért az egyházfi tisztet nem fogadta el, ugyanazon presbytérium f. é. január 29-én tartott gyűlésében 4 szóval kettő ellen az egyházfi váltságdijj lefizetésére kötelezte.

E végzés ellen felebbezést nyujt be egyházmegyénk közigazgatási birósághoz Nagy István, s hivatkozva arra, hogy mint zenetanitó órák tartására van kötelezve, s hogy e kenyérkeresete veszélyeztetése nélkül egy kitűzött órát sem mulaszthat el, utalva szegénységére, az egyházfiság viselése és a rá kirótt birság terhe alól fölmentését az egyházi törvény 17. §-a alapján kéri.

A felebbezett ügyben egyházmegyénk közigazgatási birósága a következő itéletet hozta:

Fölebbező kérelmének — indokainál fogva — helyet ad egyházmegyénk bírósága, s Nagy István belényesi zenetanitót az egyházfi hivatal viselésének, valamint a reá kirótt 10 frt fölmentési dij fizetésének kötelezettsége alól az egyházi törvény 17. § a alapján fölmenti.

Indokok:

Nagy István zenetanitó órákhoz kötött hivatása akadályul szolgálna az egyházfi teendők végzésében; szegénysége, életfentartásának terhei pedig nem engedik, hogy kenyérkeresetétől megfosztva az egyházfi hivatalnak szentelhesse magát. Ez esetekben pedig az egyházi törvény 17. §-a az egyházi hivatalok viselése alól fölmentésre jogosit. Ez okból a belényesi presbytérium 1899 január 1-én 1. sz. a. és 1899 január 29-én 20. sz. a. hozott határozatának megsemmisitésével, Nagy István belényesi zenetanitót az egyházfi hivatal viselésének terhe s a 10 forint felmentési dijj kötelezettsége alól föl kellett menteni.

44. Kolumbán Áron kötegyáni lelkész fölebbezéssel él a kötegyáni presbyterium 1899. február 28 án tartott gyűléséből 16. szám alatt hozott határozat ellen.

A kötegyáni presbyterium a midőn az egyházi adó-alapot megállapitotta, nem vette figyelembe a községben illetőséggel nem biró ev. ref. vallásu azon birtokosokat, kik a kötegyáni határon 435 hold földet birnak tulajdonul; nem vette figyelembe, hzgy ezek az egyházi törvény értelmében a reájok eső adónak csak 25%-át tartoznak fizetni.

Előadja továbbá, hogy a lelkészi és tanitói dijlevelek értelmében a gabona-illetmények az egyház régi vékájával adandók ki s e vékát használva, egy köböl 130 liternek felel meg.

Miután egyfelől a kötegyáni adókulcs jóváhagyást nem nyert, igy az annak alkalmazása ellen beadott felebbezés tárgytalanná vált, — másfelől, mivel a lelkészi és tanitói dijlevelek beterjesztve nem lettek, — pedig ezek alapján történhetnek meg az érdemleges határozat hozatala: — utasittatik felebbező lelkész, hogy az egyházi hivatalnokok dijlevelét közigazgatási bíróságunkhoz terjessze be.

A 17, 19. számokat hitelesitette maga a közgyűlés. A többi számokat hitelesitették április 28-án Széll Kálmán ev. ref. esperes és Dr. Balogh Elek egyházmegyei tanácsbiró.

Az 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 18, 21, 31, 35, 42, 43. számok jegyzője Nagy Imre lelkészi főjegyző.

A 9, 14, 15, 16, 20, 25, 32, 38, 40. számok jegyzője Kozma Zsigmond lelkészi aljegyző.

A 10, 11, 12, 13, 24, 26, 27, 28, 30, 33, 34, 36, 37, 44. számok jegyzője Hadházy Kálmán világi főjegyző.

A 8, 22, 23, 29, 39, 41. számok jegyzője Sütő Antal világi aljegyző.

A 17. számot Szabó István tanügyi bizottsági jegyző.

A 19. számot Bagdi János számvevőszéki jegyző jegyezte.

Miádezen számoknak az illető jegyzők előadói is voltak.

(I)

Tárgymutató.

Imádság és a gyűles megnyitása után:
Tóth Sámuel emléke megörökittetik.

1. Gyűlési képviselők igazolása. N. I.
2. Jelentés a távollevőkről. N. I.
3. Tanácskozás sorrendjének megállapitása. N. I.
4. Szavazatbontó bizottság jelentése Sütő Antal aljegyzővé választásáról, s az aljegyző felesketése. N. I.
5. Espresi jelentés az egyházmegye vallás-erkölcsi s anyagi állapotáról. N. I.
6. Esperesi jelentés az elnökileg elintézett ügyekről. N. I.
7. Esperesi jelentés a scontro ügyekről. N. I.
8. Esperesi számadás az általa továbbitott pénzekről. S. A.
9. Közalapi bizottság jelentése. K. Zs.
10. Lelkészi gyámintézet számadása. H. K.
11. Gál György 1899. január 1-től tagja lehet az e. m. lelkész gyámintézetnek. H. K.
12. A lelkészi gyámintézet alapszabályainak pótlása. H. K.
13. Gál Ferenczné nyugdij kérelme elutasittatik. H. K.
14. Számadás az egyházmegyei közigazgatási pénztárról. K. Zs.
15. Egyházkerületi képviselők választása. K. Zs.
16. Nagyváradi internatus ügye. K. Zs.
17. Tanügyi bizottság jelentése. Sz. I.
18. Missziói bizottság jelentése. N. I.
19. Számvevőszék jelentése. B. I.
20. Esperes inditványa a rendes államsegély kiosztásáról. K. Zs.
21. Bethlendy Sándor tamásdai lelkész és Unghvári Gyula váncsodi lelkész csere ügye. N. I.
22. Erdö-gyaraki lelkész választás. S. A.
23. Anti egyházi adó-kulcs. S A.
24. Kötegyáni egyházi adó-kulcs. H. K.
25. M.-Homorogi adó-kulcs- K. Zs.
26. Tárkányi templom torony javitás. H. K.

27. Nagy-Szalontai egyház fölterjesztése az „Ercsey Sándor iskola“ épi tése ügyében. H K.
28. Az „Ercsey Sándor iskola“ tanitójának dijjlevele. H. K.
29. Gyantai lelkész módositott dijjlevele. S. A.
30. B.-Zsadányi iskola terve. H. K.
31. Okányi egyház felekezeti iskoláinak községivé átváltoztatására engedélyt kér. N. I.
32. Mező-Gyáni presbyterium kérvénye a költségelőirányzatban mutatkozó hiány fedezése tárgyában. K. Zs.
33. Szent-leányfalvai egyház folyó évi költségelőirányzata. H. K.
34. Szent-leányfalvai egyház 300 frt kölcsön felvételére engedélyt kér. H. K.
35. Szemlaki egyház vizi-malma eladására engedélyt kér. N. I.
36. Anti egyház a régi tanitói lak telkével bőviti a lelkészi lak telkét. H. K.
37. B.-Böszörményi egyház fölterjesztése a gróf Csáky család adománya tárgyában. H. K.
38. Fenesi lelkész káplántartásra közalapi segélyt kér. K. Zs.
39. Komádii egyház Kiss Gyula tanitónak javadalmát az ő személyéhez kötötten emeli. S. A.
40. Radna-Lippai szegényeket s árvákat ápoló egyesület alapszabályai. K. Zs.
41. Molnár Sándor nagy-zerindi tanitó végmegerősitést kér. S. A.
42. Jegyzőkönyv hitelesitésére bizottság. N. I.

Birósági ügyek.

43. Nagy István belényesi lakos felebbezése a presbytérium által egyházfivá választása alkalmából rá rótt birság tárgyában. N. I.
44. Kötegyáni lelkész felebbezése az uj adó-kulcs alkalmazása ellen. H. K.